

Sve je u drvo Tvojega križa urezano

Sve je u drvo Tvojega križa urezano.
Život – i Tvoj i moj. Prvi plač i koraci.
Prve riječi i radosti. Zanos, samoće, ljubav.
Patnja i umor. Trud svakidašnji.
Zahvalnost i nada. Posrtanje i padanje.
Hod zauvijek.
Svjetlost.
Svjetlost u nebrojenim oblicima i izričajima.
Blizina. Život – i Tvoj i moj.
Sve je u drvo Tvojega križa urezano.
Bez njega, svaki je rukopis nečitak, svaki put neprohodan.
Bez njega valovi noći uzalud traže obalu zore,
uzalud se vraćaju pučini sunca.
Bez njega – na što će se razapeti jedra ljudske duše?
Bez njega – kako da čovjek dopre do čovjeka?
Kako da premosti sebe?

Sve je u drvo Tvojega križa urezano.
Tek što se neki urezi jasnije očitavaju
očima onih koji se u njega zagledaju.
Tako u Tvojemu križu svatko iščitava svoje ime, svoj lik.
U Tvojem križu svatko nalazi križ po mjeri svojega srca.
Netko će ponijeti križ posve nevidljiv očima i srcima mnogih.
I Tvoj će blagoslov bdjeti nad njim,
a da to gotovo svakome ostane skriveno.
Sve je u drvo Tvojega križa urezano.
Jer Tvoj križ ne mjeri.
Tvoj križ ljubi.

Stjepan Lice

TEMA BROJA: Korizma – radosno
iščekivanje Vazma

Korizma – duhovna obnova srdaca

Nalazimo se duboko u vremenu korizme te je pomalo nezgodno napisati uvodnik koji će nas uvesti u središte. *Zvonik* koji držite u rukama posvećen je korizmi te odiše tekstovima koji imaju za nakanu duhovno osnažiti vjernike tijekom vremena pripreme za proslavu Kristova uskrsnuća. Svakako valja osvijestiti činjenicu kako korizma nije samo priprava za proslavu Uskrsa već i duhovna obnova koja ima za cilj obraćenje od grijeha, te na temelju vjere formirati nove životne obrasce. Kao što smisao dijete nije samo u gubitku kilograma, nego u zdravlju našega tijela, isto tako u postu i pokori nije smisao očistiti svoj organizam ili „kazniti” sebe nego izgraditi se u vjeri te osnažiti bliskost s Ocem nebeskim.

Konkretni savjeti kako i što činiti tijekom korizme možete pročitati u rubrici „Tema”, koju je pripremio redovnik benediktinac Damjan Kružičević. U rubrici

„Događanja u Subotičkoj biskupiji” Marko Tucakov u suradnji s dopisnicima pripremio je izvješća iz naših župa, od Subotice, preko Sombora, pa sve do Plavne. Prošloga mjeseca oprostili smo se od vlč. Davora Kovačevića, dugogodišnjeg župnika u Beregu. Njegov *in memoriam* možete pročitati također na stranicama gore spomenute rubrike.

Na kraju, izražavam veliku zahvalnost i iskrenu ganutost ljubavlju i pažnjom svećenika Đakovačko-osječke nadbiskupije koji su za naš *Zvonik* napisali postaje križnoga puta. Lijepo je znati kako naša malena crkva ima suosjećanje i bliskost biskupa i svećenika Crkve u Hrvata.

Svima vama, poštovani čitatelji, u ime uredništva *Zvonika* želim plodonosno vrijeme korizmene obnove.

urednik

Prijelaz

S prvim danom korizme ušli smo u vrijeme priprave za najveću kršćansku svetkovinu Uskrs ili Vazam. Izraelski naziv pasha dolazi od izvorne riječi „pesah”, a znači izlazak, prolazak ili prijelaz. Odnosno, označuje trenutak kada je Bog preko Mojsija izraelski narod izveo iz egipatskog ropstva i doveo ih u Obećanu zemlju.

Nije li korizma, poštovani čitatelju, pravo vrijeme za prijelaz iz obiteljske nesloge u pomirenje i zajedništvo, iz bračne svađe u ljubav iz prvih dana braka, iz toksičnog ozračja na poslu u vedrinu i zajedničko obavljanje posla? Možeš li povjerovati kako ti je upravo korizma, to četrdesetodnevno vrijeme darovano za promjenu misli, srca i uma?

Zašto je važan pojam prijelaza? Izraelci su 40 godina lutali pustinjom, prolazeći put koji su – realno – mogli proći za manje od mjesec dana. Sveto pismo uči da ih je Bog vodio tako da nitko tko je izišao iz egipatskog ropstva ne uđe u Obećanu zemlju. Bog koji ih je izveo iz Egipta znao je da bi svatko takav donio ropski mentalitet u slobodu i ugrozio sve što je Bog ondje pripremio za svoj narod.

Ali prijelaz se dogodio *u jednoj noći*, kako piše u Izl 14, 30. Zato je važno pripremiti srce za baš taj dan. Kako se pripremiti? Crkva poziva da se za Uskrs pripravimo molitvom, postom i dobrim djelima. Jedan duhovni pisac kaže da molitva pomaže u ponovnom uspostavljanju zajedništva s Bogom, post u pomirenju s vlastitim srcem, a dobra djela u ostvarivanju zajedništva s bližnjima.

Sloboda je Božji dar, a činiti dobro drugima je moj najbolji odgovor i zahvala za taj Božji dar. Poštovani čitatelju, blagoslovljen ti bio prijelaz iz mržnje u ljubav, iz smrti u život, iz ropstva u slobodu

Što je za tebe, poštovani čitatelju, Obećana zemlja? Je li to vrijeme i mjesto za uživanje u ovozemnim blagodatima? Je li to prilika za doživjeti nešto dosad nedoživiljeno – hranu, glazbu, putovanje, uzbuđenje? Obećanom zemljom može mi se činiti i očaranost nekom osobom, odnosno mogućnost bivanja u njevoj blizini. Toliko mi se toga čini prelijepim – dok se tome ne približim i ne shvatim da se, najčešće, radi o fatamorgani.

PRIJELAZ U OBEĆANU ZEMLJU

Da bih mogao ući u Obećanu zemlju Božje blizine, radosti i mira, najprije je važno shvatiti čemu ili kome robujem. Jesu li to navike, poroci, najrazličitije ovisnosti. Može se robovati čak i pobožnim praksama, ako nisam srcem prionuo uz njih i ako me ne vode u Božju blizinu. A vode li me u Božju blizinu, uvijek ću raspoznati po tome donose li mi tihi mir i radost u srce ili me, pak, potiču na služenje drugima.

Put koji vodi do Boga često je pun zapreka koje me nastoje zaustaviti. Ponekad su to samo ljudski obziri, ponekad ovozemni užitci ili navezanost na ljude. Bog me, međutim, čeka. Tako je, punih četrdeset godina, čekao i svoj Izabrani narod, da u njemu nestane sve i svi koji nisu bili dostojni Njegovih obećanja. Mrmljali su stalno protiv Boga i Mojsija, htjeli se vratiti u egipatsko ropstvo gdje su barem, kako su vikali, imali kruha. Ali Bog je strpljiv i pun ljubavi. I čeka.

O, kako je teško živjeti u slobodi za koju nas je Krist oslobodio! Slobodan čovjek ne mora pokorno činiti sve što mu naredi gospodar. On može podići glavu i reći: „Želim biti slobodan i činiti dobro!” Istina je da sloboda sa sobom nosi i odgovornost za ono što izrekнем ili učinim u svojoj slobodi. Ali nemjerljivo je važnije, i čovjeka dostojnije, živjeti u slobodi nego, kao pas, pognuti glavu i dopustiti da drugi određuju moju sudbinu. To, dakako, ne znači da sam ja jedino mjerilo svega na svijetu, nego znači da imam pravo i dužnost promišljati kako sebi i drugima osigurati istinsku slobodu.

Korizma – radosno iščekivanje Vazma

Bog ljubi vesela darivatelja (2 Kor 9, 7)

„Gospodine, započinjemo korizmu posta, molitve i bratske ljubavi. Udijeli nam jakost protiv navale duha zloće i ustrajnost u dobrim djelima. Po Gospodinu.” Ovim riječima Crkva zaključuje slavlje jutarnje molitve na Čistu srijedu – Pepelnicu. Crkva započinje sveto korizmeno vrijeme, svetih četrdeset dana, četrdesetnicu u kojoj će se, u radosnoj ozbiljnosti, pripravljeti za proslavu Kristova Vazmenog otajstva. Spomenuta nam liturgijska molitva otkriva pomagala tog duhovnog i tjelesnog hoda: post, molitvu i djela ljubavi. Od Gospodina ištemo da nam udijeli jakost i ustrajnost, svjesni da to samo svojim snagama ne možemo. Na ovom korizmenom putu oslanjamo se na Gospodinovu milost, zahvalni za dar korizmenog vremena. U molbenici slavlja jutarnje srijede Pepelnice molimo: „Hvalu iskažimo Bogu Ocu koji nam je danas udijelio dar da započnemo korizmeno vrijeme. Usrdno ga zamolimo da u ove dane spasenja po izlivanju i djelovanju Duha Svetoga svoja srca očistimo i u ljubavi ih učvrstimo”. Molimo dakle za dar Svetoga Duha, molimo da nas On ispunja, nadahnjuje i prati u našem korizmenom hodu. Molimo da nas Sveti Duh vodi u svetom korizmenom vremenu kao što je i našega Gospodina odveo u pustinju gdje je *ostao četrdeset dana i četrdeset noći* (Mt 4, 1; Mk 1, 12).

PUSTINJA – OTKRIĆE LJUBAVI

Na početku korizmenog hoda Duh uvijek i nas poziva i vodi s Isusom u pustinju. U pustinji će Bog čistiti, oblikovati i snažiti naše srce svojom blizinom i ljubavlju, podariti nam tako *jakost protiv navale zloće i ustrajnost u dobrim djelima*, u dobrim korizmenim nakanama i odlukama. Pustinja je biblijsko mjesto susreta s Bogom kao i mjesto

borbe sa napastima, sa sotonom. Tu nas Gospodin uzima i vodi za ruku, tu on progovara našem srcu (usp. Hoš 2, 15), i kaže nam da smo od Njega ljubljani – otkriva nam svoju ljubav. U ovim iskustvima susreta s Bogom, snaga njegove milosti priprema nas i jača za borbu s napastima. Jednako tako, iskustvo ovog blagoslovljenog susreta potiče nas i osnažuje za djela konkretne bratske ljubavi i milosrđa. „Pustinja je mjesto gdje sazrijeva naša sloboda u osobnu odluku da se ne vratimo ropstvu” – piše u ovogodišnjoj korizmenoj poruci papa Franjo. Iskustvo pustinje pomaže nam da u susretu s Gospodinom *čistimo svoja srca i učvršćujemo ih u ljubavi*, započinjući uvijek iznova put osobnog obraćenja. Monaški oci egipatske pustinje govorili su mladim monasima na početku njihovog monaškog obraćeničkog života: „Sretnes li u pustinji Boga ostani čvrsto uz Njega samo ljubavi svete radi – ne računajući, ne brojeći, ništa ne očekujući, posve *gratuito*. Sretnes li sotonu odupri mu se snagom te iste svete ljubavi i pobjeći će od tebe”. Samo snagom ove ljubavi korizmeni put koji je započet u pustinji završava u vrtu uskrsnuća.

RADOST I DAR OBRAĆENJA

Vjerujem da, kao i svake godine, započinjemo korizmu s ozbiljnim nakanama pokore, posta, molitve, odricanja – da bismo bili bolji i svetiji. Ta sveta nakana i želja već je u nama obraćenje na djelu. Zato naše korizmene nakane, naš obraćenički hod prema Uskrsu prati radosna ozbiljnost. U prvom korizmenom Predslovlju mi molimo: „Jer ti nam svake godine daješ da radosno čekamo vazmene blagdane, pokorom čistimo dušu, revnije se molimo i vršimo djela ljubavi te nas primanjem svetih otajstava obdariš svojim božanskim životom”. Ovo čekanje vazmenih blagdana ispunjeno je radosnim i zauzetim radom oko obraćenja, ispunjeno molitvom, pokorom, askeзом i

djelima ljubavi. Evanđelje srijede Pepelnice uči nas na koji način istinski i u duhovnoj radosti sve ovo činiti. Sve ovo čovjek božji čini potaknut i vođen ljubavlju prema Bogu i bližnjima, u tajnosti, u skrovitosti, nenametljivo, ne bučno, niti žalosno. Odricati se, moliti, postiti, darivati i sve to od srca – *jer Bog ljubi vesela darivatelja* (2 Kor 9, 7), darivatelja koji daruje ne računajući, ne brojeći (koliko je još dana do Uskrsa), ništa ne očekujući zauzvrat, posve *gratuito* – besplatno, kao dar, u radosnoj ozbiljnosti.

OBRAĆENJE ZAHTIJEVA PROMJENU

Darovano nam je ovo korizmeno vrijeme da se po molitvi, postu i dobrim djelima obnovi u nama snaga ljubavi potrebna za obraćenje. Obraćanje zahtijeva promjenu, istinsku nutarnju promjenu da bi umro stari, a rodio se novi čovjek. Benediktinska opatica majka Anna Maria Canopi († 2019.) kaže: „Korizma je dakle u svojoj suštini vrijeme odlučnijeg obraćenja Bogu, putem askeze koja se sastoji u lišavanju svakog oblika idolopoklonstva i sebičnosti i oslobađanja svakog kompromisa s laži. To je snažno vrijeme koje služi tome da ponovno počnemo živjeti kao siromašni bogotražitelji, uzdajući se ponizno i poslušno u Božju riječ i tuđe vodstvo, kako bi svaki naš korak bio u znaku poslušnosti. To je vrijeme u kojem se upuštamo u jednu borbu ne zato da iz nje izađemo ovjenčani slavom ili glasom svetosti, već s kruhom suza i poniznosti u rukama da se njime krijepimo na svojem svakodnevnom putu”. Takvu otajstvenu promjenu u čovjeku može učiniti jedino ljubav, i jedino se iz ljubavi rađa istinsko obraćenje, jer jedino ljubav ima dovoljno ljubavi za umrijeti, pobijediti smrt i darovati život.

Korizma je dar – darovano vrijeme posta, molitve i bratske ljubavi. Dar bi u nama trebao probuditi zahvalnost, vrijeme potaknuti odgovornost, a post, molitva i djela ljubavi podrazumijevaju obvezu koju nećemo olako shvatiti i od koje nećemo olako odustati. Sveti korizmeni dani jesu povlaštena prigoda za vježbanje u zahvalnosti Bogu i bližnjima. To znači biti pažljiviji, budniji te okom srca vidjeti koliko nam je milosti, darova i prigoda dano od Boga i od ljudi za rast u vjeri, ljubavi, požrtvornosti, poniznosti – i *zahvalni biti* (usp. Kol 3, 15). Odgovornost podrazumijeva naš konkretni odgovor životom na ove darovane milosne prigode i potiče naše srce da prihvati obvezu duhovnog boja. U vremenima u kojima se toliko inzistira na slobodi koja ne pozna obveza, a slobode je istodobno sve manje, lijepo je misliti o srcu koje se obvezalo, koje je uz Gospodina i braću vezano *konopcima ljubavi* (usp. Hoš 11, 4).

ASKEZA – ŠIRENJE SRCA

Korizmeno nas vrijeme uvijek iznova podsjeti na nužnost askeze i njenu važnu ulogu u duhovnom rastu

pojedina i zajednice vjernika. Ukoliko askeza obuhvaća sveukupno čovjekovo nastojanje za savršеним životom, sjedinjenje s Bogom, unutarne i vanjsko svladavanje neurednih strasti, ostvarenje ljubavi i dobrih djela, kršćanin bi trebao biti asketa uvijek, cijelu godinu. Sveti Benedikt u 48. poglavlju svoga Pravila o korizmi piše monasima: „Doista bi monahov (čitaj kršćaninov) život u svako vrijeme trebao biti u znaku korizme”. I sam sveti Benedikt shvaća zahtjevnost tog ideala, pa želeći biti što realniji nastavlja: „Budući da malo tko ima toliko snage, preporučujemo da bar tih korizmenih dana svatko čuva svoj život čist u svemu i da ujedno u te svete dane ukloni manjkavosti drugih vremena. To činimo dostojno onda kad se čuvamo svih mana i posvetimo se molitvi sa suzama, čitanju, skrušenosti srca i odricanju”. Ovakav asketski duh sveti Benedikt želi za svoje monahe. Vjerujem kako ovo može biti primjenjiv „recept” za svakog od nas u ovom svetom vremenu korizme. Sveti Benedikt govori o „znaku korizme”. Kakav je to „znak” koji bi trebao u svako vrijeme biti očit u životu kršćanina? „Čuvati svoj život čist u svemu i kloniti se manjkavosti drugih vremena”. I zaista, korizmena askeza i svete korizmene nakane trebale bi kroz ovih četrdeset dana postati duhovne navike, duhovni stil života koji će se nastaviti u otajstvu svakodnevice snagom milosti svetog Vazma jer „asketska zauzetost nužna je da bi se proširilo srce i otvorilo ga za prihvaćanje Gospodina i braće” (*Vita consecrata*, 38). Potpomognuti milošću Božjom iz dana u dan ustrajemo u korizmenoj askezi i *srce nam se širi pa s neizrecivom slatkoćom ljubavi hrlimo putem zapovijedi Božjih* (proslov RB 49). Zar ćemo kad prestane korizma prestati čuvati svoj život čist u svemu, izgubiti ovu širinu srca?

Majka Anna Maria Canopi, govoreći svojim monahinjama o vremenu korizme, napisala je: „Želja za obraćenjem mora međutim ojačati u korizmi, koju čitava Crkva posvećuje posebnoj askezi čišćenja zbog neposrednije i snažnije pripreme na proslavu Uskrsa... Naime, sposobnost da ponovno uvedemo reda u naše biće ne daje nam ni naš voljni napor, ni naša umješnost, ni molitva ili logičnije impostacije asketskog života, već isključivo Gospodinova milost; a ova potonja djeluje u nama u mjeri u kojoj smo doista razoružani i dopustimo da se razotkriju bijede, naše mane i u tome da sve nazivamo pravim imenom, dakle u odbacivanju svake dvosmislenosti i ortačenja sa zlom”.

Iz ovih redaka iščitavamo mudrost životnog iskustva jedne svete monahinje koja očima srca jasno vidi realnost čovjekove nutrine i u poniznoj nam je jednostavnosti otkriva. Čovjek uvijek iznova potaknut milošću hoće i želi obraćenje bez obzira na to što će uvijek iznova biti ranjen grijehom padajući pod teretom svojih slabosti. Vjerujem da svatko od nas u mjeri prijednog duhovnog puta i rasta dijeli ovo iskustvo. Majka Anna Maria podsjeća svoje sestre i svakog od nas kako je to „realnost kojoj treba milost, stvarnost koja treba Boga!” I uvijek

iznova za svaku novu *bolest duha* daje nam se *stari lijek* evandeoskog Liječnika: post, molitva i djela ljubavi.

POST – HRANA LJUBAVI

Post kao kršćansko sredstvo pokore i askeze želi čovjeka dovesti do čistoće i slobode odnosa s Bogom, braćom i sa samim sobom. Primjer ove čistoće i slobode je naš Gospodin koji je u pustinji postio. *Ako si zaista sin Božji reci da ovo kamenje postane kruhom...* (Mt 4, 3). Za Isusa ne postoji *ako*, On ne dovodi u pitanje svoje sinovstvo ni Očevo očinstvo. Njegov je odgovor jasan i kratak, oslonjen na Božju riječ kojom se hranio ovih četrdeset dana. *Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi što izlazi iz Božjih usta* (Mt 4, 4). Za Isusa, koji stvarno nije jeo četrdeset dana i četrdeset noći, post nije samo pitanje „što ne jedem” u danima posta, čini se važnijim čime se hranio u danima posta. Zato plod Isusova posta jest iskustvo jasnoće gledanja i spoznaje kao i čvrstoća vjere kojom On još više prijanja uz Oca.

U Pismu čitamo kakav je to post koji se mili Gospodinu: *Ovo je post koji mi je po volji, riječ je Jahve Gospoda: Kidati okove nepravedne, razvezivati spona jarmene, puštati na slobodu potlačene, slomiti sve jarmove; podijeliti kruh svoj s gladnima, uvesti pod krov svoj beskućnike, odjenuti onog koga vidiš gola i ne kriti se od onog tko je tvoje krvi* (Iz 58, 6-7). Plodovi se posta odnose i na bližnjega, otvaraju nam oči i šire srce za milosrđe i konkretna djela ljubavi kojima odgovaramo na stvarne potrebe duše i tijela naše braće i sestara.

Post jest i odricanje od „jela i pića, sna, govorenja, šale” (Pravilo svetog Benedikta 49). Ovo tjelesno vježbanje i svladavanje ponajprije je u službi obnove duha. Ipak, jer koristi i našem tijelu, osobito u mjeri u kojoj je izraz poštovanja i odgovornosti prema tijelu kao *hramu Duha Svetoga* (usp. 1 Kor 6, 19), i ta je tjelesna dimenzija posta dobra i potrebna. No, i ovdje trebamo biti vođeni ljubavlju kako bismo izbjegli zamku sebeljublja i oholosti. Pustinjski otac naših dana abuna Wadid o tjelesnom postu kaže: „I taj post je pitanje ljubavi, postiš koliko ljubiš. Imaš snage za post onoliko koliko ljubavi ima u nakani posta”. Ljubav prisutna u nakani i Božja milost koja nadahnjuje i prati post, jamstvo su njegove duhovne plodnosti. Zato i molimo u korizmenom vremenu: *posveti post naš korizmen*.

MOLITVA – SUSRET U LJUBAVI

„Svaki susret s Bogom je molitva, ali nije svaka molitva susret s Bogom”, govorio je svojim duhovnim sinovima i kćerima abuna Matta el Meskin, koptski monah († 2006).

U korizmi se intenzivnije posvećujemo i molitvi, *revnije se molimo*, kako stoji u prvom korizmenom Predslavlju. Lijep je ovaj izraz *revnije*, jer dobro opisuje kakva bi molitva i inače trebala biti. Ne radi se toliko o

nadodavanju novih molitava u korizmene dane, koliko o tome da bi molitva uvijek trebala biti praćena pravim raspoloženjem srca i duše: žarom, sabranošću i predanošću.

Zato kršćanin planira i dobro priprema ove milosne trenutke s Gospodinom, bilo da se radi o slušanju, čitanju, razmatranju, klanjanju, zahvaljivanju ili zagovornoj molitvi. Tada molitva postaje susret gdje srca govore i slušaju sve ono što ljubav ima za reći i čuti. U molitvi Bog nam otkriva samoga sebe i nas nama samima – jer to ljubav uvijek čini: ona tajne srca otkriva i čuva. Tako se u molitvi koja je *susret u ljubavi* gradi sveto zajedništvo s Bogom i bližnjima koje traje i ostavlja trag u svemu što govorimo i činimo i onda kada trenutci molitve prestaju – *jer ljubav nikad ne prestaje* (1 Kor 13,8).

DJELA LJUBAVI

„Ljubav prema bližnjemu, ukorijenjena u ljubavi prema Bogu, na prvome je mjestu i nadasve zadaća svakoga pojedinog vjernika, ali je također zadaća cijele crkvene zajednice”, napisao je papa Benedikt XVI. U svete korizmene dane pozvani smo, i kao pojedinci i kao zajednica, još se revnije služiti ovim sredstvom našeg posvećenja. Post i molitva učinit će srce budnijim i pažljivijim za duhovne i materijalne potrebe naše braće i sestara, kako bismo na njih odgovorili različitim djelima ljubavi.

Papa Franjo rado govori o milostinji i milosrđu kao konkretnim djelima kršćanske ljubavi, podsjeća na razliku među njima te hvali jedno i drugo. Milostinja je dati, udijeliti bližnjemu u potrebi nešto od svoga, često odvajajući i od vlastitog *malo* koje, dano s ljubavlju, postaje veliki dar. S druge strane, više negoli dati nešto od svoga materijalnog, milosrđe znači *darovati sebe* bližnjemu. Darovati mu svoje vrijeme, pažnju, blizinu, utjehu, ohrabrenje, zaustaviti se i proći s njim dio njegovog (križnog) puta. Kada dopustimo srcu da bude vođeno i *obuzeto ljubavlju Kristovom* (usp. 2 Kol 5, 14) ono postaje vrlo kreativno, dosjetljivo za ova djela ljubavi, ostvarujući Gospodinove riječi: *Što god učiniste jednom od ove moje najmanje braće, meni učiniste* (Mt 25, 45).

I na kraju još jedan duhovni poticaj svetog Benedikta za korizmene dane. Od monaha Benedikt traži da svoje korizmene odluke i nakane očituju svojem opatu da sve bude popraćeno njegovom molitvom i odobrenjem. Podsjeća na važnost duhovnog vodstva za naš rast u vjeri i svetom življenju ne samo u ovim korizmenim danima, nego i inače. Zato svoje korizmene odluke stavimo u poniznosti srca pred Gospodina i pred duhovnog oca ili ispovjednika. Od duhovnog oca tražimo blagoslov i budimo spremni da nas on ispravlja i usmjerava sigurnim i dobrim putem obraćeničkog života, prateći nas svojom molitvom. Od Gospodina ištimo milost da nam On udijeli snagu Svetoga Duha za jakost u borbi protiv grijeha i ustrajnost u dobru da tako „s radošću duhovnog čeznuća iščekujemo sveto uskrsnuće” (Pravilo svetog Benedikta 49).

Biskup Svalina o proslavi patrona Subotičke biskupije: „I mi možemo susresti Krista”

Blagdan Obraćenja sv. Pavla, zaštitnika Subotičke biskupije, proslavljen je 25. siječnja u bazilici sv. Terezije Avilske u Subotici. Trojezično misno slavlje (na hrvatskom, mađarskom i latinskom jeziku) predslavio je apostolski nuncij u Republici Srbiji mons. Santo Rocco Gangemi.

Koncelebrirali su: biskup Subotičke biskupije **Franjo Fazekas**, biskup Srijemske biskupije **Đuro Gašparović**, biskup koadjutor iste biskupije **Fabijan Svalina**, vladika Eparhije sv. Nikolaja – Ruski Krstur **Đura Džudžar**, te svećenici Subotičke biskupije.

Na početku slavlja nuncij Gangemi je rekao kako je Apostol naroda taj koji nas danas okuplja oko oltara Uskrsloga i uči nas da je obraćenje moguće, odnosno promjena načina života i osobnih potreba. U obraćenju sv. Pavla, kako je nuncij naglasio, sam Krist pobjeđuje farizeja i pretvara ga u gorljivog glasnika evanđelja.

U prigodnoj homiliji mons. Svalina govorio je o obraćenju ovoga svetca koje se smatra jednim od najznačajnijih obraćenja u povijesti Crkve, te je podsjetio da je Bog taj koji ide u susret čovjeku i da čovjek treba prepoznati trenutak u kom mu Bog dolazi u susret.

„I mi možemo susresti Krista: u čitanju Svetoga pisma, u molitvi, u liturgijskom životu naše crkvene zajednice. I možemo dodirnuti Kristovo srce i osjetiti ga da ono dira naše srce. Samo u tom osobnom odnosu s Kristom Gospodinom, samo u tom susretu s Uskrsim postajemo doista istinski, stvarni kršćani. Tako se otvara i naš razum, otvara se i sva mudrost Kristova, i sve bogatstvo istine. I zato molimo Gospodina da nas On prosvijetli, da nam u našem svijetu podari susret sa svojom prisutnošću i tako neka da živu vjeru, otvoreno srce, veliku ljubav prema svima sposobnu obnoviti svijet u kojem živimo”, rekao je mons. Svalina.

Propovijed na mađarskom jeziku izrekao je biskup Fazekas, koji je među ostalim rekao kako je Saul na putu za Damask susreo Uskrslog Isusa i ovaj čin je promijenio smjer njegova života. Nekada je išao putem nasilja i mržnje, ali je uvidio da je pravi put jedino Isus Krist. U Njemu je pronašao smisao svog života, što treba biti uzor i nama u našim životima.

Ovom prigodom nuncij Gangemi je obznanio da je prihvaćena želja ovdašnjih pastira Katoličke Crkve, te će se ubuduće slavlje zaštitnika Subotičke biskupije umjesto sadašnjeg 25. siječnja slaviti 29. lipnja na blagdan svetih Petra i Pavla, počevši od sljedeće 2025. godine.

Pjevanje pod euharistijskim slavljem predvodio je Katedralni zbor „Albe Vidaković” pod vodstvom zborovođe i orguljaša subotičke stolne crkve **mo. Miroslava Stantića**.

Važno je podsjetiti kako je sv. Pavao zaštitnik Subotičke biskupije koja je utemeljena na svetkovinu njegova obraćenja, 1968. godine. Njegov lik nalazi se i na grbu Autonomne Pokrajine Vojvodine, a zaštitnik je i nekadašnje Kalačko-bačke nadbiskupije, te zemljopisne regije Bačke.

Prijenos misnog slavlja praćen je i na Facebook stranici „Subotička katedrala – Szabadkai katedrális” i može se pogledati odgođeno. /**TU Subotičke biskupije, foto: Attila Kovács**/

Edukacija kateheta o zaštiti maloljetnika

Upastoralnom centru „Augustinianum” u Subotici 24. veljače održana je edukacija na temu „Zaštita maloljetnika i odraslih ranjivih osoba u Crkvi”.

Edukacija je bila namijenjena vjeroučiteljima i katehetama Subotičke biskupije. Predavač je bio **vlač. doc. dr. sc. Josip Bošnjaković**, predsjednik katedre za

filozofiju na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu i suradnik Centra za promicanje dobrobiti ranjivih osoba Hrvatskog katoličkog sveučilišta iz Zagreba. /**Facebook Subotička biskupija**/

Dan posvećenog života kod subotičkih franjevac

Na blagdan Prikazanja Gospodinova – Svijećnicu, 2. veljače, počevši od 1997. godine, a na inicijativu pape Ivana Pavla II., u Crkvi se slavi i Dan posvećenog života. Misno slavlje u crkvi sv. Mihovila arkandela u Subotici, kod otaca franjevac, predvodio je biskup Subotičke biskupije Franjo Fazekas, okružen svećenicima i redovnicima.

Blagdan Prikazanja Gospodinova ili Svijećnica je, kako je biskup rekao, slavlje poklona i darivanja samoga sebe

i vlastitog života. S tim se blagdanom razvila i procesija svjetla, koja je imala svrhu potisnuti staru pogansku procesiju koja se početkom veljače slavila kao gradska procesija u starome Rimu. „Naša kratka procesija svjetla s upaljenim svijećama nadahnuta je riječima starca, bogobojaznog Šimuna, koji je nazvao Isusa Svjetlom na prosvjetljenje naroda”, rekao je među ostalim biskup i pojasnio kako je današnji blagdan Prikazanja ujedno i Dan posvećenog života – dan naših redovnika i redovnica.

„Već u Crkvi staroga vijeka nalazimo početke redovništva. Pojedini kršćani odvojili su se od životne sredine

te pošli u osamu kako bi živjeli životom dragovoljnog siromaštva, spolne uzdržljivosti i posvetili se molitvi i duhovnom razmatranju da bi što savršeniše ispunili evanđeosko učenje. Budući da su redovničke zajednice uvijek težile što savršenišem nasljedovanju Isusa Krista, one su postale središta i žarišta u duhovnoj obnovi čitavog Božjega naroda. Tako je po božanskom nauku izrasla divna raznolikost redovničkih zajednica kroz povijest Crkve”, rekao je biskup i pozvao vjernike da mole za redovnike i redovnice kako bi uz Božju pomoć bili svjetlost – svjetiljke istinskog evanđeoskog života, te da po njihovu primjeru i vjernici laici svojim kršćanskim životom budu svjetlo ovoga svijeta.

Misnom slavlju prethodila je pobožnost, te obred blagoslova svijeća u kapelici Crne Gospe, nakon čega je uslijedila procesija sa svijećama. U narodu je poznat i izraz „marinske svijeće”, svijeće (blagoslovljene na Marin) koje vjernici nose domovima, a pale ih kod grmljavine i zla vremena.

Sveti papa Ivan Pavao II., uvođenjem Dana posvećenog života, želio je potaknuti sve na vrednovanje i promišljanje o redovničkim zvanjima. Iako smo svi pozvani na svetost života, nekima je Bog dao posebnu milost da Krista i evanđelje slijede izbliza. Redovnici i redovnice u svojim zajednicama žive sudioništvo, opraštanje, poslušnost, uzajamno prihvaćanje, duhovnost... Svaka zajednica ima vlastito poslanje, a danas u Subotičkoj biskupiji djeluju 34 redovnice i 10 redovnika u različitim zajednicama. Nekada su im brojke bile znatno veće, pa neka to bude poticaj na molitvu, no ne samo danas, nego, kako je i biskup Fazekas pozvao, svaki dan molimo za posvećene osobe i nova duhovna zvanja. /**Tiskovni ured Subotičke biskupije, foto: Attila Kovács**/

Posjet biskupa Fazekasa župama Bač i Plavna

Biskup Subotičke biskupije Franjo Fazekas obradovao je župljane u Baču i Plavnoj svojim posjetom 28. siječnja. Misno slavlje predslavio je u obje župe u koncelecijaciji sa župnikom vlč. dr. Marinkom Stantićem.

Kazao je kako ga veoma raduje susret s vjernicima župa Subotičke biskupije, kao i upoznavanje aktivnosti i svakodnevice na ovim prostorima. Istaknuo je veliku

zahvalnost domaćem župniku na pozivu, kao i svim vjernicima na toploj dobrodošlici. Naglasio je da, iako su u pitanju relativno male župe, to ne umanjuje njihov značaj, te kazao da su veoma bitan dio crkvene zajednice. Nakon misnoga slavlja biskup je imao neposredni susret s vjernicima, te se potrudio da se sa svakim kratko pozdravi i porazgovara. Ovakva skromnost i poniznost našeg biskupa veoma nas se dojmila te smo mu na tome zahvalni. Radosno iščekujemo naredni susret koji je dogovoren za sakrament krizme ovog ljeta. /**Kristina Filipović**/

Mons. Stjepan Beretić proslavio zlatnu misu

Usubotičkoj katedrali sv. Terezije Avilske, 10. veljače, zlatni jubilej – 50 godina svećeništva proslavio je svečanim euharistijskim slavljem župnik subotičke katedralne župe mons. Stjepan Beretić.

Geslo mlade mise mons. Beretića bilo je: „Na meni je Duh Gospodnji, jer me pomaza. Poslao me je da donesem Radosnu vijest siromasima“. U homiliji je rekao: „Usudio sam se uzeti riječi koje označavaju Mesiju. Svojim učenicima sam puno puta govorio da je svaki Isusov učenik dužan ljudima donositi radost. I svećenik treba biti na radost ljudima. Dragi Bog je mene razveselio kada me biskup Matiša poslao u Kanjižu. To je bila moja prva prilika da nosim radost“.

Osim u Kanjiži, radost je nosio i u stolnoj Župi sv. Terezije u Subotici (od 1975. do 1977. godine), u Baču, u Tovariševu i Deronjama, na Kelebiju, a od 16. srpnja 1985. godine, gotovo 39 godina, radost donosi i u župi stolne bazilike svete Terezije Avilske u Subotici.

Župljani ove župne zajednice najbolje znaju da je svaki susret s mons. Beretićem radost, a osobito njegove propovijedi potiču vjernike da i sami budu i donose radost gdje kod radili, školovali se... „Pedeset godina sam uronjen u more ljubavi koje Duh Sveti ulijeva u srca Božjega naroda. Hvala Bogu, biskupima i svećenicima koji su mi i poslije mojih padova pomogli ustati. Od mene slaboga je očekivao da idem i donosim rod, a ja sam samo slab čovjek. Zato svaki dan molim Boga za ljude koje je iz ove sredine pozvao u svoju službu“, kazao je on.

Beretić je završio propovijed citatom fra Bonaventure Dude: „Hoću li Gospode i ja u raj? Želim. Ali sve se bojim, jer tamo će biti slava i sjaj, a ja na niskom stojim“. „Danas molim oprostjenje, molim i blagoslov da dragi Bog po Gospinom zagovoru primi moju zahvalu, a preostali dio moga života neka bude Bogu na slavu, a meni i povjerenom narodu na spasenje“, dodao je.

Na kraju mise prigodni dar slavljeniku uputio je **prof. dr. Josip Ivanović**. Svečanosti slavlja pridonijelo je zajedništvo biskupa Subotičke biskupije **Franje Fazekasa** i velikog broja svećenika okupljenih oko jubilarca, kao i veličanstveno pjevanje Katedralnog zbora „Albe Vidaković“ pod vodstvom **mo. Miroslava Stantića**.

Beretić je rođen u Somboru 1947. godine, gdje je završio osnovno školovanje. Po završetku biskupijskog sjemeništa „Paulinum“, studij teologije je završio na zagrebačkom Katoličkom bogoslovnom fakultetu, a za svećenika je zaređen 17. veljače 1974. godine u crkvi Presvetog Trojstva u Somboru. U Subotičkoj biskupiji obnašao je ili obnaša različite dužnosti. Bio je cenzor, član Zbora biskupijskih savjetnika, dekan Dekanata Subotica – Stari grad, arhiepiskop Podunavskog, Bačkog i Stolnog (katedralnog) arhiepiskopata. Bio je biskupijski savjetnik i biskupski vikar. Djelovao je i u više biskupijskih vijeća. Sveti papa Ivan Pavao II. imenovao ga je 1998. godine naslovom kapelana Njegove svetosti. Bio je kateheta u gimnaziji „Svetozar Marković“ i gimnaziji „Dezső Kosztolányi“, te i predavač na Teološko-katehetskom institutu Subotičke biskupije. Bio je i dugogodišnji suradnik Katoličkog lista *Bačko klasje*, piše za Katolički list *Zvonik*, jedan je od prvih članova KD „Ivan Antunović“, te je bio i predsjednik Društva. Bio je i urednik, a još uvijek je suradnik *Subotičke Danice*. Sastavio je molitvenik *Slava Božja*, a tu su i brojne knjige koje je napisao i priredio. Mons. Beretić poznat je i po svojim propovijedima, a neke od njih objavljene su u knjigama: *Dužijanica u srcu* i *Čudesna bunarička noć*.

Beretić je svom biskupu već podnio odreknuće od službe, što je dužan učiniti svaki svećenik kada napuni 75 godina života. /**Tiskovni ured Subotičke biskupije; foto: Vedran Jegić i Teréz Szabó-Hangya**/

In memoriam

Davor Kovačević svećenik 1959. – 2024.

Dugogodišnji župnik Župe sv. Mihovila u Beregu Davor Kovačević preminuo je, izmučen bolešću, 11. veljače u bolnici u Somboru, u 65. godini života i 31. godini svećeništva. Sahranjen je 13. veljače na groblju u ovom mjestu, nakon sprovodne mise koju je, pokraj njegovih zemnih ostataka, u župnoj crkvi predslavio subotički biskup Franjo Fazekas.

Tijelo preminuloga svećenika pred župnom crkvom dočekali su i do prezbiterija dopratili **Daniel Katačić**, đurđinski župnik podrijetlom iz Berega, te **Milorad Stojnić**, student TKI-a i dugogodišnji ministrant, suradnik Kovačevića i djelatnik u župi, župnikova sestra i rodbina. Tu je Bogu upućena prva molitva za pokojnika. Na svetom liturgijskom slavlju koncelebriralo je 30 svećenika Subotičke biskupije, Đakovačko-osječke nadbiskupije, Družbe Isusove, Hrvatske karmelske provincije i Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda.

Homiliju je izrekao vlč. Katačić. „Ispraćamo svećenika, župnika, ispraćamo onoga koji je život utrošio da bi služio Kristu. Vjerujemo da naš župnik već sada gleda njegovo proslavljeno lice. Znamo dobro da za onoga koji vjeruje Kristu smrt nije kraj, nego početak jednog novog života, života koji više nema kraja”.

Osvrćući se na naviješteno evanđelje koje je opisalo događaj darovanja Marije za majku Ivanu ispod križa, propovjednik je kazao kako je pokojni župnik Davor „imao u svom srcu duboko urezane Kristove riječi ‘Evo ti Majke’. Nebrojene je krunice izmolio prije svetih misa ovdje u našoj crkvi. Nije slučajno da je umro kratko nakon ponoći 11. veljače. Pamtimosvi svećane devetnice i mise na čast Gospi Lurdske koje su bile poput malog proštenja u našoj crkvi. Kada je saznao da je netko teško bolestan, prigibao je koljena pred ovim oltarom Gospe Lurdske i započinjao njemu tako dragu molitvu: ‘Da si uvijek faljena, čašćena i ljubljena i od svakog zazivana mila nebeska kraljice koja si se u neizmjerljivoj svojoj dobroti u lurdske špilji ukazala nevinoj Bernardici...’ I upravo je ta njegova ljubljena Majka, draga Gospa Lurdska, na njezin blagdan došla po njega. Majka koju je štovao pružila mu

je ruku i povela ga svom Sinu kojemu je u svećeništvu služio.

Zahvaljujemo danas za dar služenja pokojnog župnika koji je s nama proveo skoro 26 godina života. Dug je to period, koji nije uvijek bio posut cvijećem, jer je zajednički život uvijek šarolik – bude i sunca, kiše i grmljavine, no na koncu uvijek se promoli sunce. Zahvaljujemo danas župniku za sve dobro koje je učinio u našoj župi – za obnovu crkvenog inventara, uređenje

crkve i župne kuće na početku njegove župničke službe. Neizmjerljivo je zadužio i našu narodnu šokačku baštinu jer nas je naučio da se ponosimo svojim šokačkim *ruvom* i da ga čuvamo za buduće naraštaje. A sve ono što je u svojoj ljudskoj slabosti učinio loše neka mu Gospodin po svom beskrajnom milosrđu oprost, kazao je Katačić, uputivši i riječi osobne zahvale: „Kod njega sam išao na vjeronauk, ministrirao, primio prvu svetu pričest. Na krizmi mi je bio i kum, a za vrijeme njegove službe slavio sam i svoju mladu misu prije pet godina. Uz njegov primjer zavolio sam pobožnost Gospi Lurdske. Prije dva tjedna podijelio sam mu sakrament bolesničkog pomazanja i ispratio ga u bolnicu – njegov stisak ruke i pogled s riječju ‘zbogom’ na usnama naslućivali su da je to naš posljednji ovozemaljski susret. Dragi župniče i kume, hvala za sve što ste učinili za mene”.

Kovačević je rođen 1959. godine u Slavonskom Brodu. Na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu je 1993. godine diplomirao. Za svećenika je zaređen 8. rujna 1993. godine. Do 1998. godine služio je u Kotorskoj biskupiji, a za župnika u Beregu i Kolutu, prvo kao administrator, postavljen je 10. rujna 1998. godine. U Subotičku biskupiju inkardiniran je 26. srpnja 2014. godine. /Zv./

Pokrenuta nova mrežna stranica Subotičke biskupije

Novu mrežnu stranicu Subotičke biskupije 25. siječnja javnosti su predstavili biskup Subotičke biskupije Franjo Fazekas, te svećenici Vinko Cvijin i Gáspár Józsa. Na konferenciji za medije rečeno je kako se na stranici radilo više od godinu dana, te da će od sada biti dostupna svima.

Novi domen je catholic-su.rs – no dovoljno je i upisati u Google tražilicu – Subotička biskupija, koja će posjetitelje uputiti na željeno mjesto. Ovom prigodom biskup Fazekas je istaknuo kako je primarno poslanje Crkve naviještanje evanđelja – Kristov nauk, te je istaknuo kako i Katolička Crkva želi koristiti moderna, suvremena sredstva u tu svrhu. Po riječima vlč. Cvijina, stranica je dostupna na mađarskom i hrvatskom jeziku, a na njoj se mogu pronaći informacije o središnjim

biskupijskim ustanovama, o župama i svećenicima, o svetištima ove biskupije, kao i izvješća, te događanja iz cijele Subotičke biskupije.

Preč. Gáspár Józsa je napomenuo kako se usprkos duljem vremenskom periodu i svim ulozenim naporima, na stranici mogu pronaći pogreške ili nepotpuni podatci, koji će, kako je istaknuo, u hodu biti ispravljeni i upotpunjeni. Po završetku konferencije biskup Fazekas je klikom na „start” pokrenuo novu internetsku stranicu Subotičke biskupije. /TU Subotičke biskupije/

Subotički biskup imenovao nove arhiprezbiterare i dekane

Subotički biskup Franjo Fazekas imenovao je Stijekom veljače arhiprezbiterare četiriju biskupijskih arhiprezbiterata i dekane 12 dekanata.

Za arhiprezbiterata Katedralnog arhiprezbiterata imenovan je **mons. dr. Géza Zapletán**, župnik Župe Isusa Radnika u Subotici, za arhiprezbiterata Podunavskog arhiprezbiterata **preč. Josip Pekanović**, župnik Župe Presvetog Trojstva u Somboru, za arhiprezbiterata Bačkog arhiprezbiterata **mons. Attila Zsellér**, župnik novosadske Župe Imena Marijina, a za potiskog arhiprezbiterata **preč. László Pósa**, župnik bečejske Župe sv. Antuna Padovanskoga.

U okviru Katedralnog arhiprezbiterata, novi dekani su: **preč. Dragan Muharem**, župnik u Maloj Bosni (Dekanat Subotica – Stari grad), **vlč. dr. Endre Horváth**, župnik na Hajdukovu (Dekanat Subotica – Novi grad) i **preč. Daniel Katačić**, župnik u Đurđinu

(Dekanat Subotica – Donji grad). U okviru Potiskog arhiprezbiterata, novi dekani su: **preč. Károly Szungyi**, župnik u Adi (Bečejski dekanat), **preč. dr. Károly Orcsik**, župnik u Adorjanu (Kanijski dekanat), **preč. mr. József Szakaly**, župnik u Bačkoj Topoli (Bačkotopolski dekanat) i **preč. Ferenc Vreckó**, župnik Župe sv. Antuna u Senti (Senčanski dekanat). U okviru Podunavskog arhiprezbiterata, novi dekani su: **preč. Tibor Zsúnyi**, župnik u Srbobranu (Kulski dekanat), **preč. Josip Štefković**, župnik Župe Uzvišenja sv. Križa u Somboru (Somborski dekanat) i **preč. Árpád Verebélyi**, župnik u Bogojevu i Doroslovu (Apatinski dekanat). U okviru Bačkog arhiprezbiterata, novi dekani su: **preč. dr. Tibor Szöllősi**, temerinski župnik (Novosadski dekanat) i **preč. dr. Marinko Stantić** (Bački dekanat). /Facebook Subotička biskupija/

„Vjeronauk za mlade Srbije” u Novom Sadu

Na „Vjeronauku za mlade Srbije” okupili su se 24. veljače u župnoj dvorani crkve Imena Marijina u Novom Sadu mladi iz svih biskupija u Srbiji. Predavanje na temu borbe protiv iskušenja održao je mons. Lászlo Gyuris, župnik iz Pančeva i generalni vikar Zrenjaninske biskupije.

Tijekom predavanja razmatrali smo kako je neprijatelj zaveo Evu, ali i razmišljali o Isusovu primjeru odgovora na kušnje dok je 40 dana bio u pustinji i postio. Nakon svete mise, koja je uslijedila u župnoj crkvi, nastavili smo druženje u dvorani. Želja je nas mladih iz različitih dijelova Srbije okupljati se jednom mjesečno u gradu koji nas sve povezuje s Gospodinom, koji je sama Ljubav. Veliki je dar osjetiti to zajedništvo!

Veoma smo zahvalni nadbiskupu **Ladislavu Németu** na blagoslovu, biskupijama na pomoći i svećenicima koji su uvijek tu da nam pomognu u organizaciji vjeronauka!

Što je „Vjeronauk za mlade Srbije” za *Zvonik* pojašnjava jedan od organizatora **Dejan Uršićić**. „To je projekt koji služi okupljanju mladih i time doprinosi jačanju zajedništva među mladim katolicima u Srbiji. Među nama

mladima se rodila želja da se sastajemo bar jedanput mjesečno. Čitajući Evanđelje po Ivanu 17, 11-20, u meni je ta želja gorjela i imao sam priliku razgovarati s nadbiskupom beogradskim **Ladislavom Németom** te sam ga zamolio za blagoslov. Zrenjaninska biskupija nam je mnogo pomogla, pa i **vlč. Nebojša Stipić**, novosadski kapelan, i organizirali smo prvi vjeronauk prošle godine. Organizaciji vjeronauka su najviše pridonijeli mladi iz pokreta fokolara i **FraNS. Fra Karlo Harmath** nam je prvi ponudio prostorije novosadskog franjevačkog samostana. Uvijek pitamo mlade za teme koje ih interesiraju i uvijek svatko ima pravo poslati anonimno pitanje u vezi s temom, što vjeronauk čini još interesantnijim i vrednijim. U samoj organizaciji vjeronauka sudjeluju mladi i svatko koristi svoj talent. Nekako se vremenom pokazalo kome što najbolje ide. Ja sam tu za dogovore sa svećenicima i biskupijama, na meni je osigurati prostor i osvježenja, a ostalo rade svi ostali. Nikoga, pa ni sebe, ne bih izdvojio, jer uvijek netko nečim pridonese vjeronauku i doista se ponašamo kao zajednica”. /Zv./

Započelo proljetno bdjenje i molitva za nerođene

Inicijativa „40 dana za život”, ovogodišnje bdjenje za spas nerođenih, započela je 14. veljače na **Peplnicu**.

Trajat će 40 dana, do 24. ožujka, ispred „Betanije” – Klinike za ginekologiju i porodiljstvo u Novom Sadu, svakog dana od 6.30 do 9 sati. Svi volonteri koji to žele mogu se prijaviti na tel. 060/1900-128 koordinatorskom **Adriánu Istvánu Uracsu**.

U Subotici u istom intervalu molitva za nakane inicijative održava se u franjevačkoj crkvi od ponedjeljka do petka od 17 do 18 sati, te vikendom od 8 do 9 sati. Sveta misa na nakanu inicijative

u korizmi služi se četvrtkom u 7 sati u kapeli Radio Marije Srbije.

Inicijativa provodi molitveno bdjenje za zaštitu nerođenih, za prestanak pobačaja, za liječničko osoblje i sve one koji na duši nose rane pobačaja. /Zv./

Proslava Lurdske Gospe u Temerinu

Hodočasnička misa na hrvatskom jeziku o spomenu Lurdske Gospe i Svjetskom danu bolesnika, u spomen-crkvi njoj posvećenoj u Temerinu (vikarija Župe sv. Rozalije), slavljena je 11. veljače. Misu je na poziv župnika vlč. Tibora Szöllösi predslavio preč. Josip Ivešić, generalni vikar Srijemske biskupije.

Govoreći o blagdanu Gospe Lurdske, Ivešić je kazao kako kada poželimo nekome nešto od srca, želimo mu da bude živ i zdrav. „Dakako da je zdravlje potrebno da bi čovjek mogao normalno i dostojanstveno živjeti, ali kada bi bilo da je tjelesno zdravlje najvažnije, onda bi svi zdravi ljudi bili najsretniji na svijetu. Upravo je često suprotno, da susretnemo ljude koji su zdravi i kojima u tom smislu ništa ne fali, a iznimno su nesretni, nezadovoljni, nemaju smisla života. S druge strane, kao svećenik imao sam prilike susresti mnoštvo bolesnika koji su, unatoč svojoj bolesti, kojiput i vrlo teškoj, bili zadovoljni i u određenoj mjeri sretni jer su imali duhovnu snagu koja ih je nosila, nadahnjivala, vodila i usmjeravala u životu”, kazao je propovjednik, dodavši kako je, govoreći o zdravlju, važno imati spoznaju kako je čovjek ne samo tjelesno, nego i duhovno biće i da je uz ono tjelesno zdravlje često i važnija duhovna snaga koju nam Bog daje po našoj molitvi i spremnosti da prihvatimo bolest.

„Da nam Bog nam želi biti blizu, ne samo u teškim trenucima”, kazao je Ivešić, „govori evanđelje o svadbi u Kani Galilejskoj. Isus svoje prvo čudo nije učinio tamo gdje je netko bio u nevolji, nego u svadbi, među ljudima koji su se u tom trenutku našli u potrebi. Pravo čudo dogodilo se među slugama kojima je Marija

rekla da učine što im Isus kaže. Često puta možda Bog i nama progovara na isti način: ‘Učini to, napravi tako, živi tako’. Bog za ostvarenje toga ima svoje načine koji uključuju moju vjeru, koja mora biti čvrsta, sigurna, pouzdana. Vjera ovih slugu je pravo čudo – uzeli su vodu i nosili kao da je vino. To je čudo koje se ostvaruje i danas, kad god je čovjek spreman čuti, prihvatiti, živjeti izvršavati Božju volju”, sumirao je misli o naviještenom evanđelju Ivešić.

Tijekom mise, koju je animirao župni zbor iz Surčina, podijeljen je sakrament bolesničkog pomazanja, a nakon mise, okupljeni hodočasnici iz župa južne Bačke i Srijema uputili su se ka Lurdske špilji u dvorištu crkve u procesiji i pomolili Mariji, da bi nakon molitve ostali i u privatnoj pobožnosti. Ljubazni Temerinci su ih nakon toga počastili u kući vikarije Telep. Nakon mise slavljena je središnja hodočasnička liturgija s procesijom na mađarskom jeziku. /Zv./

Pokladno jahanje uz blagoslov konja u Sonti

Pokladno jahanje u Sonti održano je 13. veljače, uz blagoslov konja i konjanika u župnom dvoru, a objavio ga je župnik vlč. Josip Kujundžić.

Ovaj obnovljeni običaj ukinut je kasnih šezdesetih godina prošloga stoljeća. Zaprege su u ovom obliku, ali u mnogo većem broju obilazile selo na velike blagdane, svih božićnih i novogodišnjih dana i na Tri kralja. Na kolima su se veselili momci, djevojke i mlađi bračni parovi s djecom, a bilo je i starijih mještana Sonte. U kolima su bile i „bande”. Sviralo se, pjevalo... Svih dana poklada se šalilo, veselilo, lijepo jelo i pilo.

Svi sudionici povorke „kola za kolma” nastavili su veselje navečer u župnom dvoru uz pjesmu, igru i glazbu, te dakako ukusnu večeru. Pridružili su im se mnogi žitelji Sonte. /Ruža Silađev/

Momčad Srbije sudjelovala na Europskom prvenstvu svećenika u futsalu

Europsko prvenstvo svećenika u futsalu (malom nogometu) održano je od 5. do 9. veljače u Albaniji, u Skadru.

Ekipa svećenika Srbije natjecala se u skupini B. Momčad su činili svećenici: **Mirko Štefković, Marijan Vukov, Vinko Cvijin, Nebojša Stipić, Darko Rac, Elias Ohoiledwarin SVD, Roland Fehér, Emánuel Tapolcsányi, Novica Draghia, Oszkár Tracsek, Tijo Joseph Thalisserickal SVD i Milan Sima.**

Prvenstvo je, kako i priliči, započelo zajedničkim misnim slavljem u katedrali sv. Stjepana u Skadru, a tijekom turnira, osim priprema i utakmica, igrači – svećenici svakodnevno su imali i svetu misu koju su većinom predvodili biskupi.

U eliminacijskom krugu Srbija je pobijedila od Slovačke rezultatom 5:0, od Mađarske rezultatom 9:0, te u drugom krugu od Bjelorusije 4:1.

„I ove godine svećenici su odlučili biti darežljivi te su tako zauzeli pretposljednje mjesto, ali samo u nogometu, a za našu biskupiju su svakako pobjednici jer pronose naš glas i na ovaj način. No, na ovome prvenstvu rezultati su (za neke) ionako na drugome

mjestu, dok prvo mjesto zauzimaju zajedništvo, druženje i međusobno upoznavanje”, kaže se u šaljivoj objavi Subotičke biskupije na Facebooku.

Prvo mjesto osvojili su svećenici iz Hrvatske, koji su u finalu porazili Poljsku sa 3:2.

Iduće prvenstvo održat će se u veljači 2025. u Mađarskoj. /Zv./

Proslava spomendan sv. Ivana Bosca u Baču

U Župi sv. Pavla u Baču 31. siječnja proslavljen je spomendan sv. Ivana Bosca.

Svetu misu je predslavio vlč. **Dominik Ralbovsky**, salezijanac suradnik, rodom iz Selenče, u koncelebraciji s domaćim župnikom vlč. **Marinkom Stantićem**, a uz brojni puk, djecu i mlade i goste iz Selenče. Sveta misa je slavljena na čast sv. Ivana Bosca i za žive i pokojne članove ove velike salezijanske obitelji. Nakon toga upriličeno je druženje u župi. Za djecu Bačkog dekanata nekoliko dana kasnije organizirana je don Boscova zabava u Baču.

U suradnji sa Slovačkim pastoralnim uredom bl. Zdenke Shelingove sa sjedištem u Josipovcu Punitovačkom (Hrvatska), koji vodi **dr. sc. Marta Buňova – s. Renata**, niz godina

organiziramo don Boscove zabave i razne susrete u selima Slavonije gdje žive Slovaci, u Josipovcu, Jurjevcu i Jelisavcu. I ove godine je održana zabava, na radost kako djece i mladih, tako i odraslih. Bogu hvala na milostima kojima nas sve obdaruje. /s. **Kristina Ralbovsky, ASC/**

Korizmena duhovna obnova u subotičkoj Župi svetog Roka

U Župi svetog Roka u Subotici, od 23. do 25. veljače, održana je korizmena duhovna obnova koju su predvodili bračni par Dražen i Kristina Bušić, a animirala molitvena zajednica „Proroci”.

Program je započeo večernjom svetom misom koju je predvodio župnik **mons. Andrija Anišić**. Program je nastavljen u župnoj dvorani gdje je uz molitvu i slavljenje predavač otvorio temu „Dođoh da život imaju, u izobilju da ga imaju!” (Iv 10, 10).

U subotu prijepodne sudionici duhovne obnove mogli su čuti predavanje o molitvi, kao i brojna predavačeva svjedočanstva o potrebi za osobnom molitvom i čudesnoj snazi zagovorne molitve. Na primjerima je dao konkretne upute kako pronaći vrijeme za molitvu i kako ustrajati u molitvi. Govorio je o zagovornoj molitvi za različite potrebe (za mjesto, osobe, situacije), a posebnu je pozornost posvetio značaju blagoslivljanja svih područja naših života. Poslijepodne u crkvi je bila prilika za ispovijed uz pobožnost križnog puta, nakon čega je uslijedila sveta misa. Večernji program nakon poticajnih riječi za otvaranje Duhu Svetom nastavljen je u molitvi i slavljenju. Dražen Bušić je ovom prilikom iznio osobno svjedočanstvo o upoznavanju Duha Svetoga nakon krizme i otkrivanja njegovih darova i karizmi. Naglasio je kako su ga one formirale i dovele do odluke da se posveti evangelizaciji.

Duhovna obnova završena je u nedjelju svetom misom koju je predslavio subotički biskup **Franjo Fazekas** u zajedništvu sa župnikom Andrijom Anišićem i **vlč. Lazarom Novakovićem**, koji je ovom prigodom Bogu zahvalio za četrdeset godina svog svećeništva. Župljani i sudionici duhovne obnove nakon svete mise u agapeu mogli su podijeliti svoja iskustva s voditeljima obnove i s preuzvišenim ocem biskupom. /A. G. – F. Č./

Započeli korizmeni oratoriji

Subotički oratorij održao je zimski oratorij od 15. do 17. veljače u Domu kulture u Monoštoru, a prvi korizmeni u Župi Uskrsnuća Isusova 17. veljače.

Animatori su iskoristili blagdane i proveli ih s djecom i mladima u Monoštoru u igrama, molitvi, radionicama poput plesne, dramske, sportske i zabavi. Tema oratorija bila je „Svetci i nadnaravno”. Kroz interaktivne radionice djeca su mogla bliže upoznati živote svetaca

pokazati roditeljima što su proživjeli kroz ta tri dana kroz ples, pjesmu i glumu. Na kraju su se svi počastili kolačima koje su donijeli roditelji. U zimskom oratoriju u Monoštoru sudjelovalo je 30-ak djece i 12 animatora.

Korizmeni ciklus subotnjih oratorija započeo je u Župi Uskrsnuća Isusova 17. veljače, gdje se okupilo deset animatora i četrdesetak djece.

koji su još za vrijeme zemaljskog života doživjeli dio neba na zemlji. Kao kontrast tome razgovarali su i o blaženom Karlu Acutisu kako bi, usprkos mnogim čudima koja su se svetcima događala, mogli vidjeti da se može živjeti i svakodnevnim, pobožnim životom i postati svetim. O tim svetcima imali su priliku izvesti i kratki igrokaz. Osim o svetcima, predavanje na temu ispita savjesti i ispovijedi održao je vlč. **Dušan Balažević**, a kasnije je bio i na raspolaganju za sakrament ispovijedi, jedne od najvažnijih komponentni koja nam pomaže biti svetima.

Još jedna važna komponenta za postati svetima je i euharistija, pa je tako trodnevni oratorij završio svetom misom koju je predvodio župnik **Dražen Dulić**. Nakon mise uslijedila je priredba na kojoj su djeca mogla

Na oratoriju su promišljali o temi „Svetci i nadnaravno”. Duhovna radionica bila je osmišljena tako da se pet skupina izmjenjuje na pet štandova na kojima su kroz zanimljive radionice mogli saznati o sljedećim svetcima: don Boscu, Padre Piu, svetoj Riti, svetom Josipu Kupertinskom, blaženom Karlu Acutisu. Životi ovih svetaca živi su dokaz da duhovna stvarnost postoji jer su se u njihovim životima događale mnoge čudesne stvari. Blaženi Karlo Acutis je kontrast jer je živio u našem dobu, igrao igrice, živio svakodnevnim, pobožnim životom i svejedno je postao svet. Na kraju radionice djeca su svoje znanje koje su stekla na ovim radionicama mogla provjeriti i kroz kviz.

Osim duhovne radionice, bila je tu i glazbena radionica, kao i igre, druženje, ples. Ovaj oratorij prvi je od mnogih koji će uslijediti na župama širom biskupije i šire za vrijeme korizme. /C. V./

Projekti prekogranične suradnje predstavljani u Đurđinu

Prezentacija realiziranih projekata Programa prekogranične suradnje između Republike Hrvatske i Republike Srbije održana je 26. siječnja u župnoj dvorani u Đurđinu, u organizaciji Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini. Predstavljena su 22 realizirana projekta, od odobrenih 25 u protekloj godini, ukupne vrijednosti od 543.000 eura.

Nazočne su pozdravili predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini **Tomislav Žigmanov**, župnik domaćin **Daniel Katačić**, predsjednica Hrvatskog nacionalnog vijeća **Jasna Vojnić** i državni tajnik u Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova Europske unije **Domagoj Mikulić**. „Danas je službeno u posjetu hrvatskim institucijama bio ministar nadležnog hrvatskog ministarstva **Šime Erlić**. Donio je sjajnu vijest da ćemo 2024. u ovom programu imati na raspolaganju

1,5 milijuna eura. Počnimo se pripremati, razmišljajmo, tražimo partnere i budimo ono što smo i do sada bili – odgovorni, pouzdani i transparentni”, rekao je predsjednik DSHV-a.

Katačić je u ulozi domaćina, ali i korisnika prekograničnih projekata zahvalio na ovim razvojnim projektima. „Mogu posvjedočiti kako se među našim župljanima u protekle dvije godine, kada smo dobili veću materijalnu pomoć iz Republike Hrvatske, zaista osjećala radost jer nas matična domovina nije zaboravila te nam je uz financijsku pomoć omogućila sačuvati ono što je bilo nužno popraviti, a to je prvo bio krov na župnoj kući, a potom prošle godine i etnosalaš”, kazao je vlč. Katačić. Važnost projekata koji su realizirani diljem Bačke te u Srijemu i Beogradu istaknula je i Vojnićeva.

U okviru Subotičke biskupije, župama i redovničkim zajednicama te katoličkim organizacijama sredstva su dodijeljena za projekte: „Prekogranična suradnja Župe Pakrac i Župe Žednik – Župe Uznesenja BDM Pakrac i Župe sv. Marka evanđelista iz Žednika”, „Brat uz brata, Hrvat uz Hrvata” općine Satnica Đakovačka i Rimokatoličke župe sv. Josipa Radnika u Đurđinu, „Ulaganjem u obrazovanje najmlađih ulažemo u budućnost 2” Grada Valpova i Družba kćeri Milosrđa TSR sv. Franje, „Protok” Miholjačkog poduzetničkog centra „Lokalna razvojna agencija” d. o. o. i KD „Ivan Antunović” iz Subotice i „Pla-Pet 2023” Župe Pokrova presvete Bogorodice Petrovci i Rimokatoličke župe sv. Jakova iz Plavne. Sudionici su predstavili rezultate svakog projekata. /„Hrvatska riječ”/

Mariino (Svijećnica) i Sv. Blaž u Sonti

Prikazanje Gospodinovo proslavljeno je u župnoj crkvi sv. Lovre u Sonti 2. veljače, a Sv. Blaž narednoga dana, 3. veljače.

Rijetke su osobe u Sonti koje će reći da se 2. veljače slavilo Prikazanje Gospodinovo ili Svijećnica. U puku je uobičajeno da je to Mariino, mada se zna da je taj dan prikazan Isus u hramu i da je on donio svjetlo onima koji vjeruju. Proslavljeno je svetom misom na kojoj su blagoslovljene svijeće koje se tijekom godine pale u mnogim nedaćama. Kod groma, vatre i vode, kod nevremena, umirućih i bolnih, svaka vjernica ili vjernik će upaliti *marincku sviću*.

Ime Marija je oduvijek, pa i danas rado davano novorođenima, kao i sve izvedenice: Marica, Maca, Marija, Marina, Marijana, kao i njemačko ime Marika i mađarsko

ime Mariška, te muško ime Marin i Marijan. Zanimljivo je da su nekada ime Marin davali samo imućniji žitelji Sonte, dok je to danas prevladano. Ovo ime se sada daje, bio netko imućan ili ne. Po kućama gdje ima ovoga imena se svakako proslavlja i čestita ovaj lijepi imendan.

Sveti Blaž je u Sonti proslavljen 3. veljače svetom misom nakon koje je župnik **Josip Kujundžić** blagoslovio grla i druge dišne organe vjernika. Ovoj sv. misi se odazvalo nešto manje od pedeset vjernika. Vraćajući se sa mise sjetila sam se kada se išlo sa te mise ranih pedesetih godina XX. stoljeća i kada smo sretali djecu na uglovima ulica kako pjevaju: „Sveti Blaž podgrlaž, podgrl’ mene, podgrl’ tebe i sve ljude oko sebe”. Više nitko na ulici ne pjeva ovu pjesmu. Nema pjesme, a djece je vrlo malo. /**R. Silađev**/

Prelo Župe Uskrsnuća Isusova u Subotici

Vjernici iz Župe Uskrsnuća Isusova u Subotici okupili su se 4. veljače, nakon svete mise, u dvorani HKC-a „Bunjevačko kolo” na župnom prelu.

Goste su dočekali mladi u narodnim nošnjama i organizatorice prela, **Jelica Horvacki** i **Mirjana Ivanković Ivandekić**. Na prelo su došli mnogi i stari i mladi, i veliki i mali, obitelji s djecom i bez djece, svatko je našao svoje mjesto i društvo, te je dvoranu ispunilo ozračje topline, žamora, smijeha, razdragane dječje igre, s puno poštovanja jednih prema drugima. Voditeljica programa **Katarina Piuković** pozdravila je sve župljane, kao i umirovljenoga župnika **Belu Stantića** te župnika **Vinka Cvijina**. Prelo je svečano otvoreno uz pjesmu „Kolo igra, tamburica svira”, a otpjevali su je mladi u nošnji uz pratnju ansambla „Ruže”, koji je uljepšao ovo prelo svojom glazbom.

Na početku programa sakristan **Joso Kopilović**, odjeven u narodnu nošnju, ispričivao je „kako je to kadgod bilo na salašu, šta su se oni sigrali, kako su čuvali krave na ritovima, lovili pijavice, kako im je mama metlom osušila čizme u kojima su šetali po ledu na dolu i propali u blato...”. Pročitao nam je stihove pjesme „Oči moje nevirne” koje je napisala naša župljanka **Milica Kopilović**.

Sve nazočne pozdravila je i **Nevenka Tumbas** ispred udruge „Naša djeca” te potaknula na školovanje djece na hrvatskom jeziku. O duhovnom životu župe govorila je **Kata Horvacki**. „Zajedništvo je važno kako u Crkvi tako i izvan nje, zato nam je drago što je dugi niz godina župno prelo opstalo i što ga prenosimo na mlađe generacije”, kazala je ona. Tekstom iz Papine enciklike poručila je svima kako je svetost Božjega naroda u strpljivosti: u roditeljima koji odgajaju s puno ljubavi svoju djecu, u muškarcima i ženama koji rade

kako bi donijeli kruh u svoje obitelji, u bolesnicima, u starima koji se i dalje smješkaju.

Župnik Cvijin prije blagoslova *užne* obratio se s nekoliko riječi, zahvalio je organizatorima prela koji su dio financijskih sredstava osigurali preko projekta Središnjeg državnog ureda za hrvate izvan Republike Hrvatske, osobito je pohvalio mlade u nošnji koji su požurili na prvu misu kako bi se stigli obući i urediti za doček gostiju. Poručio je sudionicima prela kako su se svi okupili kao velika obitelj, obitelj koja se uzajamno poznaje, voli, komunicira, te poručio da ustrajemo u tomu iz dana u dan i nastavimo ići naprijed u našem hodu prema dragom Bogu.

Djeca su se u svojoj razdraganoosti i veselju odmah nakon ručka počela presvlačiti i maskirati za najavljeni maskenbal, a nakon revije maski sva su djeca do četrnaest godina, a bilo ih je 88, dobila mali dar. Svaka obitelj je za sjećanje na prelo dobila skromni dar, magnet u obliku naše „Male crkve” koja okuplja sve nas u velikom broju oko Isusova stola na duhovnu gozbu. /E. K./

Župno prelo Tavankut

Župno prelo Tavankut

Sombor u školi sv. Male Terezije

Svake posljednje srijede u mjesecu u somborskom Karmelu održava se „Škola Male Terezije”, u kojoj se slušaju nagovori o najmlađoj naučiteljici i svetici Karmela, sv. Maloj Tereziji i njenom životu. Prva je održana 31. siječnja.

„Njezin je životni put ostavio bitnog traga, tako da je s jedne strane bila vrlo zahvalna, jednostavna, pobožna, ponizna, ona koja je na poseban način osjećala Isusovu blizinu, ali je istodobno bila i vrlo osamljena i nezadovoljna svojom duhovnošću, zbog čega je vrlo patila i izrazito teško proživljavala vrijeme duhovne suhoće i vjerske kušnje. Čista i iskrena ljubav Božja je davala snagu sv. Maloj Tereziji. Terezija je vjerovala u Božju ljubav i cijeli život je proživjela u neprestanom razgovoru s ljubljenim Isusom. Puninu života se može doživljavati kada se čovjek otvori Isusu Kristu. Ljubav Božja je davala snage sv. Maloj Tereziji da ide posve malim putem ka nebu. Nastojmo kroz život nasljedovati njene stope kako bismo hodili jednim jedinim pravim putem ka Božjoj slavi. Samo je jedno bezuvjetno potrebno: velika, jaka i vjerna ljubav, s kojom se ispunjavaju svakodnevne dužnosti, sasvim svejedno gdje smo postavljeni: jesmo li u školi ili na radnom mjestu, kod kuhinjskog lonca ili u staji, služimo li bolesnicima ili sami ležimo bolesni”, kazao je na prvom predavanju o. Srećko Rimac OCD, te je na kraju predavanja udijelio svima blagoslov relikvijarom sv. Male Terezije. /s. Marijana od kraljice Karmela i somborski Karmel/

Župna prela u Žedniku

Usubotu, 10. veljače, u župnoj dvorani „Fra Nediljko Šabić” u Žedniku održano je župno prelo na kojem se okupilo četrdesetak gostiju uz večeru i glazbu.

Na prelu su tradicionalno podijeljene tombole gdje je svaki gost dobio neki znak pažnje. Ove godine prelo je obilježeno i održano u malo drugačijim okolnostima. Zbog ograničenog broja mjesta ove je godine izostao tradicionalni program s izborom najljepše prelje i maskenbala. No, djeca ipak nisu bila zaboravljena, jer je u utorak prije Pepelnice, 13. veljače, održano dječje prelo i maskenbal. Dvadesetak djece okupilo se u župnoj dvorani s maskama, a tu su naravno bili i roditelji te bake i djedovi da podrže svoje mališane. Vrijedne ruke mama pripremile su za djecu kokice, palačinke i druge „đakonije”, a tu su bile i razne društvene igre kako bi se djeca zabavila, od slaganja bunara od čutaka do karaoke pjevanja i plesova. Na kraju su

djeca podijeljeni paketići kao znak pažnje i zahvale za sudjelovanje. /M. V./

Digitalizirana rijetka sakralna građa

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata digitalizirao je još nekoliko vrijednih i raritetnih sakralnih izdanja objavljenih početkom 20. stoljeća.

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata kontinuirano radi na digitalizaciji monografskih publikacija i periodike od iznimnog značaja za proučavanje kulturne povijesti Hrvata na prostorima Vojvodine u Republici Srbiji. Među posljednjim digitaliziranim izdanjima je i molitvenik *Pobožnost na slavu djetేశceta Isusa od Praga*. Sastavljena po J. Prčić koji je u vlastitoj nakladi objavila Janja Prčić (Subotica, 17. X. 1873. – 29. IV. 1956.). Kako se prošle godine navršila 150. obljetnica njezina rođenja, ovaj će molitvenik javnosti prikazati samo jedan njezin prinos kulturi i duhovnosti. Ona je sestrična o. Gerarda Tome Stantića čiji se molitvenik pod

naslovom *Naš Maleni Čudotvorni Kralj* također može čitati na mrežnoj stranici Zavoda.

Tako su od siječnja 2024. godine dostupni sljedeći naslovi na poddomeni Digitalizirana baština – knjige: Gerard Stantić, *Naš Maleni Čudotvorni Kralj : sastavili i izdali Somborski karmelitani*, 1917.; Janja Prčić, *Pobožnost na slavu djetేశceta Isusa od Praga / sastavljena po J. Prčić*, 1928.; *Pobožnost : prigodom pohađanja Bunarića i svetih mjesta*, 1929.: Árpád Lipót Várady, *Tumačenje otajstvih slavne svete krunice*, 1916.; Ljudevit Quotidian, *Sveti čas : posvećen uspomeni svete smrtne borbe Gospodina našega Isusa*, 1931.

Projekt digitalizacije odvija uz potporu Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske. /zkvh.org.rs/

Ulazak u novicijat Karmelskog svjetovnog reda u Somboru

Na prvom ovogodišnjem susretu Karmelskog svjetovnog reda u Somboru, 27. siječnja, imali smo milost da se našoj zajednici priključi, u pratnji magistra brata Pavla, naš novi subrat brat Daniel od Bezgrešno začete (Daniel Katačić), koji je prilikom ulaska u novicijat primio Marijino odijelo – škapular koji je znak pripadnosti Mariji i zalag njene zaštite.

Vanjski znak pripadnosti Svjetovnom redu u Somboru jest tradicionalni škapular koji se nosi bez prethodnog upozorenja na susretima, na svetkovinama i u svim svečanim prilikama. Otac Srećko Rimac nazočio je susretu te je primio brata Daniela u Karmelski svjetovni red. Pozvao ga je da bude ustrajan u svojim odlukama, a nas da ga pratimo na tom putu. „Danas brat Daniel ulazi u novicijat OCDS i time započinje svoju

formaciju koja traje nekoliko godina i ima određene stupnjeve kroz koje se upoznaje s karizmom Reda. Naša karizma je u naše sredine, obiteljske, susjedske, radne, prijateljske privlačiti Boga, oduševiti za Boga, da

bismo našu karizmu što više proširili u svjetovni svijet”, kazao je o. Rimac te dodao: „Mi mali ljudi smo pozvani na otvaranje svoga srca da može svoju ljubav izliti u naša srca. Neka ovaj ulazak našeg subrata Daniela u OCDS bude početak dubljeg hoda s Blaženom Djevicom Marijom koja je osnovala Karmelski red, da dublje ulazi u tajne njezinog života. Dragi brate Daniele, primili ste škapular s kojim se suobličujete s Majkom i sestrom Marijom. Budite uvijek otvoreni Duhu Svetom. Gospodin, koji nas je kao braću pozvao na evanđeoski život u svijetu, sabrao nas je da primimo ove koji traže i žele započeti vrijeme odgoja u Svjetovnom redu bosonogih karmelićana, koji će s pomoću Božjom završiti u nastojanju oko evanđeoskog života”. /s. Karmela od Kraljice Karmela Malenić OCDS/

Mons. Fabijan Svalina naslijedio mons. Đuru Gašparovića u službi srijemskog biskupa

Apostolska nuncijatura u Republici Srbiji izvijestila je da je papa Franjo 14. veljače prihvatio molbu srijemskog biskupa mons. Đure Gašparovića za umirovljenjem, a dosadašnji biskup koadjutor mons. Fabijan Svalina od tog trenutka postao je dijecezanski biskup Srijemske biskupije.

U isto vrijeme u Biskupskom ordinarijatu u Srijemskoj Mitrovici okupili su se srijemski biskupi Gašparović i Svalina, generalni vikar Srijemske biskupije mons. Josip Ivešić, kancelar preč. Tomislav Lasić, svećenici i drugi suradnici. Obavijest je nazočnima pročitao preč. Lasić. Potom se obratio dosadašnji srijemski biskup Gašparović. On je zahvalio Papi što je prihvatio njegovo odreknuće od službe biskupa Srijemske biskupije. Ukratko se prisjetio 28 godina biskupske službe, najprije kao pomoćnog biskupa Đakovačke i Srijemske biskupije, a kasnije i prvog biskupa Srijemske biskupije nakon njezina ponovna uspostavljanja 2008. godine. Gašparović je obrazložio da se službe odrekao zbog zdravstvenih razloga, zbog kojih je i 2021. od Pape zatražio biskupa koadjutora s posebnim ovlastima. Također, ovu je odluku donio i kako bi mons. Svalini olakšao vođenje biskupije.

Novi dijecezanski biskup Srijemske biskupije mons. Fabijan Svalina je na početku obraćanja

zahvalio dobrom Bogu, papi Franji na povjerenoj službi, Apostolskoj nuncijaturi kao i mons. Santu Gangemiju, apostolskom nunciju u Beogradu na dosadašnjoj suradnji i potpori, kao i svim dosadašnjim suradnicima. Posebnu zahvalu izrekao je mons. Gašparoviću

za njegovu dugogodišnju brigu za Crkvu u Srijemu, osobito u teškim vremenima koja su zahtijevala posebnu pastoralnu skrb. Zatim je kao novi dijecezanski biskup svima uputio molbu: „Da zajedničkim naporima nastojimo djelovati dalje na pastoralnom, duhovnom i materijalnom području očuvanja i obnove drage nam Srijemske biskupije. U godini smo kada naša biskupijska zajednica moli za nova svećenička zvanja. Sve to velik je izazov svakom od nas, ali duboko sam uvjeren u moćni zagovor srijemskih mučenika, našeg sv. Dimitrija, đakona i mučenika, zaštitnika naše drevne biskupije, kao i majčinski zagovor i pomoć drage naše Gospe Tekijske, te da ćemo to veliko povjereno nam djelo za spasenje duša predano i zauzeto raditi”.

U ime svećenika, redovnika, redovnica te vjernika Srijemske biskupije generalni vikar mons. Josip Ivešić zahvalio je biskupu Gašparoviću na svemu učinjenom kroz godine njegove službe u Srijemu te čestitao biskupu Svalini. [/srijembiskupija.rs/](http://srijembiskupija.rs/)

Misa o Danu državnosti Republike Srbije u Beogradu

Beogradski nadbiskup i metropolit Ladislav Nemet predvodio je 11. veljače misu povodom Dana državnosti Republike Srbije u beogradskoj katedrali.

U prigodnoj propovijedi koju je ovom prigodom izrekao, nadbiskup je govorio o povijesti srpskog naroda, kao i o Danu državnosti. „Cilj dogovora u Orašcu i ustanka koji je uslijedio (1804. godine), bilo je oslobođenje od tuđeg jarma, od svih nepravdi i nasilja koje je narod stoljećima trpio od okupatora. Bilo bi pogrešno misliti da je cilj ustanka bilo samo oslobođenje od tlačitelja”, rekao je nadbiskup Nemet.

„Nova tema našeg aktualnog života u Srbiji je nasilje u našem društvu. Vidimo nasilje u našim obiteljima, u našim školama, nasilje na našim ulicama, nogometnim utakmicama, a ne vidimo, barem se meni tako čini, a nadam se da griješim, jasnije korake ka kontroli toga nasilja”, rekao je nadbiskup Nemet. On je dodao kako je dijalog između svih aktera našeg društva je neophodan kako bismo napravili korak unaprijed u rješavanju ovakvih problema. [/kc.org.rs/](http://kc.org.rs/)

Priopćenje Srijemske biskupije u povodu preuzimanja službe dijecezanskog biskupa Srijemske biskupije mons. Fabijana Svaline

Apostolska nuncijatura u Republici Srbiji objavljuje na Pepelnicu, 14. veljače, da je papa Franjo prihvatio odreknuće od pastoralnog upravljanja Srijemskom biskupijom mons. Đure Gašparovića, čime je novi dijecezanski biskup postao dosadašnji biskup koadjutor Fabijan Svalina.

Priopćenje Srijemske biskupije: „Izražavajući duboku i iskrenu zahvalnost prvom biskupu ponovno osamostaljenje drevne Srijemske biskupije, mons. Đuri Gašparoviću u ime cijele biskupijske zajednice želimo plodan nastavak biskupske službe u miru, te mnoge godine dobrog zdravlja i plodnog služenja Božjem narodu. Vječni pastir i Biskup naših duša (Pio IX., Pastor Aeternus) nagradio ga za sav trud i revnost u njegovoj pastirskoj službi tijekom ovih proteklih šesnaest godina! U vezi s tim, prema Zakoniku kanonskog prava, kan. 409 § 1, dosadašnji biskup koadjutor mons. Fabijan Svalina od trenutka umirovljenja mons. Đure Gašparovića odmah postaje dijecezanski biskup Srijemske biskupije. Novom srijemskom biskupu, mons. Fabijanu Svalini, želimo svaki blagoslov i mudrost od Gospodina, vodstvo Duha Svetoga i majčinsku zaštitu Kraljice apostola, naše čudotvorne Gospe Tekijske, kao i zagovor sv. Dimitrija, đakona i mučenika, sv. Metoda, metropolita srijemskog, sv. Ireneja, biskupa srijemskog, te svih srijemskih mučenika! Blagoslovio ga Gospodin mnogim godinama plodne i mudre pastirske službe na dobro i spasenje svega naroda Božjeg koji mu je povjeren!” /IKA/

Argentinski predsjednik Javier Milei u jednosatnoj audijenciji kod Pape

Nakon pozdrava u vatikanskoj Bazilici sv. Petra nakon proglašenja svetom Mame Antule 11. veljače, papa Franjo je dan kasnije, 12. veljače, primio predsjednika Argentine u privatnu audijenciju u Apostolskoj palači.

Prvi susret bio je u 11. veljače u bazilici sv. Petra prije i poslije mise kanonizacije prve argentinske svete Mame Antule, utemeljiteljice kuće duhovnih vježba u Buenos Airesu i zagovornice siromašnih i neprivilegiranih. Javier Milei, predsjednik Argentine od prosinca 2023., rodne zemlje Jorgea Maria Bergoglia, bio je 12. prosinca u Vatikanu na privatnoj audijenciji kod pape Franje. Razgovor iza zatvorenih vrata s Papom u knjižnici Apostolske palače trajao je oko sat vremena. Nakon susreta s Papom uslijedio je susret u Državnom tajništvu Svete Stolice s kardinalom Pietrom Parolinom i nadbiskupom Paulom Richardom Gallagherom, tajnikom za odnose s državama i međunarodnim organizacijama. Predsjednik Javier Milei službeno je pozvao papu Franju da posjeti svoju zemlju podrijetla. /IKA/

Bjelorusija poduzima mjere protiv kršćana koji se protive ratu

Bjeloruske vlasti zabranile su dva kanala na mrežnoj platformi Telegram koja su širila kritičke vijesti o ratu, izvijestila je „Novinska služba za istočne Crkve”.

Kanal skupine „Kršćani protiv rata” sud u Bjelorusiji proglasio je ekstremističkim. Skupina objavljuje na svojoj mrežnoj stranici i na društvenim mrežama materijale o kršćanskim zajednicama i ruskoj agresiji na Ukrajinu. Među objavljenim tekstovima nalaze se i stajališta crkvenih predstavnika o ratu, a suradnici skupljaju i informacije o osobama koje su progonjene zbog protivljenja ratu i vode popis žrtava rata. Ekstremističkim je proglašen i kanal bjeloruske teologice Natallije Vasilevič na Telegramu. „Kršćani protiv rata” zajednički je projekt skupine „Kršćanska vizija za Bjelorusiju” i ukrajinskih kršćana i Crkava te ruskih proturatnih aktivista. /IKA/

Obrazovanje, posao, podrška obitelji ključevi su za iskorjenjivanje siromaštva

Nadbiskup Gabriele Caccia, stalni promatrač Svete Stolice pri Ujedinjenim narodima, govoreći na 62. zasjedanju Povjerenstva za društveni razvoj UN-a, ponovno je naglasio ključnu važnost osiguravanja pristupa obrazovanju, rada i zaštite obitelji u iskorjenjivanju siromaštva.

Podsjećajući da se siromaštvo može iskorijeniti „prije svega rješavanjem njegovih temeljnih uzroka”, nadbiskup Caccia istaknuo je ulogu obrazovanja kao „primarno sredstvo cjelovitog ljudskog razvoja” koje vodi do većih mogućnosti i boljih rezultata. Stoga je ponovno potvrdio potrebu za mjerama koje bi siromašnim obiteljima osigurale pristup obrazovanju, „kako bi svako dijete, uključujući i najsiromašnije, bilo njegovano i kako bi djeca mogla ostvariti svoj potencijal u skladu sa svojim urođenim dostojanstvom”. Napomenuo je da i odraslima treba omogućiti nastavak školovanja, uključujući i prekvalifikaciju za one koji ostanu bez posla. Nadbiskup Caccia nadalje je spomenuo još jedan bitan uvjet za razvoj: dostojanstveni rad uz pravednu plaću. Tako je naglasio važnost politika rada koje „pružaju pravedne uvjete rada i na radnom mjestu i u gospodarstvu, odražavajući tako činjenicu da rad nije samo cilj, već onaj koji osobi pruža mogućnost da se izrazi”. „Rad mora biti dostupan svima, mora se obavljati u pristojnim i sigurnim uvjetima, a mora biti i plaćen na onoj razini koja radnicima omogućava uzdržavanje, pristojan obiteljski život i korištenje slobodnog vremena”. Na kraju je nadbiskup pozvao da se više pažnje posveti obitelji kao ključnom akteru društvenog razvoja koji zaslužuje zaštitu i potporu društva i države. U tom pogledu ponovio je izrazio zabrinutost Svete Stolice zbog činjenice da se značenje obitelji sve više umanjuje u međunarodnim raspravama. /IKA/

Kratke i bogate poklade

Ikako su ove godine poklade bile nešto kraće nego uobičajeno, tijekom siječnja i veljače, sve do 14. veljače kada je počela korizma, diljem Vojvodine održana su brojna pokladna okupljanja, prela, balovi, maskenbali.

Prvo u nizu bilo je 7. **Šokačko veče** koje je u restoranu Bački dvor na jezeru Provala organizirala HKU „Antun Sorgg” iz Vajske. U kulturnom dijelu programu nastupila su djeca iz udruge s pjesmama i plesovima. Za dobar provod ove godine bio je zadužen tamburaški ansambl „Ruže” iz Subotice.

U organizaciji HKC-a „Bunjevačko kolo” iz Subotice u dvorani za tjelesni odgoj Tehničke škole „Ivan Sarić”

u Subotici 27. siječnja održano je tradicionalno **145. Veliko prelo**. I ove godine je bila velika zainteresiranost te se okupilo više od 520 gostiju koje su zabavljali subotički ansambl „Ruže” i „Tamburaši za dušu” iz Hrvatske. I ove godine izabrana je i *Najlipča preljska pisma*, pisana namjenski za Veliko prelo 2024. Po mišljenju žirija za najbolju preljsku pismu proglašena je pjesma „Zagrljaj daljine” autorice **Željke Zelić Nedeljković** iz Beograda. Drugo mjesto pripalo je **Mirjani Stantić** za pjesmu „Put do prela”, dok je treće mjesto osvojio **Josip Dumendžić Meštar** za pjesmu „Ljudi s pijeska”. Po tradiciji održan je i izbor za najlipču prelju na koji se prijavilo deset djevojaka. Glasovalo se u dvorani, ali i lajkom na Facebook stranici „Bunjevačkog kola”. Po mišljenju gostiju nazočnih u dvorani titulu *Najlipče prelje Velikog prela 2024.* ponijela je **Barbara Piuković** iz Subotice, druga je bila **Aleksandra Antal**, a treća **Katarina Vujić** koja je najviše glasova dobila i glasovanjem na Facebooku.

U programu su nastupili i članovi Folklornog odjela HKC-a „Bunjevačko kolo”.

Tradicionalna pokladna zabava **Prelo mladeži** održana je 2. veljače u Velikoj dvorani HKC-a „Bunjevačko kolo” u Subotici, u organizaciji Udruge građana „Hrvatski Majur”.

Manifestacija je okupila 210 mladih hrvatske zajednice koji su se zabavljali uz glazbu Tamburaškog sastava „Ruže” i DJ Petre.

Prve subote u veljači održano je nekoliko prela. Tako je HBKUD „Lemeš” organiziralo 3. veljače tradicionalni **23. Marinbal** u Domu kulture u Lemešu. Goste je zabav-

ljao tamburaški sastav „Rujna zora” a posjetitelji su mogli čuti i vokalni ansambl „Musica viva” iz Sombora. Iste večeri HKUPD „Matoš” iz Plavne priredilo je **19. Pokladni bal** koji je održan u mjesnom vatrogasnom domu. Za dobru zabavu pobrinuo se tamburaški sastav „Ruže” iz Subotice. HKPD „Silvije Strahimir Kranjčević” iz Berega je također 3. veljače organiziralo **26. Šokačko prelo**. Uz članove Kranjčevića u programu prela sudjevali su i gosti iz Solina, članovi Udruge pučkih pjevača Gospe od otoka. Dok je u organizaciji KUDH-a „Bodrog” u Domu kulture u Monoštoru iste večeri, 3. veljače, održan tradicionalni **Pokladni bal**. Manifestacija je, kao i prethodnih godina privukla veliki broj sudionika, od djece do odraslih iz Monoštora i okolice koji su se kostimirali za ovu prigodu. Bilo je preko 200 posjetitelja.

Iste subote, 3. veljače, ali u Zagrebu, u restoranu Maksimir, održano je **Bunjevačko prelo** za koje se tražila karta više. Goste je zabavljao ansambl „Hajo” iz Subotice. Narednog dana, 4. veljače, Župa Uskrsnuće Isusovo iz Subotice je u velikoj dvorani HKC-a „Bunjevačko kolo” organizirala **Župno prelo**, a gosti su bile obitelji s djecom iz ove župe. Nakon prigodnog programa i ručka djeca su imala najavljeni maskenbal, a nastupio je i dječji zbor HGU „Festival bunjevački pisama” – „Raspjevane zvjezdice”.

Dječja pokladna manifestacija **Hrckov maskenbal** održana je 9. veljače u Subotici, u Velikoj dvorani HKC-a „Bunjevačko kolo” u organizaciji NIU „Hrvatska riječ” te uz potporu Hrvatskog nacionalnog vijeća u Republici Srbiji. Na maskenbalu se okupilo oko 160 djece koja pohađaju cjelovitu nastavu i vrtiće na

hrvatskom jeziku u Subotici, Maloj Bosni, Tavankutu i Đurđinu. Kostimirana i maskirana djeca zabavljala su se uz pjesmu i ples, skupa s poznatim Hrckom, koji je zaštitni znak i maskota istoimena podlistka za djecu na hrvatskom jeziku. Izabrane su i najbolje pojedinačne, grupna te maska u kategoriji odraslih osoba (učiteljica i odgojiteljica).

HKPD „Jelačić” iz Petrovaradina i Udruga građana „Petrovaradin Media” organizirali su 10. veljače **Petrovaradinski karneval** koji su nakon dulje stanke prošle godine obnovili kao novu turističku manifestaciju čija se tradicija veže uz mjesnu hrvatsku zajednicu. Pored brojnih izložbi i predavanja, središnji događaj karnevala bio je Svečani defile karnevalskih grupa u Podgrađu Petrovaradinske tvrđave u kojem je sudjelovalo trinaest trupa iz Petrovaradina, Novog Sada, Zrenjanina, Belog Manastira, Apatina, Temerina, Kisača... Nastupio je i „Koktel bend”.

U dvorani Hrvatskog doma u Somboru održano je 10. veljače **90. Veliko bunjevačko-šokačko prelo** u organizaciji HKUD-a „Vladimir Nazor”. Gosti su imali prigodu uživati u tamburaškoj glazbi sastava „Rujne zore” iz Subotice i tamburaškog sastava „Fijaker” iz Osijeka, te plesu i kratkom igrokazu koji

su pripremili članovi Dramske sekcije Društva. Iste večeri, u Tavankutu je, u velikoj dvorani Doma kulture, HKPD „Matija Gubec” priredio **15. Gupčev bal**. Za dobru zabavu pobrinuli su se tamburaški ansambl „Ruže” i **Marko Žigmanović** s bendom iz Subotice.

HKPD „Tomislav” iz Golubinaca organiziralo je 10. i 11. veljače pokladnu manifestaciju **Mačkare – premundureni dani**. Prvog dana manifestacije na programu je bilo pokladno jahanje ulicama Golubinaca na kojima je narednog dana održan Karneval, s kostimiranim sudionicima. U defileu je sudjelovalo više od 100 sudionika iz Golubinaca, Stare Pazove, Šapca i Surčina. Ovogodišnji karneval bio je posebno značajan s obzirom na to da se

po prvi put održava od kada su Golubinci uvršteni na mapu Europskih karnevalskih gradova.

U Subotici je 11. veljače održano **14. Prelo sićanja** u organizaciji HKC-a „Bunjevačko kolo” i Katoličkog društva „Ivan Antunović”. Sudionici manifestacije najprije su se okupili kod spomenika Presvetog Trojstva u

središtu Subotice, zatim su sudjelovali na svetoj misi u crkvi sv. Mihovila arkandela i procesiji koja je organizirana povodom završetka Devetnice Gospi Lurdske. Nakon misnog slavlja održana je pokladna zabava u Velikoj dvorani HKC-a „Bunjevačko kolo”. Specifičnost ove manifestacije jest u tome da su svi gosti prela odjeveni u svečanu zimsku bunjevačku nošnju.

Pred sam početak korizme, 13. veljače, HKUPD „Matoš” je po običaju organizirao pokladni običaj **tute** (maškare) te **sahranjivanje bege(ša)**.

U „Paulinumu” proslavljen Dan škole

Na blagdan Obraćanja svetog Pavla, 25. siječnja, proslavili smo Dan škole i proštenje sjemenišne kapele. Svetu misu ovom prigodom predslavio je naš biskup, mons. Franjo Fazekas.

godine pozvao k sebi. Zahvalni smo što je toliko dugo vodio ovu školu i brinuo se za nju. Još jedna stvar koja je učinila ovu proslavu drukčijom bila je podjela službe lektora dvojici bivših paulinaca, bogoslovima Ábelu Gubeni i Ádámu Huszáru. Na kraju svete mise, naš novi rektor, vlč. László Tojzán, rekao je: „Pitali su me koji je smisao ove institucije”, onda je rukom pokazao na dvojicu bogoslova i rekao: „Evo ga!”

Smisao ove škole je da nas pripremi na život – neke za posao, neke za daljnje školovanje, neke za svećeništvo. Ipak, ono što čini ovu školu posebnom, što je razlikuje od drugih škola, jest to što nas ona ne uči samo jezicima, povijesti, matematici... Ona nas – poput našeg zaštitnika, svetog Pavla – uči i kršćanskoj vjeri i moralu. Zato i slavimo Dan škole. Zahvaljujemo Bogu što nas je ovdje okupio i dao nam mogućnost da ga bolje upoznamo.

Kao i svake godine, na kraju svete mise učenici su izveli kratki program koji se sastojao od nekoliko pjesama, recitacija i govora.

Proslavi su nazočili i György Balogh, predstavnik mađarskog Generalnog konzulata, Zsolt Szakállas, pokrajinski tajnik za obrazovanje, dr. Bálint Pásztor, predsjednik Saveza vojvođanskih Mađara, Imre Kern, zamjenik gradonačelnika grada Subotice, Hajnalka Matin, savjetnica gradonačelnika, Árpád Fremond, predsjednik Mađarskog nacionalnog vijeća, Karolina Bašić, predsjednica Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća, te Gábor Agárdi i Henrik Dér, predstavnici Grada Subotice. Zahvalni smo im što su odvojili svoje vrijeme kako bi nazočili našem slavlju i što podržavaju rad naše škole.

Ono po čemu se ovaj dan škole razlikovao od prijašnjih jest činjenica da smo ga proslavili bez našeg dugogodišnjeg rektora i ravnatelja, mons. Józsefa Miocsa, kojega je Gospodin prije nešto više od pola

Devetnica uoči Lurdske Gospe

U franjevačkoj crkvi svetog Mihovila u Subotici 2. veljače, na blagdan Prikazanja Gospodinova, započeta je devetnica uoči spomendana Lurdske Gospe. Tom prigodom je proslavljena sveta misa koju je uz koncelebraciju jedanaest svećenika i posluživanje đakona predslavio subotički biskup Franjo Fazekas.

Prije mise je iz sakristije prema kapeli Crne Gospe krenula procesija, gdje je biskup blagoslovio svijeće, da bi nakon toga procesija sa svijećama nastavila u crkvu. Slavlju je nazočio velik broj vjernika i gostiju – redovnika i redovnica, kako iz naše tako i iz drugih biskupija. Učenici naše škole imali su prilike ministrirati, te na taj način dodatno uzveličati ovo slavlje. Devetnica se u franjevačkoj crkvi održala na hrvatskom jeziku, u izravnom prijenosu Radio Marije, a u stolnoj bazilici-katedrali sv. Terezije Avilske na mađarskom jeziku. Završnu misu na spomendan Lurdske Gospe, 11. veljače, u katedrali je predslavio biskup Franjo Fazekas. Toga dana na misnom slavlju kod franjevac sudjelovali su i vjernici odjeveni u narodnu nošnju, koji su potom slavlje nastavili na „Prelu sićanja” u HKC-u „Bunjevačko kolo”. /**Antonij Kontra/**

Pristupačna komunikacija

Jedan od najznačajnijih koraka prilikom izrade tekstova na jasnom jeziku podrazumijeva provjeru razumljivosti i jednostavnosti teksta s kontrolnom skupinom. Kontrolnu skupinu čine osobe iz ciljne skupine za koju je tekst namijenjen. Ciljna skupina teksta na jasnom jeziku mogu biti osobe bez dovoljno obrazovanja, osobe s nedovoljno razvijenim jezičnim vještinama, stare i bolesne osobe, osobe s disleksijom i ostalim teškoćama čitanja, osobe s intelektualnim teškoćama, ADHD, autistični spektar, osobe s afazijom i demencijom, doseljenici.

Standardi za izradu tekstova na jasnom jeziku koje propisuje Inclusion Europe podrazumijevaju da kontrolna skupina za provjeru tekstova moraju biti osobe s intelektualnim poteškoćama. Njihova uloga je identifikacija i ispravak složenih izraza i riječi, suvišnih tehničkih termina i nepotrebnih komplikacija u rečenicama. Ove osobe omogućavaju autorima da stvaraju tekstove koji su lakši za razumijevanje, osobito za one s manje iskustva u određenom području. Zahvaljujući kontrolorima teksta, postiže se jasnija komunikacija i šire razumijevanje među čitateljima, čime se potiče inkluzivnost i pravedni pristup informacijama.

Caritas Srbije, prateći standarde ove europske organizacije za kontrolu svojih tekstova na jasnom jeziku, surađuje s korisnicima usluga Caritasa Šabac i udruge „Na pola puta” iz Pančeva. U proteklom razdoblju organiziran je niz susreta i obuka korisnika ovih udruga za kontrolu tekstova na jasnom jeziku i njihov rad na pripremi vodiča koji objavljuje Caritas Srbije. Proteklo edukativno razdoblje završeno je zajedničkim susretom, druženjem i posjetom Muzeju iluzija u Beogradu.

Zahvaljujući potpori Muzeja iluzija, bila je ovo prilika da se bar nakratko napusti uredski prostor, složen posao kontrole jasnoće tekstova i uživa u optičkim varkama, smijehu i zajedništvu.

Tim Caritasa Srbije za pristupačnu komunikaciju i izradu tekstova na jasnom jeziku zajedno s kontrolorima iz ovih udruga nastaviti će i u narednom razdoblju rad na izradi materijala i vodiča koji će biti razumljivi široj, ali i specifičnijoj populaciji. Pristupačna komunikacija predstavlja potrebu ne samo za osobe s invaliditetom i druge ranjive skupine već i za društvo u cjelini.

Navedene aktivnosti realizirane su zahvaljujući projektu „Active – pristupačna komunikacija u cilju inkluzije ranjivih skupina na Zapadnom Balkanu” kojega provodi Caritas Srbije sa svojim partnerima. /Dušan Perić, Caritas Valjevo/

Križni put

Uvodna molitva*

Raspeta ljubavi, pred nemirom i razdorom koji čovjek unosi u ovaj svijet ostajemo zapanjeni i prestravljeni, zbunjeni i nemoćni. Pred tom bešćutnosti čovjeka prema drugom čovjeku naše riječi se prelijevaju u tišinu, te jedino što nam ostaje jest tihi vapaj usmjeren k Tebi, raspetom knezu mira. U ovim trenutcima, stoga, stojeći pred Tobom dok ponovno uzimaš križ i zajedno s mnoštvom Tvojih kćeri i sinova koračaš zemljom u kojoj je negdašnji anđeoski navještaj mira nadjačao krik nedužne krvi, naš vapaj se sjedinjuje u zajedničku molitvu ispunjenu nadom: „Daruj nam svoj mir, Gospodine!”

*Autor uvodne molitve: vlč. dr. Ilija Dogan, djelatnik Dikasterija za biskupe, Vatikan

Stala plačuć' tužna Mati, gledala je kako pati Sin joj na križ uzdignut.

Prva postaja: Isusa osuđuju na smrt*

Baraba ili Isus? Moraju odati. No nije to samo odluka između dva čovjeka nego odluka između onoga što oni predstavljaju. Riječ je o odlučivanju koje se mora dogoditi svaki dan, odlučivanju koje nas vodi u prazni, hladni i razočarani život ili u blagoslovljeni život s Bogom. Danas, kao i tada, neprestano smo pozvani odlučiti između Barabe ili Isusa. Krist nas poziva da se ne služimo kriterijima Pilata i mnoštva, nego da prepoznamo tuđu patnju, da razumijevanje i oprost unesemo u svoje svakodnevno razmišljanje i da želimo spasenje za sve.

Oče naš...

Dušom njenom razboljenom, rastuženom, ražaljenom, prolazio mač je ljut.

*Autor postaje: Božidar Nađ, župni upravitelj Župe Krista Kralja, Brodski Varoš

Druga postaja: Isus prima na se križ*

Gledam te Gospodine kako na svoje ruke primaš križ i stavljaš ga na svoja ramena. Primaš na sebe znak svoje patnje, ali u tvom srcu nema ni trunke mržnje niti gorčine već samo predanje Očevoj volji. Ja sam često drugačiji, Isuse. Ne znam primati križ i patnju slobodna srca. I osjećam da je upravo to moj najteži križ: s mirom ga primiti i s pouzdanjem ga nositi.

Isuse, molim te kod ove postaje za slobodno srce jer samo ono može istinski voljeti. Nauči me s ljubavlju uzeti svoj križ, s djetinjim pouzdanjem u Oca koji čvrsto drži moj život u svojim rukama. Otvori me za dobro koje mi križ donosi!

Zdravo Marijo...

O koliko ucviljena, bješe ona uzvišena, Majka Sina jedinog!

*Autor postaje: Domagoj Brkić, župni vikar Župe Preslavna Imena Marijina, Osijek

Treća postaja: Isus pada prvi put pod križem*

Pad. Koliko li sam samo puta mislio da se meni ne može dogoditi. Uvijek sam mislio da se to samo drugima može dogoditi. A evo me sada na podu. I nikoga nema

da me podigne, a i moje snage me sve više izdaju.

Isuse, podaj mi milost shvatiti kako pad nije kraj. Nauči me da se u teškim trenucima, kada se osjećam napuštenim od svijeta i kad se ne mogu više na sebe osloniti, oslonim na tebe. Da ustanem kao što si i ti ustao i nastavim svoj životni put.

Ako vidim nekoga da je pao, daj mi hrabrosti da mu pristupim i budem mu pomoć u njegovoj samoći i nevolji.

Smiluj nam se, Gospodine!

Slava Ocu...

Bol bolova sve to ljući, blaga Mati gledajući, muke slavnog Sina svog.

***Autor postaje: Florijan Zagorščak, svećenik na poslijediplomskom studiju u Rimu**

Četvrta postaja: Isus susreće svoju svetu Majku*

Jedna od najvećih boli koje čovjek može doživjeti je promatrati bol i smrt vlastitog djeteta. Ipak, sjećamo se riječi koje će na vrhuncu svoje boli, na samom križu izgovoriti Sin Božji: „Majko evo ti sina. Sine, evo ti majke”. Ponekad u trenucima bolesti vlastita djeteta roditelj ne može ništa učiniti da zaustavi bolest. Ali time nije kraj. Naša je Gospa u trenucima kalvarije svome Sinu postala najbolje što je imala u tom trenutku – suputnica. Stoga će Majka uvijek biti blizu onima koji su, kao i njezin Sin, nepravедno osuđeni, mučeni, tlačeni, ismijavani, ubijeni... Doći će svima u pomoć koji prolaze agoniju i nepravедno podnose osudu. Do trenutka dok ne spoznamo sve u ljubavi i istini. Ona će tamo biti...

Oče naš...

Koji čovjek ne bi plak'o, Majku Božju videć' tako, u tjeskobi tolikoj!

***Autor postaje: vlč. Marko Obradović, župni vikar Župe sv. Petra i Pavla, ap., Osijek**

Peta postaja: Šimun Cirenac pomaže Isus nositi križ*

Zločinac nosi križ kroz grad kako bi narod bio upozoren, a on sam osramoćen. Kako bi onda jedan rimski vojnik prihvatio ponijeti križ osuđenika koji ne može dalje? Ipak, mora izvršiti naredbu. Zna što će. Prisilit će nekoga od prolaznika da mu ponese križ. „Kolika nepravda!” – mislio je Šimun. „Ja nedužan,

pošten čovjek, moram proći kroz grad noseći križ. Zar će i o meni misliti da sam zločinac i grešnik?”

Kolika je nepravda učinjena Isusu kada su ga ljudi osudili na smrt na križu! On uzima na sebe tuđe kazne. Uđimo u to otajstvo. Prihvatimo trpjeti za druge. Budimo i mi suputnici grešnicima kako bismo barem neke spasili.

Zdravo Marijo...

Tko protužit' neće s Čistom, kada vidi gdje za Kristom, razdire se srce njoj.

***Autor postaje: vlč. Antun Nikolić, župni vikar Župe Svih svetih, Đakovo**

Šesta postaja: Veronika pruža Isusu rubac*

Gospodine, s teretom si na leđima, sve umorniji, polako ti oči zatvara prašina s presvetom krvlju pomiješana. U nadi protiv svake nade, pred licem ti se pojavljuje spasonosni rubac natopljen iskrenom i čistom ljubavlju, dobrotom, suosjećanjem, djelatnom pomoći. Ovaj događaj vraća me u vlastitu svakodnevicu i podsjeća na tolike divne, pobožne duše, koje znaju prepoznati vrijeme i čas i darovati svoju dobrotu drugom čovjeku. Dobri moj Gospodine, probudi mi svjetlo nade i ispuni srce zahvalnošću za svakoga čiji me je rubac utjehe umio, očistio i darovao mi bistriji pogled i hrabriji korak. Potakni me da i sam budem slika Tvoga Svetog lica onima u potrebi.

Slava Ocu...

Zarad grijeha svoga puka, gleda njega usred muka, i gdje bičem bijen bi.

***Autor postaje: vlč. mr. Stjepan Matezović, duhovnik Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu**

Sedma postaja: Isus pada drugi put pod križem*

Teška greda pritišće Isusova ramena i on ponovno pada uz zlurade povike promatrača. Pasti, pa opet pasti, kako to može obeshrabriti čovjeka! Kada drugi prepoznaju našu slabost, kada vide kako posustajemo, to je poniženje. Dokle još?, čini se da pitaju umorne Isusove oči. Ili možda gledaju ima li nekoga da priskoči u pomoć. Ali pomoći niotkuda! Teret križa je nadmoćan.

Gospodine Isuse, ti poznaješ nevolju ljudi. S nama si kad uz nas nema nikoga te nam daješ novu životnu priliku. Učiš nas da milost nadvladava grijeh. Daj nam snage podignuti se iznova nakon životnih padova. Osaženi tvojim podizanjem i oprostom, daj da i mi drugima i sebi

naučimo pružiti novu priliku. Gospodine, čujemo tvoj poziv i slijedimo ga. Pomozi nam!

Oče naš...

Gleda svoga milog Sina, ostavljenog sred gorčina, gdje se s dušom odijeli.

***Autor postaje: vlč. m^o Ivan Andrić, profesor glazbe na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu**

Osma postaja: Isus tješi jeruzalemske žene*

Na putu do Golgote Isus doživljava suosjećanje jednog dijela žena koje su stajale uz put. Ražalošćene okrutnošću mučitelja i Isusovom patnjom žene plaču. Isus se zauzima i govori: „Nemojte plakati nada mnom, nego plačite nad sobom i djecom svojom”. Isusov poziv na plač nad vlastitim osobnošću i djecom njegova je posljednja kateheza prije razapinjanja. Kateheza o plaču ženama nije slučajno izrečena. Plač je posljedica gubitka duhovnog blagostanja – Božje blizine i znak duhovnog siromaštva – gubitka Boga u vlastitom životu.

Isuse, u ovom trenutku pred očima imam suze majki svećenika koje plaču zbog sinova koji su se udaljili od Tebe, ili zanemarili službu svećeništva. Isuse, podari milosti današnjim svećenicima da u sebedarju ne posustanu, napose prepoznaju kako zagledanost u Tebe i Tvoj križ može „nadvladati sve protivštine duha i tijela”.
Zdravo Marijo...

Vrelo milja, slatka Mati, bol mi gorku osjećati, daj da s tobom procvilim

***Autor postaje: vlč. dr. Stanislav Šota, profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu**

Deveta postaja: Isus pada treći put pod križem*

Kad nam se dogodi prvi životni pad... uspijevamo se dići; kada padnemo drugi puta, još nekako smognemo snage. Ali kad treći puta doživimo nemoć i teško padnemo, tada nastaje strah, počinjemo sumnjati u sebe, možda čak i da nas Bog kažnjava i da nas je napustio. Počinjemo sumnjati možemo li uopće učiniti išta te pomišljamo predati se zlu.

Isuse Kriste, ovdje te iz sveg srca molimo za sve koji su teško pali u razočaranje, strah, tjeskobu, koji se osjećaju potpuno nemoćni te kao da su od svih ostavljeni i odbačeni, da ih nitko ne razumije i koji su u ozbiljnom iskušenju da sebi život oduzmu... Ti si za njih treći

puta pao da se oni mogu podići. Smiluj se njima i svima nama, Gospodine!

Slava Ocu...

Neka ljubav srca moga, gori sveđ za Krista Boga, da mu u svem omilim.

***Autor postaje: vlč. Miro Tomas, upravitelj Svetišta Božjeg milosrđa na Ovčari pored Đakova**

Deseta postaja: Isusa svlače*

Nakon trećega pada došao si Isuse na kraj svoga križnoga puta, došao si na samo brdo, na vrh kako bi spasio čitavi svijet. No tada, kada smo svi pomislili da je napokon došao kraj sramoti i poniženju, još jednom krvnici ti zadaju bolan udarac. Ono malo tkanine, ono malo ovozemaljskoga što si imao na sebi, trgaju. Nisu željni tvojih

haljina, nisu im prijeko potrebne za svakodnevni život, nego im je cilj poniziti te, željni su do kraja oskrnuti tvoje sveto tijelo.

Poput krvnika, spremni smo uzeti sve od drugoga čovjeka. Zajedno hodimo ovom zemljom sa svojim prijateljima, rodbinom i znancima, dijelimo ono dobro i zlo, no dođe vrijeme kada nam takvi ljudi više nisu potrebni. Nije dovoljno što netko pokraj nas, našom krivicom, pada prvi, drugi i treći put, nije dovoljno što mora nositi svoj križ bolesti, patnje i samoće, nego često odlučujemo takvome čovjeku oduzeti i onu zadnju haljinu koju ima. Haljinu natopljenu znojem posla, umrljanu poštenim radom, poderanu odgojem i mukom, ali nam ne predstavlja svetost na tome čovjeku. Molimo te Gospodine oprosti nam.

Oče naš...

Rane drage, Majko sveta, spasa za me razapeta, tisni usred srca mog!

***Autor postaje: vlč. Dominik Nedeljković, župni upravitelj Župe sv. Petra apostola, Petrijevci**

Jedanaesta postaja: Isusa pribijaju na križ*

Isus, nakon dugog i napor-nog puta stiže na Golgotu i biva razapet. Usuđujem se zamisliti da je Isus na tom putu imao prave trenutke obeshrabrenja. No, unatoč svemu, uspio je doći do kraja puta kako bi ispunio Očevu volju. U određenim prilikama života nedostajalo mi je te hrabrosti. Često zavladaju strah i obeshrabrenje. Na primjer, suočavajući se sa svojom svakodnevicom, nisam

uvijek u stanju pronaći snagu odlučno izvršiti svoje odluke. Znam, ponekad su moji strahovi moja najveća prepreka. Danas bih se želio osloboditi svih oklijevanja i pokušati se malo približiti tvojoj snazi, Isuse.

Zdravo Marijo...

Neka dođu i na mene, patnje za me podnesene, Sina tvojeg ranjenog.

***Autor postaje: Robert Erk, svećenik na poslijediplomskom studiju u Rimu**

Dvanaesta postaja: Isus umire na križu*

Bog, vladar svega stvorenoga vikao je iza glasa: „Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?” U svojem poniženju po križu, Isus je postao uzvišen. Tu se ostvaruje otajstvo ljubavi, Bog sebe potpuno daruje. Riječima „Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?” prima na sebe sve one koji trpe, čini da se Bog očituje baš tamo gdje izgleda kao da je potpuno pobijeđen i odsutan. Ovdje je i Marija sa svojom majčinskom ljubavlju, blizinom. Želi biti blizu i zna biti blizu. I kada ništa nije moguće učiniti, toliko se toga blizinom može dati čovjeku i Bogu. Isuse, molim te da me oslobodiš, da me izvedeš iz mraka. Daj da u tvome križu prepoznam riječi: „Evo sve činim novo!”

Slava Ocu...

Daj mi s tobom suze livat', Raspetoga oplakivat', dokle dis'o budem ja

***Autor postaje: vlč. Petar Maskaljević, župni upravitelj Župe sv. Lovre, đakona i mučenika, Lipovac**

Trinaesta postaja: Isusa skidaju s križa*

Gospodine Isuse, jesam li još uvijek tu s tobom, podno križa? Isusovo mrtvo tijelo skidaju sa križa. Bogati Josip iz Arimateje ponizno je zamolio Pilata za Isusovo tijelo. Kada su svi učenici pobjegli, skromni Josip ne mari za sebe nego želi odati počast Isusovu

tijelu. Zajedno s majkom Marijom gleda mrtvo, izmučeno tijelo. Spušta ga u njeno naručje.

Majko, jesam li i ja sposoban primiti tijelo Isusovo? Imam li hrabrosti gledati smrt u oči? Mogu li predati strah, osobnost, sve što posjedujem u tvoje ruke?

Majko, molim te i mene izmučena i mrtva, dočekaj u svoje majčinske ruke i predaju u grob.

Oče naš...

U tvom društvu uz križ stati, s tobom jade jadovati, želja mi je jedina.

***Autor postaje: vlč. Filip Sertić, svećenik na poslijediplomskom studiju u Rimu**

Četrnaesta postaja: Isusa polažu u grob*

Prodoran mir i spokoj vladaju cijelom zemljom. Spasitelj svijeta položen je u grob. Tama grobnoga kamena zastire samoga Boga. Mesija spašava kroz smrt. Sjeme novoga života biva položeno u zemlju kako bi donijelo plod. Silazi u tamu i hladnoću groba kako bi svjetlo uskrsnuća obasjalo sve tmine ljudskoga beznađa.

Premili Isuse, čije je tijelo po dobroti bližnjih bilo položeno u novu grobnicu, podaj nam sići u grobove naših nutrina. Neka tamna mjesta naših duša ne budu put u propast nego daj da iz njih zasja svjetlo oslobođenja i spasenja. Podaj da naše obamrlosti i ranjenosti budu trenutci produbljivanja odnosa s Tobom. Amen!

Zdravo Marijo... Slava Ocu...

Kada dođu smrtni časi, Kriste, Bože, nek' me spasi, Majke tvoje zagovor.

Kad mi zemlja tijelo primi, dušu onda uzmi ti mi, u nebeski blažen dvor.

***Autor postaje: vlč. dr. Davor Senjan, vicedirektor Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu**

Završna molitva*

Gospodine Isuse, na kraju križnog puta kao da opet nemamo što reći jer svaka smrt ostavlja bez riječi; pred zatvorenim grobom sve utihne. Ali baš tada, kada svi utihnu, Ti progovaraš praznim grobom i donosiš nam najveću i najljepšu istinu otkako je svijeta i vijeka: smrt nije i ne može biti kraj! Tvoj prazan grob utjeha je za grobove onih čiji si životni snovi prekinuti okrutnošću i besmisлом rata. Sada vjerujemo i znamo da će i njihovi grobovi jednom ostati prazni jer Ti si Bog živih, a ne mrtvih! Daj nam Gospodine s tom vjerom koračati prema našem uskrsnom jutru, pronoseći Tvoj mir ovim svijetom. Amen.

***Autor završne molitve: vlč. dr. Ilija Dogan, djelatnik Dikasterija za biskupe, Vatikan**

Hvaljen budi Isus Krist, raspeti naš Otkupitelj, i njegova, pod križem žalosna, Majka Marija.

Nedjelja, 3. 3. 2024.

TREĆA KORIZMENA NEDJELJA

ČITANJA: Izl 20, 1-17; Ps 19, 8-11; 1 Kor 1, 22-25; Iv 2, 13-25

Pasha je za Židove važan dan. To je prisjećanje na čudesni Božji zahvat oslobođenja iz ropstva. Pritom, ne samo političkog ili nacionalnog ropstva, nego i ropstva tjeskobe biti pod vlašću drugoga. Oslobođenje je radost. Poziv na takvu logiku vidimo i u današnjem evanđelju. Nije problem imati u hramu ono što je nužno za liturgiju ili bogoslužje. Problem jest kada postajemo slijepi robovi nečemu što nije Bog. Svatko od nas ima svoje „tvrdoglavosti u vjeri“, nešto u čemu smo nepopustljivi. Oslobođenje je radost. Odustati od sebe, izaći iz ropstva u koje smo sami sebe zarobili i držimo se.

Nedjelja, 10. 3. 2024.

ČETVRTA KORIZMENA NEDJELJA

ČITANJA: 2 Ljet 36, 14-16.19-23; Ps 137, 1-8; Ef 2, 4-10; Iv 3, 14-21

Čovjek traži Boga. Možda on toga nije svjestan ili ne želi toga biti svjestan, ali to je istina. Usprkos grijehu i zlu, nevjeri, čak i zaboravu Boga. Bog stoji po strani i čeka. Ponekad mahne, rekne neki šapat. Nema on problema ni sa čime što nosim u sebi.

Često smo odveć zagledani u vlastito zlo i ne podižemo pogled. Teško je. No, baš u takvim situacijama potreban nam je kontakt sa svetim – pogled na raspelo, čuti druge kako mole krunicu ili neka duhovna pjesma. Božja zraka lagano dolazi u naše živote. Bol je tu, ali svjetlo dolazi. *Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni.*

Nedjelja, 17. 3. 2024.

PETA KORIZMENA NEDJELJA

ČITANJA: Jr 31, 31-34; Ps 51, 3-4.12-15; Heb 5, 7-9; Iv 12, 20-33

„Bogu na slavu, ljudima na spasenje” misao je koju često čujemo u vjerničkim krugovima. Teška je patnja kojoj ne vidim smisao. Stoga se i govori ljudima „prikaži tu muku”. Doista, to je put. Naći neku nakanu, neko dobro za koje se želim žrtvovati. Nije to anestezija od boli nego mi daje snagu za prihvaćanje boli. Jer umiranje i raspadanje je nužno, život će nas samljeti, prije ili kasnije. Ako ću biti izložen patnji, zar nije mnogo mudrije i bolje uzeti si neku nakanu i za to patiti? Jasno, ljubav je pokretač, a takva patnja ostavlja plodove.

Nedjelja, 24. 3. 2024.

NEDJELJA MUKE GOSPODNE. CVJETNICA

ČITANJA: Iz 50, 4-7; Ps 22, 8-9.17-20.23-24; Fil 2, 6-11; Mk 14,1; 15, 47

Promatrajući svijet oko sebe čovjek se lako upita: „Gdje je Bog sada?” I zato je prekrasno vidjeti svijet, sa svime aktualnim u njemu, kako ni ne znajući ulazi u Veliki tjedan. Isus prihvaća križ na sebe. Križ kao zbroj svega zla koje svijet doživljava – fizičkog, psihološkog, ali najviše duhovnog. Što bismo mi trebali učiniti? Poput Gospe, koja je prva učenica, slijediti Isusa. Ona uzima svoj udio u patnji, tami, zbunjenošću, i korača putem muke sa svjetlom vjere u srcu. S Božjom pomoću i mi to možemo. U svakodnevnim križnim putovima susrećemo lica braće i sestara u poteškoćama života. Nemojmo proći pored njih, budimo dotaknuti suosjećanjem. Na prvu možda i mi pomislimo zašto baš ja, poput Šimuna Cirenca. Ali onda otkrivamo dar koji smo primili bez naše zasluge.

Sakramenti kršćanske inicijacije (IV. dio)

Da ipak ne bude po kratkom postupku...

Prethodni naš prilog naslovili smo „Velečasni, može li to po kratkom postupku?“. Nerijetko smo suočeni s tim pitanjem kojega postavljaju kršteni članovi Crkve koji žele primiti ostale sakramente (krizmu, pričest, vjenčanje). Razlozi hitnosti nisu uvijek najsretniji. Netko bi htio biti kum, netko se vjenčati ili već što drugo, pa je potreban „papir“. Sakramentalizacija radi papira ili zbog bilo kojega drugoga efemernog razloga dovodi do bagatelizacije Neprocjenjivog („Ne bacajte biserje...“, „Ne dajte svetinje...“, usp. Mt 7, 6.12-14). Što onda učiniti da do toga ne dođe ili barem da se te prakse svedu na najmanju moguću mjeru?

Pouka odraslih u vjeri i priprava za sakramente može se odvijati na tri načina: sasvim privatno, u malim grupama te na razini većih skupina – dekanata ili biskupije. Koji je od ovih oblika najbolji? Ako se radi o samo jednom pripravniku, privatna formacija može biti redoviti put, ali ne i jedini. Crkva preporuča javnu i grupnu pripravu (vidi *Obrednik inicijacije* br. 50). Takav postupak traži i suvremena psihologija. Čovjek se najbolje formira u zajednici, osobito u manjim grupama. Stoga nam trebaju javni i grupni katekumenati i pripreve onih koji su samo kršteni. To znači da bi bilo zgodno u svakom gradu ili u jednom dekanatu imati zajednički centar u kojem bi se formirali pripravnici za sakramente kršćanske inicijacije (u određeno doba godine, npr. tijekom korizme). Nije idealno da se pojedini svećenik posvećuje pojedinačnoj osobi i to u bilo koje doba godine. Nije dobro biti na putu sam. Skupna priprava je psihološki učinkovitija. Važniji od spoznajnih jesu emocionalni odnosi što ih pripravnici uspostavlja u skupini. Smatram da je zajednička katehizacija kvalitetnija u svakom pogledu (kako i Crkva preporuča). Naravno, ako posebne prilike zahtijevaju da pojedini kandidati ne mogu svoju vjeru ispovijedati javno, ta će se okolnost morati uvažiti i obaviti privatna pouka. No, to ne smije biti pravilo, već samo iznimka.

U procesu formacije i pouke presudnu ulogu igra kateheta (svećenik, vjeroučitelj). Organiziranjem grupne priprave na razini grada ili dekanata moglo bi sudjelovati više kateheta ili stručnjaka za razna područja teologije. Mogli bi se uključiti i laici te bračni parovi koji bi svojim svjedočanstvom dali živi primjer vjerničkog života. U okviru formacije na grupnoj razini mogli bi se uključiti i kumovi (krsni, krizmani) te im

posvijestiti njihovu ulogu. U nekim prigodama bilo bi korisno uključiti i obitelj kandidata.

U krajnjoj liniji za čitavu ustanovu formacije vjernika i njegovu strukturu odgovorni su oni koji se zovu i jesu „*episcopi Ecclesiae*“ – nadglednici, biskupi. Prema zahtjevima *Obrednika za pristup odraslih u kršćanstvo* i općenito za trajnu formaciju vjernika trebali bi donijeti upute o načinu, trajanju i odvijanju toga procesa.

U vezi s podjeljivanjem sakramenata dalo bi se postaviti pitanje: a gdje obaviti propisane obrede? Unutar grupe u kojoj se kandidati formiraju, u župi kojoj pripadaju ili u katedrali? O tome obrednik nema posebne napomene. Za svaku od tih mogućnosti nalazimo razloge i proturazloge. Ukratko možemo predložiti: u grupnim okvirima i prostorijama mogu se obaviti samo početni katekumenski obredi. Za sakramente pak inicijacije dolazi u obzir župna ili stolna crkva (osim u iznimnim slučajevima). Redovito će biti najbolje da se obredi obavljaju u župnoj crkvi, pogotovo tamo gdje se formacija vrši grupno na župnoj razini. No, budući da obrednik prepušta vodstvo katekumenata i liturgije mjesnom biskupu, bit će prikladno da se, od zgođe do zgođe, podjela sakramenata odvija u katedralnoj crkvi.

U našoj biskupiji postoji već od ranije ustaljena i dobra praksa Zaručničkog tečaja pri Župi sv. Terezije u Subotici. Pristupnici kasnije donose župnicima potvrde o obavljenom tečaju tj. ženidbenoj pripravi, što je uvjet da bi se pripustilo sakramentu ženidbe. Na sličan način bi se mogao organizirati i katekumenat za one koji pristupaju u kršćanstvo ili za već krštene koji istu druge sakramente. Također, tim ljudima bi se mogao pružiti i kvalitetno osmišljen i izrađen materijal u vidu udžbenika, podijeliti im Sveto pismo, dati im iskustvo crkvenosti i vjerničkoga iskustva...

Sažimljući ovo što smo do sada govorili uviđamo, nadam se, potrebnost ovakvog pristupa. Da ne bi sve bilo prepušteno inicijativama pojedinih župnika, koji ih prakticiraju prema vlastitoj uviđavnosti i mogućnostima, prijedlozi koje smo ovdje iznijeli značajno bi, vjerujem, pomogli župnicima i onima koji istu sakramente. Na taj način bi se smanjila praksa brze i olakotne podjele svetih otajstava te bi se kvalitetnije pristupilo pouci. Također bi naši školovani katehete i vjeroučitelji, koji su svedeni isključivo na pouku djece u školi, imali još jednu prigodu i mjesto u sudjelovanju u poslanju Crkve.

Pismo Galaćanima (spasenje)

Ako smo pročitali ovo pismo, onda se neophodno javlja pitanje za čime teže Galaćani, što to traže pa da im sv. Pavao mora pisati, čak ih opominjati teškim riječima. Oni traže spasenje – kako osigurati sebi ne samo ovih 70 – 80 godina, nego i vječni život. Traže jednu praksu koja odgovara Bogu, a zauzvrat se biće, koje je smrtno, sigurno može nadati vječnosti. Zajednica Galaćana utjelovljuje cijelo čovječanstvo. Ta želja nije grijeh već samo sredstvo kojim žele ostvariti cilj.

Apostolova pedagogija počinje od blagoslova koji je dobio Abraham: *Po tebi će biti blagoslovljeni svi narodi* (Gal 3, 8; Post 12, 3; 18, 18). Praotac nije imao ništa u svojoj ruci čime bi stekao sebi vječni život. Nije ni znao da to postoji za jednog smrtnika kao što je on. Jahve je pak mislio na onoga koji će biti njegov potomak iz naroda, koji će nastati iz Izaka, Jakova... Sveti Pavao želi reći Galaćanima da ni oni u rukama nemaju ništa čime bi spasili sebe. To pak nije problem, jer što je čovjeku nemoguće Bogu je moguće. Ono čemu su se okrenuli, sve je to samo ljudska izmišljotina. S jedne strane je razumljivo, jer čovjek želi nešto dati Bogu, pa zauzvrat pobijediti smrt i ući u vječnost. S druge strane, okrenuti se od Isusa nije drugo nego blasfemija, jer Bog Otac ga je učinio jedinim sredstvom spasenja. Ono što je rečeno o Abrahamu, to se zapravo odnosilo na Nazarećanina: „Po tebi će biti blagoslovljeni svi narodi!” Kako? Apostol ne govori izravno o euharistiji: u tom sakramentu osobni blagoslov se sjedinjuje s čovjekom. No treba prihvatiti njegov način života tu na zemlji. Sveti Pavao naglašava: kako je Isus u Izraelu darovao svoj život za braću svoju, spasenje dolazi ako čovjek daje iz svog života. Neka to bude bračni, obiteljski život, krug poznanika, prijatelja. Ne moramo nikakvu praksu izmisliti, preuzeti – sve je napravio Otac za nas. Samo trebamo prakticirati način života koji je pokazao Nazarećanin na zemlji: *Ljubi bližnjega svoga kao sebe samog!* (Gal 5, 14; Lev 19, 18).

Katolik zapravo utjelovljuje bližnjemu Isusa i onda kada nema ruku koja može napraviti čudo. Više je od čuda nutarnja stabilnost osjećaja, misli i volje kojima se vjernik služi i pomaže onome na križu...

Razumljivo je da čovjek drhti za svoj život, osobito ako dolaze različiti teški križevi. Trebamo pomagati jedni drugima. Ali zadnji korak, gdje zemaljski život na križu ulazi u vječnost, to može i hoće jedino Isus Krist učiniti po Očevoj volji. Za takav korak nemamo nikakvo ljudsko sredstvo, praksu, nego samoga Uskrsloga u euharistiji. Ta milost ovdje želi razviti svoju snagu. I to na dva načina, s jedne strane dati duboku vjeru: duhovnim očima uvijek živo vidjeti svjetlo vječnosti – svjetlo koje već prebiva u nama, jer Isus stanuje u duši čovjeka. S druge strane ne plašiti se teškoća nego u zajednici obitelji, župe, ulice pomagati patniku, biti pored njega do zadnjeg trenutka. Katolik zapravo utjelovljuje bližnjemu Isusa i onda kada nema ruku koja može napraviti čudo. Više je od čuda nutarnja stabilnost osjećaja, misli i volje kojima se vjernik služi i pomaže onome na križu...

Sveti Pavao je htio predočiti Galaćanima da ne trebaju tražiti nikakve prakse radi spašavanja osobnoga života. To je već napravio nebeski Otac po svome Sinu. Neka iz zahvale prate njegov život i to tako da podižu najmanje pored sebe onom ljubavljku koju je Nazarećanin pokazao u Izraelu. Ostalo će Bog učiniti za nas jer pred njim nema alternative u ljubavi: On jedino voljeti zna,

isključiti iz te ljubavi ne zna nikoga. Svakoga će podići u svoje kraljevstvo, tko prati duhovne stope svoga Sina i prima njega u sakramentima. *Neka nam ne dodija činiti dobro, jer ćemo u svoje vrijeme žeti ako ne malakšemo* (Gal 6, 10). Ono „žeti” već je u procesu: mir savjesti kada pogledamo natrag i vidimo bogatstvo što smo stvorili u obitelji, među prijateljima, na radnom mjestu. Možda u nekim žrtvama, o kojima znamo samo mi i Bog. Mir duše, jer ono što nosimo sa sobom ne optužuje nas nego hvali zajedno s Kristom koji prebiva u nama. Duboki mir Otac želi dati čak i smrtniku. Gdje god se nalazi on je na dlanu onoga koji je spasio svakoga, koji slijedi misli, volju i djela Uskrsloga. Katoliku je dosta – i Bogu je to dosta – ako su blagoslovljeni po njemu oni koji su mu povjereni u sredini gdje živi i stvara.

Oče, došao je čas!

(Iv 12, 20-33)

Isus je na putu u Jeruzalem. Pred njim je odlučujući trenutak. Sada stoji pred Jeruzalemom i pred očima mu je ono što će se dogoditi u sljedećim danima: križni put i smrt. Napetost trenutka gotovo je opipljiva u tekstu evanđelja. Može li se izbjeći takav okrutni kraj? Došao je čas odluke. Ta je odluka presudna, životno važna. Potresa i Isusovu dušu. I mi smo s Isusom ne samo u korizmi, nego i inače, pred donošenjem važnih odluka. Odluka biti kršćanin je životno/smrtno ozbiljna. Sada je čas odlučiti se biti i živjeti s Kristom i to u trenutku kada se on sprema na muku i smrt. Sada je čas odlučiti se krenuti putem s Kristom kroz smrt do uskrsnuća, kroz muku križa do pobjede života.

ŽIVOTNO VAŽNE ODLUKE

Poznajemo trenutke odluka kada smo bili svjesni kako su velike njihove posljedice. I nama je poznato i jasno da odlučiti se za jedno u isto vrijeme znači odreći se drugoga. Stajati na raskrižju odluke, osobito one koja će nam odrediti budućnost života, nije niti malo ugodno. Trenutak je to u kojem vlada strah od mogućih posljedica, strah nesigurnosti hoće li odluka biti dobra ili će se pokazati lošom. Onaj tko je stajao na raskrižju izbora životnog zvanja, na raskrižju izbora bračnog druga, na raskrižju selidbe ili preseljenja u neko drugo mjesto ili državu svakako će prepoznati težinu i potresnost trenutka. Teško je donositi odluke u trenutku kada nas ili nekoga od dragih nam osoba pritisne teška bolest ili moramo prihvatiti nasilnu smrt ili nenadani oproštaj od naših najmilijih. Već i od same pomisli na neočekivane i neželjene odluke u kojima moramo birati pravi put, ježi nam se koža. Trenutci su to u kojem zbog veličine odluke čovjek jednostavno drhti i srce mu je potreseno. Međutim takve su odluke dio ljudskih života. One se stalno događaju. Nije ih moguće izbjeći. Možda je na neko kratko vrijeme moguće izabrati neki drukčiji put. No, s životno važnim odlukama se moramo susresti. Kad-tad je potrebno donijeti odluku za cijeli život.

ISUSOVA ODLUKA JE VRŠITI VOLJU OČEVU

I za Isusa je došao čas konačne odluke. Isus razmatra svoje mogućnosti. Moliti Oca da ga spasi iz ovog trenutka? Da ga izbavi od odgovornosti odlučivanja? To bi bilo odreknuće od svega onoga što je do tada živio. Bilo bi to odustajanje od svega onoga što ga je do ovog trenutka dovelo. On je svjedočio kako je u svakom trenutku života s Ocem. Njegov je život Otac i on živi u Ocu i Otac u njemu. Njegov je život biti s Ocem. Stoga se u Isusovoj molbi: „Oče, proslavi ime svoje!” očituje

njegov pristanak i volja nastaviti dalje zacrtanim putem – donijeti svijetu i ljudima život u punini – ispuniti volju Oca svojega – ostati sjedinjen s Ocem. Ostati uz Boga i izgubiti život svoj ili sačuvati svoj život i ostati sam. Slika pšeničnog zrna koje umrijevši donosi obilat rod, spasonosna je usporedba koja objašnjava značaj Isusova izbora, a nas ohrabruje u našim odlukama.

SLIJEDITI ISUSA NA KRIŽNOM PUTU

Živjeti s Isusom, njega slijediti i djelovati kao on, nužno vodi prema raznim oblicima križnog puta. I nama je odlučiti hoćemo li do kraja s njime ili ne. Odluka pripadati Isusu je životna odluka. To je izbor između smrti i života. Nije to ona odluka koju su umjesto nas donijeli roditelji kod našeg krštenja. Niti je to odluka koju smo mi zbog običaja ili reda sami donijeli kod naše krizme. To nije odluka koja se sama po sebi podrazumijeva jer smo došli u određenu dob pa je valjalo primiti sakramente koji su se nudili u Crkvi. O odluci živjeti i ostati s Bogom ovisi smisao svega onoga što smo do sada živjeli i što ćemo živjeti. Po njoj do sada primljeni sakramenti dobivaju ili gube svoj smisao. Naša vjera i naš vjernički život po toj odluci dobivaju svoje ispunjenje i puninu značenja. Ne živi se s Bogom i po Božjoj volji samo zato jer smo kršteni, krizmani i vjenčani u Crkvi. Za to je potrebna jasna i nedvosmislena odluka. Odluka živjeti s Bogom ne podrazumijeva se sama po sebi. To je odluka o kojoj nam život ovisi. Potrebno ju je osobno donijeti.

ŽIVJETI ILI UMRIJETI?

Odlučiti se živjeti s Bogom ne donosi, kako mnogi misle, lakši život. Život vjere Bogu i povjerenja njegovoj riječi nije lak. Vjera ne umanjuje strah i muku odlučivanja, zdvojnost i nelagodu izbora. Drhtanje i potrebnost srca sastavni su dio vjerničkog odlučivanja. Živjeti kršćanskim životom, kao Krist, nipošto nije ugodno. To je odluka biranja poštivanja ljudi nasuprot ugnjetavanju i obespravljanju. To je neprestano usmjeravanje svojih djela prema vrijednostima istine i pravednosti. To je stalno i svakodnevno odlučivanje za dobrobit bližnjih. To je toliko ozbiljno odlučivanje da je čovjek spreman svoj život dati i položiti za vrednote koje smatra svojim. Teško je vjerovati da u žrtvovanju vlastitoga života ima što smisleno, osim ako smo spremni čak i svoj život dati za ono za što živimo. To je odluka: radije umrijeti negoli pogaziti ono za što živimo. Dolazi čas u kojem više ne bi bismo smjeli štedjeti svoj život ukoliko želimo da štogod od takve odlučnosti namremo generaciji kršćana i vjernika koji dolaze iza nas.

Čini dobro, izbjegavaj zlo

Iz godine u godinu kršćani redovito prolaze tijekom svetih vremena došašća i korizme. Katkad nam se čini da su ona postala rutina našega života i, koliko god se trudili učiniti nešto bolje, nešto više, jedan korak naprijed, kao da posustajemo i nikako se pomaknuti s mjesta. Nitko nije izuzet od toga stanja, jer svi smo samo slabi i grešni. No, to ne znači da ne trebamo uvijek iznova pokušavati, uvijek se ispočetka truditi. Liturgijsko vrijeme korizme pripravlja nas kroz četrdeset dana hoda ka Kristovu uskršnuću, suobličavajući nas izraelskom narodu koji je četrdeset godina hodio pustinjom kako bi ušao u Obećanu zemlju. Čovjek vjernik trudi se postom, molitvom, milostinjom i drugim oblicima odricanja što bolje pročistiti svoju savjest. Prvotni motiv svakoga ljudskoga djelovanja trebao bi biti „čini dobro, izbjegavaj zlo”.

Suvremeni svijet pred nas stavlja različite životne izazove, izazove u kojima istinski trebamo imati jasnoću odabira i opredjeljenja, te znati doista što je dobro koje činim. Pridonosim li time i dobru svoga bližnjega i općoj zajednici ili sam dostatan sam sebi? U čovjeku postoji jedan glas, glas koji je nijem, no iako je nijem savršeno ga čujemo. Promatrajući sa stajališta religije, taj glas nazivamo savjest. Ona nam u dubini naše osobnosti tiho (intuitivno) govori da dobro činimo, a zlo izbjegavamo. Taj tihi glas je dar našega Stvoritelja. Međutim, taj dar nam nije dan da bismo ga zakopali kao blago pod zemlju i sebično čuvali, on nam je dan u životu da bismo ga odgajali i po njemu djelovali. Riječ i pojam savjest, kako u prošlosti tako i danas, u ustima su sviju. Sastavni je dio našega mentaliteta i suvremene antropologije.

Fenomen savjesti toliko je svestran da ga je teško uokviriti jednom pojmovnom shemom. Uvjerenje je svih naroda da čovjek ima unutarnji duhovni organ ili osjetilo koje upozorava čovjeka kada odluči ne poslušati glas Božji, na to da izbjegava zlo i čini dobro. Savjest stoga nije samo religiozni fenomen nego i naravni (antropološki), koji je svojstven svakom čovjeku ukoliko je stvoren na sliku Božju. Temelj religioznom govoru o savjesti u teološkom učenju dao je Drugi vatikanski koncil kada je savjest definirao kao „najsakrovaniju jezgru i svetište čovjeka, gdje je on sam s Bogom, čiji glas odzvanja u njegovoj nutrini”. „Bog

Savjest je mjesto gdje čovjek pronalazi istinu o svome biću i odlučuje živjeti vlastitu slobodu prema spoznatoj istini. Vrijeme korizme nam je dano kako bismo ispitali svoju savjest i kako bismo ono na što nas Bog poziva u svakodnevnom životu mogli živjeti što vjerodostojnije

postaje čovjekov najbliži ‘Ti’”. „U dubini savjesti otkriva čovjek zakon koji on sam sebi ne daje, ali kojemu se mora pokoravati. Taj glas, što ga uvijek poziva da ljubi i čini dobro a izbjegava zlo, kada zatreba jasno odzvanja u intimnosti našeg srca: čini ovo, izbjegavaj ono. Čovjek, naime, ima u srcu zakon što mu ga je Bog upisao. U

pokoravanju tom zakonu jest isto čovjekovo dostojanstvo i po tom zakonu će mu se suditi” (GS, 16). U savjesti otkrivamo dijalošku strukturu, shvaćenu kao odnos između onoga koji poziva, upućuje riječ, i onoga koji je prima, te određuje jasan odnos u kojem primatelj riječi ima određenu odgovornost – odgovoriti na poziv. Savjest je mjesto gdje čovjek pronalazi istinu o svome biću i odlučuje živjeti vlastitu slobodu prema spoznatoj istini.

Vrijeme korizme nam je dano kako bismo ispitali svoju savjest i kako bismo ono na što nas Bog poziva u svakodnevnom životu mogli živjeti što vjerodostojnije. Izloženi smo različitim kušnjama hedonističkog društva, koje čovjeka izaziva i daje mu mogućnost izbora. Krist je bio izložen kušnjama od strane nečastivoga koje je intenzivno prolazio na putu kalvarije, preko križa do uskršnuća. Slijedeći Njega i mi ćemo proći preko kušnja do svjetlosti u Uskrlome.

Milosrđe mi je milo, a ne žrtva

Velečasni, započinje korizma, vrijeme odricanja i pokore, pa ipak uvijek se nešto novo može naučiti. Zanima me njezina povijest i jesu li odricanja u vidu materijalnih stvari zaista potrebna ili je daleko važnije ono „milosrđe mi je milo, a ne žrtva”? V. I.

Poštovani čitatelju, rekao bi jedan moj profesor: „Katolički princip je uvijek ‘i – i’”, tj. i jedno i drugo. No da odgovor ne svedem na jednu rečenicu, ponovit ćemo gradivo o kojem će se u ovom korizmenom vremenu sigurno još puno pisati i govoriti.

KORIZMA – POVIJEST

Naziv *korizma* dolazi od latinskog naziva *quadragesima* (četrdesetnica). Riječ korizma (četrdesetnica) prvi put spominje Euzebij Cezarejski (265. – 340.). Vrijeme 40-dnevne pripreve za Uskrs javlja se u rimskoj liturgiji od 4. stoljeća, a započinjalo je Prvom nedjeljom korizme. Od 6. stoljeća početak korizme pomiče se na srijedu koja prethodi toj nedjelji. Toga su dana pokornici, a potom i ostali vjernici primali pepeo kao znak ulaska u korizmenu pripravu za Uskrs. Od kraja 11. stoljeća pepeo se radio od maslinovih ili palmi-nih grančica blagoslovljenih na Cvjetnicu prethodne godine. Pepeo označava ozbiljnost i pokoru, čime je obilježeno cijelo korizmeno vrijeme, te nadu u uskrsnuće. Ta se srijeda stoga naziva *Pepelnica*. Korizmeno vrijeme bilo je i ostalo vrijeme pripreve katekumena za primanje sakramenata kršćanske inicijacije u Vazmenoj noći.

NAKANA KORIZME – POST I NEMRS

Korizma je od samih početaka imala trostruko značenje: vrijeme neposredne pripreve pokornika na pomirenje na Veliki četvrtak, vrijeme neposredne pripreve katekumena za sakramente inicijacije u Vazmenom bdijenju te vrijeme pripreve ostalih vjernika na vazmene blagdane.

U pokorničkom duhu korizmenog vremena, neki vjernici odlučuju se na post i/ili nemrs. Podsjetimo stoga na značenje i smisao ove dvije pokorničke prakse. Post za katolika znači uzeti samo jedan puni obrok u danu. Nemrs znači redovito jesti (uobičajena tri obroka dnevno), ali ne jesti meso. Crkva je proglasila dva dana strogog posta i nemrsa, a to su Čista srijeda ili *Pepelnica* i Veliki petak. Na ta dva dana vjernik uzima samo jedan puni obrok (do sita) jer je post, a ne jede meso jer je nemrs! U ostale petke uzima redovite obroke, ali se odriče mesa. Prema sadašnjoj crkvenoj disciplini post je obvezatan za katolike od navršene 18. do započete 60. godine života. Zakon nemrsa obvezuje one koji su navršili 14. godinu života, osim ako je u petak svetkovina. Posta su oslobođene

trudnice, dojilje, bolesnici i oni koji se bave teškim fizičkim radom (prema potrebi).

O KORIZMENIM NEDJELJAMA – DA SE PODSJETIMO

Korizma broji šest korizmenih nedjelja, a u liturgijskoj tradiciji hrvatskog naroda svaka korizmena nedjelja ima svoje ime: 1. Čista – jer dolazi odmah iza Čiste srijede (Pepelnice); 2. Pačista – ili pračista, odnosno još čišća od prve koja se naziva Čista; 3. Bezimena – jer joj se nije davalo ime iz poštovanja prema korizmi, prema Muci Isusovoj; 4. Sredoposna – jer je na polovici korizmenog posta; 5. Gluha – jer se te nedjelje pjevalo bez pratnje orgulja, pokrivale bi se slike i kipovi u crkvi, zastirali bi se križevi kako bi crkveni prostor izgledao što jednostavnije, a sve poradi veličine svetih dana koji se bliže: muke, smrti i uskrsnuća Gospodinova; 6. Cvjetnica ili Cvjetna nedjelja – obilježena je čitanjem ili pjevanjem muke, a naziv je dobila zbog procesije s grančicama u spomen na Isusov ulazak u Jeruzalem, kada ga je puk dočeka poklicima „Hosana Davidovu Sinu, blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje”. U Crkvi se Četvrta korizmena nedjelja zove *Laetare* – Veseli se!, prema riječima ulazne pjesme iz Knjige proroka Izaije: *Veseli se, Jeruzaleme, kličite zbog njega svi koji ga ljubite! Radujte se, radujte s njime, svi koji ste nad njim tugovali! Nadojite se i nasitite na dojnama utjehe njegove* (Iz 66, 10-11).

„40” ZNAKOVITI BROJ NAŠE PRIPRAVE

Četrdeset dana je izabrano prema novozavjetnom zapisu o Isusovu 40-dnevnom postu u pustinji, no simbolički se uz taj broj vezuje i 40-godišnje putovanje Izraela u Obećanu zemlju. U ovome broju prepoznamo i ove događaje: 40 dana trajao je opći potop (Post 7, 14), 40 dana Mojsije je boravio na brdu Sinaj (Izl 24, 18), 40 godina su Izraelci lutali pustinjom (Još 3, 4), 40 dana išao je Ilija prema brdu Horebu (1 Kr 19, 8), 40 dana vrijeme je u kojemu se Niniva trebala obratiti (Jona 3, 4), 40 dana nakon uskrsnuća Isus je uzašao na nebo (Dj 1, 6-11).

Crkva nas potiče kako korizmeni post ne znači samo odricanje od ukusnih – mesnih i začinenih – jela, nego ponajprije prekid sa svakodnevnim lošim navikama. Post je ponajmanje sredstvo kozmetičkog karaktera i u njegovu bitnu sastojnicu ubraja se duhovni značaj pokorničkih djela. Korizma koja počinje na *Pepelnicu* vrijeme je velikih obećanja i nada.

Zato ovaj period iskoristimo za velike zaokrete u životu. I živimo tako da korizmena priprava bude trajno obilježje naših života, ne vraćajući se starim zlim stazama, znajući kako nas Uskrs na kraju čeka.

Poštovani, svoja pitanja možete poslati na e-poštu: stipic-nebojsa@gmail.com, kao i na Facebook profil Nebojša Stipić

Meditacija - mislena molitva

U prošlom broju pisali smo o Božjoj riječi. Ona je živa i djelotvorna. Kako bi osjetio djelotvornost i životnost riječi Božje, kršćanin treba tu riječ pohraniti u svoje srce, prebirati je i brižno čuvati. Baš poput Majke Božje koja je tako činila sa svim događajima, osobito onima koji su bili vezani za najraniju Isusovu dob. Svrha kršćanske meditacije jest što dublje shvaćanje riječi Božje kako bi čovjek spoznao volju Božju i prionuo uz nju te nasljedovao život Krista i svetaca. Konkretno, to znači razmišljati o Božjim stvarima, događajima iz Kristova života ili o posljednjim stvarima i tome slično.

No, ovo razmišljanje ne bi smijelo biti neki tehnički čin koji nas vodi samo spoznaji nekih božanskih stvari već treba raspoložiti naše srce da prione uz Boga i da se pretvori u razgovor s Bogom, da se umnoži naša vjera, učvrsti ufanje i usavršuje ljubav prema Bogu i bližnjemu. Starozavjetni čovjek je razmišljao o djelima koje je Bog učinio kroz povijest, slavio Boga, zahvaljivao mu. Nama, novozavjetnim ljudima, možda je najlakše i najplodonosnije razmišljati o Isusovu životu, djelima koja je učinio i riječima koje je izrekao.

Sveta Terezija Avilska nam govori da nam je ovo razmatranje pomoć na početku molitvenog puta jer: „Pomislmo li i promotrimo li što je Gospodin prošao za nas, to nas potakne na samilost, pa je slasna patnja i suze što proistječu odatle. Pomislmo li na slavu koju očekujemo i na ljubav kojom nas je Gospodin ljubio, te na njegovo uskrsnuće, potakne nas na nasladu koja nije posve duhovna niti sjetilna, već kreposna naslada i patnja vrijedna zasluge” (*Moj život* 12, 1).

Ne moramo zamišljati uvijek Isusa s križem jer to nekad ne odgovara našem trenutačnom raspoloženju. Sveta Terezija kaže: „Tko nam uskraćuje da budemo s njime uskrsnim, budući da ga imamo tako blizu u

sakramentu, gdje je već proslavljen... Evo ga bez muke, puna slave, bodreći jedne, potičući druge, prije nego što je uzašao na nebesa, naš drug u presvetom sakramentu!” (*Moj život* 22, 6).

Terezija je iz iskustva svjesna poteškoća koje vjernici imaju na tom putu molitve jer razmišljanje o Božjim stvarima „zadaje velikoga truda jer se moraju zamarati sabirući osjetila, što je, budući da su naviknuta biti rastresena, veliki napor. Moraju nastojati razmišljati o Kristovu životu, a time se zamori razum” (*Moj život* 11, 9).

Mi smo najviše navikli na usmenu molitvu, da izgovaramo riječi, a često puta to radimo mehanički da *ne mislimo* na to što govorimo. Ne da nam se razmišljati ili smo rastreseni. Naučiteljica Crkve je toga svjesna i piše: „Znajte, kćeri, da se ne radi o tome da bude misaona molitva ili ne, da se drži usta zatvorena. Ako dok govorim potpuno shvaćam i vidim da razgovaram s Bogom, usredotočena više na to nego na riječi koje izgovaram, istodobno je molitva i misaona i usmena” (*Put k savršenosti* 22, 1).

Kršćanska meditacija ne ide za tim da imamo neke izvanredne spoznaje niti ide za nekim panteističkim upijanjem Boga od strane čovjeka. Ona ide za susretom Boga i čovjeka. To je susret dviju sloboda: one beskonačne Božje i ove konačne, naše. Za nas je mjesto susreta Isus Krist, pravi Bog i pravi čovjek u kojem je očitovana sva punina božanstva, koji nam je objavio Boga kao milosrdnog Oca, koji nam je pokazao što znači božanski ljubiti, ljubiti do kraja.

Cilj meditacije jest rasti u ljubavi spram Boga i čovjeka, uranjati u ljubav Srca Isusova, čuti i u djelo sprovesti Isusov poziv: *Dođite k meni svi koji ste izmori i opterećeni i ja ću vas odmoriti. Uzmite jaram moj na sebe, učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i naći ćete spokoj dušama svojim* (Mt 11, 28-29).

Kršćanska meditacija ne ide za tim da imamo neke izvanredne spoznaje niti ide za nekim panteističkim upijanjem Boga od strane čovjeka. Ona ide za susretom Boga i čovjeka. To je susret dviju sloboda: one beskonačne Božje i ove konačne, naše

Nestajanje iz odnosa

Kada govorimo o ljubavi onda treba imati na umu da suprotna emocija ovoj ne mora nužno biti mržnja. Jedna od najvećih kazna koju spominje humanistička psihologija jest ignoriranje, otpisivanje ili tzv. „discounting”. Kada bi ravnodušnost stavili u relaciju između dvoje ljudi, onda bi ona predstavljala jedan oblik ponašanja koji nanosi štetu drugoj strani. Ovdje govorimo o tzv. fenomenu „ghostinga” ili „nestajanja iz odnosa”. Ovo sve češće uočavano ponašanje odnosi se na pojavu u kojoj jedna osoba u odnosu, bilo partner, prijatelj, poznanik, pa i klijent, prekida svaki oblik komunikacije i nestaje iz vašeg života bez najave, iznenada i bez objašnjenja.

U eri interneta ghosting je doživjelo više od četvrtine ljudske populacije. Nažalost, emocionalni učinak ovog ponašanja umije biti razoran, povređujući i vrlo toksičan, osobito za osobe s niskim samopouzdanjem.

ŠTO DOVODI DO GHOSTINGA?

Ghosting više govori o osobi koja to čini nego o onomu koji trpi takvo ponašanje. U osnovi je strah od odnosa koji se razvija, pasivna agresija i sklonost površnim relacijama u kojima nestajanje iz odnosa postaje opcija. Ovdje razmišljamo i o nespremnosti da netko ima odgovornost za osjećanje druge osobe. Internet konekcije i druge površne relacije to na neki način potkrepljuju, pa tako „nestajanje” biva normalizirano.

POSLEDICE GHOSTINGA

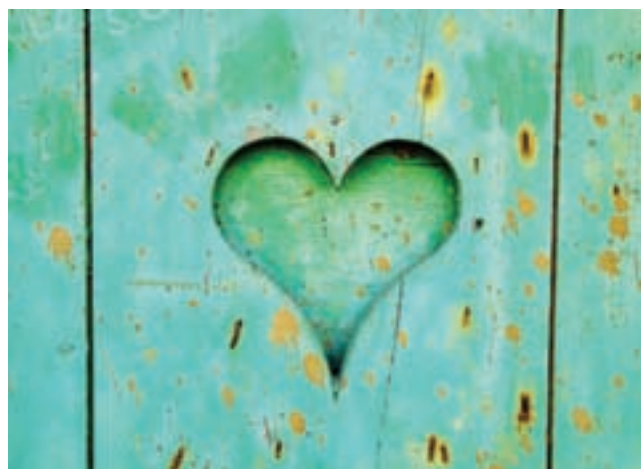
Mnogi su zatečeni osjećajem nepoštovanja, iskorištavanja i razočaranja, a što je veza bila dulja, to je ovaj način prekida traumatičniji kao posljedica. Kada se iskreno involviramo u neki odnos, a druga strana jednostavno nestaje, bilo da ne odgovara na pozive, poruke, mailove, ovo se doživljava kao neka vrsta emocionalne izdaje. Tada se osobe koje su „ghostane” počinju preispitivati, sumnjati u sebe i često postaju tužne jer se osjećaju nedostojne uobičajenog otvorenog kraja, završetka ili raskida.

KOJE STRUKTURE LIČNOSTI SU SKLONE GHOSTINGU?

Za narcisoidne strukture ličnosti, za koje znamo da imaju najmanji kapacitet za empatiju, ovo je uobičajeni

manevar, uključujući tretman šutnjom. Tu govorimo o osobama graničnih struktura ličnosti u kojoj osoba svoju moć izražava u defanzivnom povlačenju bez najave i obrazloženja. Na ovaj način druga osoba se često osjeća kao žrtva, doživljava nemoć, prispitujući se, ulazeći u beskonačni psihički vrtlog tzv. „overthinkinga”, pretjeranog razmišljanja, bezuspješno tražeći odgovor. Ove osobe bivaju onemogućene izraziti se otvoreno i iskreno, jer druga strana jednostavno nije tu, ne želi čuti, i konačno ne reagira.

Jedan broj ljudi sklon je izbjegavanju konflikata i stoga se u situacijama kada se žele odaljiti više fokusiraju na vlastite emocije i izbjegavanje nelagode. Oni

tada nisu svjesni nekorektnog ponašanja, kao i činjenice o posljedicama koje ona ostavlja na druge osobe. „Ghosteri” ponekada doista rijetko mogu osjetiti grižnju savjesti, iako to može biti na tren, jer kada „ghostaju” to im djeluje kao najprihvatljivija opcija.

ONAKO KAKO BIH VOLIO DA SE PREMA MENI ODNOSI...

Svjesni ljudi umiju se prema drugima odnositi s poštovanjem, upravo onako kako bi voljeli da se drugi prema njima odnose. Može biti korisno upitati se ponekada: „Kako bih se ja osjećao/la?” i zamisliti se na njihovu mjestu, prije nego uslijedi odluka da nekog ignoriramo.

Komunikacija je obično najbolja opcija. U slučaju ovih vrsta raskida, osobito preko društvenih mreža, umjesto „ghostinga” bolji je tzv. „saspering” gdje osobi kada postoji namjera prekida kontakta iskreno objasnimo što je u njegovoj pozadini ili našoj (ne)motivaciji, tj. najavljujemo da nećemo više kontaktirati. Iako riječi umiju povrijediti, u ovom slučaju neizgovorene bole još više i zato vrijedi najaviti odlazak.

22. veljače

Katedra svetoga Petra apostola

Blagdan Katedre svetoga Petra se od 394. godine slavi na dan 22. veljače. Toga su dana Rimljani slavili spomen pokojnika. U Francuskoj se taj blagdan slavio 18. siječnja, a u Antiohiji, gdje je sveti Petar bio biskup prije nego je došao u Rim, slavi se 22. veljače. U Rimu se slavi od sredine 5. stoljeća. Bilo je par stoljeća kada se blagdan nije slavio, ali se od 11. i 12. stoljeća opet slavio diljem Europe. Sveti Petar je vidljivi znak jedinstva Crkve. Ovaj blagdan naglašava jedinstvo Crkve koja se okuplja oko Petra. Tim blagdanom kršćani zahvaljuju Bogu za apostola Petra i njegove nasljednike, rimske biskupe.

U rimskoj bazilici svetoga Petra se nalazi glasoviti Berninijev brončani kip svetca koji se za taj blagdan oblači u svečano papinsko ruho. U bazilici djeluju ljudi zaduženi za održavanje bazilike. Oni se zovu sanpietrini, koji će baziliku za taj blagdan ukrasiti cvijećem i mnoštvom svijeća. Osim glavnog oltara u bazilici postoji i manji oltar pod katedrom svetoga Petra, gdje se toga dana služi sveta misa. U 16. poglavlju Matejeva evanđelja Isus pita učenike što ljudi misle o njemu. U ime svih, Šimun Petar mu odgovara: „Ti si Krist, Sin Boga živoga!“. Isus mu na to reče: „Blago tebi, Šimune, sine Jonin, jer tebi to ne objavi tijelo i krv, nego Otac moj nebeski! A ja tebi kažem: Ti si Petar – Stijena, i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju, i Vrata paklena neće je nadvladati. Tebi ću dati ključeve kraljevstva nebeskoga, pa što god svezеш na zemlji, bit će svezano i na nebesima, a što razriješiš na zemlji, bit će razriješeno i na nebesima.“ Tom prigodom je Isus Petru predao učiteljsku vlast u Crkvi, da je on dalje gradi i učvršćuje.

Katedra je inače biskupovo nepomično sjedalo, postavljeno u najuglednijoj crkvi biskupije, pa se takva crkva zove i stolna crkva ili prema nepomičnom biskupovom sjedalu katedrala. Biskup je nasljednik apostola pa je dužan čuvati i braniti Crkvu i prenositi evanđeoski nauk povjerenim mu vjernicima. Kada biskup preuzima odgovornost za mjesnu Crkvu koja mu je povjerena od Svetog Oca, on simbolično nosi mitru i štap i sjeda na katedru. S toga sjedala on će voditi vjernike svoje biskupije. Svaka biskupija bilo gdje na svijetu ima biskupa, te katedru u mjesnoj Crkvi kojom taj biskup upravlja.

Papa je biskup rimske mjesne Crkve, a vrhovni je poglavar sveopće Crkve, pa tako u njoj ima apsolutnu vlast. On je suveren na malom području u gradu Rimu, Vatikanu. Pri upravljanju Crkvom Papi pomažu mnogi

uredi Rimske kurije, kongregacije, komisije, akademije... Papa i njegovi uredi u kanonskom se pravu nazivaju Apostolska Stolica. Papa i zbor svih biskupa predstavljaju vrhovnu vlast Crkve. To znači da u Katoličkoj Crkvi postoji katedra koja ima nepisano prvenstvo, a to je katedra Svetoga Oca, rimskog biskupa u Vatikanu.

Slaviti Katedru sv. Petra znači slaviti zaštitnika svih kršćana i stijenu koja postojana stoji da se na njoj dalje izgrađujemo. Katedra sv. Petra je simbol jedinstva Crkve i zajedništva svih vjernika. To možemo pronaći i u različitim crkvenim tekstovima i dokumentima kroz povijest. „Slično je odlučeno... da treba biti proglašeno da... je sveta Rimska Crkva smještena na čelo ne saborskim odlukama drugih crkva, nego je primila prvenstvo evanđeoskim glasom našeg Gospodina i Spasitelja, koji kaže: ‘Ti si Petar – Stijena...’. Prvo sjedište, prema tome, je ono Petra apostola, ono Rimske Crkve, koje nema niti mrlja niti nesavršenstva niti išta slično” (Papa Damaz I., *Damazov dekret*, 3 [382. god.]).

Simboli koji obilježavaju sv. Petra jesu „ključevi” koji označuju vlast koju je Petar primio od Isusa, kao i „stijena” koja ističe čvrstoću zdanja kojemu je Krist Glava, a vodi ju Duh Sveti. Petar je Kristov zamjenik (vikar), kao što je i svaki rimski biskup, nasljednik sv. Petra i vikar Kristov na zemlji. Već od ranih kršćanskih vremena, nakon tjelesnih ostataka sv. Petra najviše se štovala njegova katedra kao simbol učiteljske vlasti. Katedra koja je sačuvana do danas, prema velikom arheologu De Rossiju, sastavljena je od triju dijelova. Jedan potječe iz doba od 9. do 11. stoljeća, drugi od bjelokosti iz 5. do 6. stoljeća, dok se treći, najstariji, pripisuje razdoblju apostolskih vremena. Tako možemo reći da svetkovina Katedre sv. Petra, 22. veljače, nosi korijene čak iz 1. stoljeća.

Govori vam sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Sveta Mala Terezija inspiracija služi Božjemu o. Gerardu Tomi Stantiću, OCD (2)

Ljubiti ima svoju cijenu

Ako želimo slijediti Isusa trebamo prihvatiti i njegov nauk, uzeti svoj životni križ. Najveći je križ tamo gdje je najveća ljubav. Ljubiti znači poništiti same sebe, svoj egoizam, oholost, biti slobodni, a to ima svoju cijenu. Ljubiti Boga i bližnjega svoga kao samoga sebe, to je križ kojeg Isus stavlja na ramena onih koji ga žele slijediti. Križ je sinonim za ljubav. Radi se o naporu kojega kršćanin čini svjesno i slobodno s ljubavlju i jasnim ciljem, suobličiti se slici Isusa Krista. Mala Terezija nam je u tome živi primjer i to na jedan novi iskustveni način, koji je prikladan svakome koji želi hodati s Kristom na putu ostvarenja kršćanske svetosti.

Dva su vida evanđeoskog napredovanja u kreposti: odreći se samoga sebe, te križ i ljubav. Ljubav bez križa je laž, križ bez ljubavi je prokletstvo. Kršćanska vježba u krepostima bez ljubavi ne samo da nas ne mijenja, nego nas deformira. Vježbanje u krepostima izvire iz ljubavi i vodi k ljubavi. Vježba u krepostima nezaobilazna je u svetosti, kao što je nezaobilazna i ljubav.

Osloboditi se sebeljublja i oholosti, biti doista slobodan ima svoju cijenu. Otac Gerard to dobro shvaća kada zapisuje: „Isus voli onaj prah koji mu uzleti a to je ponizan kršćanin. Takvog kršćanina svatko baca, čini s njim što hoće i tako Isusu putuje i u usta mu padne. Takve male Isus jedva čeka da ih zagrlj... Poniznost je istinita procjena o samome sebi” (*Put k Isusu*, 004802). Stoga treba biti oprezan u radu na krepostima: „Svaka je krepost ‘opasna’, sumnjiva, bez poniznosti, jer oholost visoko dignje čovjeka, ali duboko padne s njom čovjek bez poniznosti” (*Isto*, 004804). Po uzoru na sv. Malu Tereziju, o. Gerard je svjestan da kada ga zahvati ljubav Kristova, tada se više ne govori o odricanju, jer ono prerasta u ljubav. Rad na sebi, rad na krepostima plod je duhovnog iskustva s Bogom, nakon kojega

slijedi dugi hod i postupak odvajanja dragocjenog od bezvrijednog, a to traje cijeli ljudski život.

Isus nas poziva da mu se iz ljubavi predamo, da mu slobodno dopustimo da nas posjeduje. Njegova ljubav je ponuđena svima jednostavnima, onima koji nemaju doli Isusa, koji se njemu utječu da bi dobili ljubav. Jednostavnost i poniznost, o čemu govori sv. Mala Terezija, jest čin ljubavi koja se utječe božanskoj Ljubavi da bi dobila ljubav. Jednostavnost srca se sastoji u tome da vidimo kako je Isusova ljubav zaposjednuta samo Bogom i da iz te i takve ljubavi ljubi svakog čovjeka koji mu se slobodno predaje i koji mu slobodno otvori svoje srce. Jednostavnost i čistoća srca sastoji se u tome da se uzdamo samo u njega da bismo imali srce ispunjeno ljubavlju prema Ocu, odnosno srce Sina koji vidi Oca. Takva ljubav ima svoju cijenu, koju je dragovoljno prihvatila sv. Mala Terezija i naš sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin.

Ljubav, jednostavnost srca i poniznost, posljedica je Božje ljubavi koja je zahvatila Terezijino srce još od početka prvog doticaja s Isusom, kod prve svete pričesti kojemu se dragovoljno predala. Ljubavi koja je zaposjela njezino srce Terezija odgovara jednostavnošću, ne tražeći ništa drugo doli izravnu ljubav prema Isusu. Isus je rekao: *Gdje vam je blago, ondje će vam i srce biti* (Lk 12, 34). Naše je srce povezano s blagom, ali kojim? Ima blaga koje otežava i onečišćuje srce, ili ga čisti. Valja nam dobro razabrati koje blago išćemo. Ljudsko srce ne može živjeti bez onoga što ljubi, a ono što srce ljubi u konačnici ga i oblikuje. Isus nas poziva da se izravno usmjerimo na Božju ljubav i ona će nas oblikovati u čistu ljubav. Ako naša ljubav nije izravan i isključivi izbor Boga, puni se mnoštvom drugih stvari i biva podijeljen, nauka je „Malog puta” svetosti, sv. Male Terezije kojeg slijedi sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić.

(nastavlja se)

Maja i Gordan Stipić: put traženja i ispunjenja

Ja i moj dom služiti ćemo Gospodinu (Još 24, 15)

Maja i Gordan Stipić upoznali su se u gimnazijskim danima, u braku su 14 godina, a 2021. primili su sakramente i vjenčali se u Crkvi. Imaju petero djece: Andriju, Relju, Mašu, Kostu i Luku. Njihova bračna i obiteljska priča vrijedna je pažnje jer govori o putu traženja i pokazuje kako je jedna obitelj, iako utemeljena na dobrim vrijednostima, ipak tražila nešto više i nakon godina traženja prave duhovnosti, traganja za istinom došla do Katoličke Crkve i tu pronašla odgovore na svoja pitanja i dopunila osobni i obiteljski život i to sada prepoznaje kao veliku vrijednost.

ODRASTANJE I UPOZNAVANJE

Maja je odmalena znala čime se želi baviti – psihologijom, bila je znatiželjna i svestrano dijete. Odrasla je u skladnoj obitelji koja joj je usadila moralna načela, poštenje, požrtvornost. Vjerski odgoj nije bio zastupljen i njenom odrastanju, jedino kao tradicionalno proslavljanje blagdana.

Gordan kaže da je odrastao u tipičnoj vojvođanskoj obitelji osamdesetih godina: mješovit brak, katoličke i pravoslavne pozadine. Generacija njegovih roditelja javno nije izražavala nikakvu duhovnost. O vjeri se nije

govorilo, ali društvo je ipak afirmiralo neke vrijednosti koje su nama danas isto bliske. Odgoj je više bio usmjeren na zajedničko dobro i brigu o drugome i, kako kaže, on nije mnogo razmišljao o onome što njega doista zanima, što želi u životu, dok se danas naglašavaju individualizam, osobni izbori i postignuća. Prepoznaju da ih je u mladosti baš spojila želja za znanjem, učenjem, traženjem onog što je dobro i istinito. Takvi su ih razgovori povezali i održavali njihovo zajedništvo i zagledanost u iste ciljeve.

DUHOVNA GLAD

Gordan otkriva da je dosta rano osjetio neku vrstu duhovne gladi i već kao desetogodišnjak bio siguran da Bog postoji i njegovao neku vrstu osobne molitve. Tijekom odrastanja imao je kontakte s nekim protestantskim zajednicama i dolazio do kršćanske literature. Kroz školovanje je otkrio ljubav prema intelektualnom i u nekim trenucima je pomišljao da je to dovoljno za život.

Osjećala sam da sam već mnogo toga u životu ostvarila i bila ispunjena, ali uz Božju pomoć i mir i sigurnost koju on daje sve je postalo lakše

OBITELJSKI PUT DO KATOLIČKE CRKVE

Promišljajući mnogo o vjeri, Gordan je ipak imao poteškoća s time da se negdje opredijeli i potpuno odluči pripadati jednoj crkvi, povremeno je dolazio na susrete jedne protestantske zajednice. U tim godinama traženja obavljao je i ignacijanske duhovne vježbe gdje je uz pokojnog vlč. Vajdu upoznao vjeru i gradio svoj odnos s Gospodinom. Ipak, svoju je potragu završio i definirao na vjeronauku za odrasle kod vlč. Andrije Anišića u Župi sv. Roka, nakon koje je odlučio primiti sakramente u ući u krilo Katoličke Crkve.

Kada promišlja o toj odluci, Gordan zaključuje: „Pored svih dobrih temelja mogu reći da to nije dovoljno. Postoji Bog, a postoji i sotona. U nekoliko momenata smo doži-

Dodeš do toga da moraš biti nečiji, da moraš odabrati stranu i biti pod nečijim autoritetom, ako želiš opstati. Kako smo imali sve više djece, postali smo svjesni koliko smo ranjivi. Sa svakim djetetom ti si sve ranjiviji, više strahuješ i shvaćaš da stvari nisu u tvojim rukama

vjeli i snagu zloga i shvatili da ne možemo biti ničiji. Dodeš do toga da moraš biti nečiji, da moraš odabrati stranu i biti pod nečijim autoritetom, ako želiš opstati. Kako smo imali sve više djece, postali smo svjesni koliko smo ranjivi. Sa svakim djetetom ti si sve ranjiviji, više strahuješ i shvaćaš da stvari nisu u tvojim rukama”. Duhovni autoritet je prepoznao u Katoličkoj Crkvi i tu je sve dobilo jedan novi smisao i otkrio je snagu sakramenata, pobožnosti i molitve. Imajući to u vidu, postao je svjestan da je riječ o velikoj duhovnoj borbi i da su sve što Crkva govori i nudi sredstva koja su tu s razlogom i koja nam se nude.

Maja je svom suprugu na ovom putu bila potpora i slijedila ga: „Prepoznala sam da u našem braku Gordan ima duhovnu ulogu, a moja je više praktična. Čini se da ja češće donosim odluke oko organizacije, naših ciljeva, putovanja ili svakodnevice. Tu sam više ja pokretač. Ali što se tiče duhovnog aspekta, tu sam s potpunim povjerenjem njemu prepustila vodstvo i osjećala da je to dobro za nas sve”. Sljedeće godine i ona je upisala vjeronauk za odrasle i sve više prepoznavala dobre plodove i u svom i zajedničkom životu. Posebno primjećuje da je s vjerom dobila mir i utočište u koje uvijek može doći sa strahovima i dilemama koji su se s rastom obitelji i odgovornosti usložnjavali: „Osjećala sam da sam već mnogo toga u

životu ostvarila i bila ispunjena, ali uz Božju pomoć i mir i sigurnost koju on daje sve je postalo lakše.”

ODGOJ U VJERI

Danas djeci žele prenijeti ono što su oni sami morali tražiti: „Kada ih vodim na vjeronauk govorim im da je to veliko bogatstvo što te netko tu doveo, što možeš o svemu ovome razgovarati i imaš koga pitati, da dovoljno rano čuješ nešto što će te voditi kroz život”, kaže Gordan.

„Iz mog ugla ovo je proces gdje ponovo treba kristijanizirati obitelj”, zaključuje Gordan. Budući da su djeci upoznavanje s crkvom, odlazak na misu i vjeronauk bile novine, očekivali su veći otpor. Ipak, sretni su da su i djeca brzo prepoznala kako je to nešto dobro za njih i njihovu obitelj. „U molitveniku *Slava Božja* u molitvi za djecu posebno mi je zapala za oko rečenica: *Sačuvaj ih od duha protivna tvom evanđelju!* Mislim da je to najvažnije i zahvalan sam što se Gospodin za to pobrinuo da se kod njih nije pojavilo protivljenje i otpor. Tada bi sve bilo jako teško i svako nagovaranje kontraproduktivno”, smatra Gordan.

„Budemo jako sretni kada čujemo njihove razgovore u kojima oni kažu da imaju neke svoje molitve i obraćanje Bogu”, primjećuje Maja. „To nam je pokazatelj da u ovome uspijevamo i da i oni žive u tome i grade neki svoj put. Generalno, naš stil roditeljstva nije pretjerano autoritativan i dajemo dosta slobode, pa tako i u ovom segmentu koji se tiče vjere biramo taj način koji je nama prirodan i nadamo se da će uroditi plodovima”.

POGLED U BUDUĆNOST

Danas Maja i Gordan priznaju da uče prepoznavati Božju volju u svom životu i njemu prepustiti svoje planove, želje i vodstvo njihove obitelji. Ističu kako je često teško u roditeljstvu napraviti balans u davanju primjera, usmjeravanju djece i pružanja slobode. Kao bračni par u tim roditeljskim dilemama su ponekad različitog shvaćanja, ali se trude naći zajednički put i sredinu. Svjesni su da je njihov primjer života ono što će djeci najviše značiti i utjecati na to kakvu će sliku o obitelji imati, kakve će partnerske odnose zasnivati i kako će sami sebe doživljavati. U užurbanoj svakodnevici trude se svakom djetetu povremeno pružiti nasamo vrijeme s roditeljem. Iznimno cijene putovanja i izlete i tako nastoje stvarati uspomene i zajedno provoditi vrijeme.

Želja im je u okviru Crkve pronaći potporu u konkretnim pitanjima s kojima se susreću u bračnom i obiteljskom životu. Vjeruju da Crkva može svojom mudrošću pratiti sve životne faze jedne obitelji i u suvremenom svijetu ostati blizu ljudima u njihovim pitanjima i problemima: „Želimo se uključiti u takve organizacije i zajednice gdje ćemo moći dobiti podršku koja nam treba, ali i dati naš doprinos obiteljima i bračnim parovima u Crkvi”, zaključuju Maja i Gordan Stipić.

Dragi mladi, nalazimo se u posebnom razdoblju godine, u pripravi za Uskrs, koje po uzoru na Isusov boravak u pustinji traje 40 dana. Možemo primijetiti u Bibliji kako Isus prije svih velikih i teških događaja i odluka ide u osamu provesti vrijeme s Ocem u molitvi. On odlazi u pustinju potaknut Duhom gdje ga je, kako nam prenosi evanđelist Marko, iskušavao sotona. I mi smo pozvani s Isusom poći u pustinju kako bi pored svih napada sotone iz te pustinje izašli jači

i hrabriji da nastavimo svakodnevni boj ovog prolaznog svijeta koji se sve više udaljuje od Boga. U našoj pustinji ove korizme pokušajmo izgraditi bolji odnos s Bogom kroz molitvu, post, pokoru i djela milosrđa. Iskoristimo ovu priliku i približimo se Stvoritelju kako bismo mogli širiti njegovu ljubav i svjetlost s cijelim svijetom, onu ljubav koja nije prolazna, ljubav nebeskog Oca prema svojoj djeci.

Isus nam govori da smo mi svjetlost svijeta i sol zemlje, svi znamo kako nezačinjena hrana ima bljutav okus i kako je svjetlo jedne svijeće dovoljno da osvijetli cijelu prostoriju. Isus nam poručuje da smo mi ta svjetlost i sol bez kojih bi ovaj svijet bio mračan, on nam daje jedan velik i nimalo lak zadatak da to svjetlo nosimo među naše prijatelje, obitelj i okruženje u kojem živimo. Bog nas je baš htio tu u obitelj, u grad u kojem smo rođeni, poslani smo svijetliti, a često smo oni koji donose samo tamu i mrak. Pokušajmo iz ove korizme izaći bolji, zastanimo i razmislimo koji je to grijeh i strah koji nas stalno drži pod svojom sjenom i koji nam ne dopušta svijetliti i boriti se protiv njega svom snagom, ali nikad bez Boga i molitve jer i sami znamo koliko smo slabi i koliko brzo padamo u zasjede đavla.

Terezija Sekereš

Povedi me sa sobom

Ljubav pričekava čovjeka pokraj puta.
 – Povedi me sa sobom – reče mu.
 – Tvoja je odjeća tako pohabana – reče joj čovjek.
 – Odjenut ću te u najljepšu odjeću – nastavi ljubav. Povedi me sa sobom.
 – Moj je dom malen – opravda se čovjek – u njemu ne bi bilo mjesta i za tebe.
 – Udomit ću te u najljepše prostore – ustraje ljubav. Povedi me sa sobom.
 – Tvoj je govor tako običan – primijeti čovjek.
 – Progovoriti ćeš najljepšim jezikom svijeta – reče ljubav. Povedi me sa sobom.
 – Po čemu ću znati da je sve ovo što govoriš istina? – upita čovjek.
 – Po tome što mi je više stalo do tebe nego do toga što ćeš sa mnom učiniti – reče ljubav.

Stjepan Lice

Molitva svetoj Riti u nevolji

Sveta zaštitnice nevoljnika,
 sveta Rito,
 bila si ponizna, čista i strpljiva.
 Tvoje molbe nebeski Zaručnik ne odbija,
 stoga te molim da isprosiš za me
 od našega Uskrsnuloga Isusa
 molbu koju ti upućujem...
 Milostiva mi budi na veliku slavu Božju,
 da te slavim i hvalim uvijek.
 Slavna sveta Rito,
 ti si čudesno sudjelovala u mucij Gospodina našega Isusa Krista.
 Isprosi za me milost da pokorno podnosim teškoće ovoga života
 i zaštititi me u svim mojim nevoljama.
 Amen.

Tvoj pogled

Isuse, pratim Tvoj pogled i u ovoj korizmi. Pogled u dvorani Posljednje večere koji kaže – „Jedan će me od vas izdati”. Jesam li to ja? Jesam li ja osoba koja izdaje svog Spasitelja? Da, svakim svojim grijehom, svakim padom, sve sam dalje od Tebe.

Pratim Tvoj pogled kada me moliš da bdijem s Tobom. A nije prošao ni tren da nisam zaspao. U Tvojim žalosti i muci nedostojan sam pratitelj. Nemam dovoljno snage ostati budan, bdjeti i moliti s Tobom. Daj mi snage da ove korizme bude drukčije.

Tražim tvoj pogled dok Te osuđuju na smrt. Stojiš pred sudcem, optužuju te, a Ti šutiš. Svukli su Te i zaogrnuili skrletnim plaštem. Na glavi Ti je vijenac od trnja. Kaplje krvi zamućuju Ti vid. Tvoj pogled više nije bistar. Sada je tužan, izmoren, mutan. A ja? Svaka ta kap krvi i moj je grijeh.

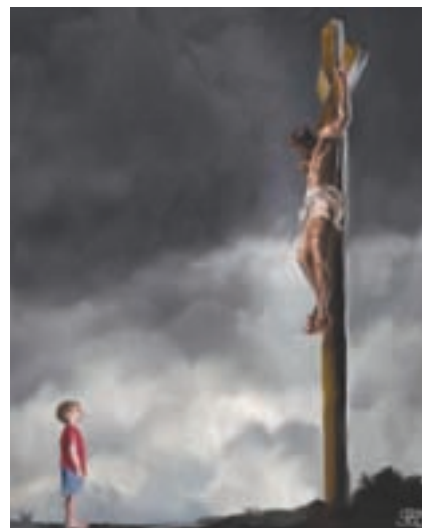
Na ramenima i leđima Ti je teški križ. Križ mojih, naših grijeha. Padaš pod njegovom težinom. Padaš u prašinu moje nečistoće, zbog mene. Jer me želiš očistiti. Daj da padnem, da se ponizim, da osjetim težinu svojih grijeha, a ne Ti... Da ja gledam prašinu svoje nečistoće, a ne Ti...

Tvoj pogled susreo se s Gospinim pogledom. Ona je svojim pogledom pratila svaki Tvoj korak. Od rođenja do smrti na križu. Gledala je Tvoje oči koje su bile i sretne i tužne, nasmijane i uplakane. Oči pune iznenađenja, radoznalosti, uzbuđenja. Oči pune straha i razočaranja. I oči koje su se sklopile zbog mene...

Želim biti Šimun Cirenac. Pronaći Tvoj iznemogli pogled koji vapi za pomoć. Želim biti Veronika koja je očistila Tvoje krvavo lice. Želim biti ona osoba koja će Tvoj pogled razbistriti.

Željao sam Tvog pogleda. Pogleda na razbojnika koji vapi za milošću. Pogleda na bolesnika koji žudi za ozdravljenjem. Pogleda na grešnika koji moli za oprost. Tvoj pogled je pogled koji liječi. To je pogled u kojem mogu odmoriti. Pronaći zaklon. Biti u miru. Želim se odmoriti u Tvom pogledu, u Tvojim prisutnosti.

Jelena Pinter

Starac koji nije znao ni živjeti ni umrijeti

Usrećiti nekoga nije uopće teško. Zašto onda to ne činimo?

Bio jednom starac koji nikad ne bijaše mlad. Premda je dugo živio, ne bijaše naučio što je zapravo život, a izgleda ni umrijeti nije umio.

Ne bijaše upoznao ni nade ni nevolje; nije umio ni plakati ni smijati se.

Što god se u svijetu događalo njega nije moglo ražalostiti, a niti zadiviti.

Dane je provodio dangubeći na pragu svoje kolibe.

Gospod je svakodnevno, pa i za njega, pamučno mekim oblacima čistio kristalno plavetnilo neba, no ovaj nije smatrao vrijednim ni pogledati.

Prolaznici ga zapitkivahu. Zbog bremena njegovih godina držahu ga veoma mudrim, pa su se kanili okoristiti njegovim stoljetnim iskustvom.

– Što nam je činiti da bismo postigli sreću? – pitali su mladi.

– Sreća je izmišljotina budala, odgovarao je starac.

Prolažahu plemeniti ljudi željni da pomognu bližnjima.

– Na koji se način možemo žrtvovati da bismo pomogli svojoj braći? – pitali su.

– Samo se luđak žrtvuje za čovječanstvo – odgovarao je starac cereći se zlobno.

– Djeca su guje – odgovarao je starac. Od njih možete očekivati samo otrovne ugrize.

I umjetnici i pjesnici dolazahu da se posavjetuju s mudrim starcem.

– Pouči nas kako da izrazimo osjećaje koje nosimo u srcu – govorahu.

– Bolje vam je da ništa ne radite i da šutite – mrmljao je starac.

Tako su malo-pomalo njegove zlobne i turobne misli zarazile cijeli svijet. Iz svoga mračnog kuta, gdje nije raslo cvijeće niti su ptice pjevale, Pesimizam (tako se zvao zlobni starac) podigne studeni vjetar da pomete dobrotu, ljubav i velikodušnost, koji od smrtonosna daha uvenuše i nestadoše.

To uvelike rastuži Gospodina Boga koji odluči pomoći. Pozove dijete i rekne mu: „Idi poljubi onoga sirotog starca.” Dijete poslušalo. Nježnim bucmastim ručicama zagrlilo starca oko vrata i poljubi ga u naborani obraz. Starac se prvi put začudi. Njegove mutne oči učas se razbistriše, jer nitko ga nikad prije ne bijaše poljubio. Tako je, ugledavši život i smiješajući se, ispustio dušu.

Bitno.net

Hrana kao podrška jetri: očuvanje prirodnih detoksikacijskih procesa

Jetra, jedan od najvažnijih organa u ljudskom tijelu, igra ključnu ulogu u eliminaciji toksina i čišćenju organizma. Kroz niz složenih procesa jetra neutralizira i uklanja nepoželjne tvari, čime održava ravnotežu unutar tijela. U ovom članku istražiti ćemo kako pravilna prehrana može podržati prirodne detoksikacijske procese jetre, pružajući osnovu za očuvanje optimalnog zdravlja.

RAZNOLIKA PREHRANA I HRANJIVI SASTOJCI

Pravilna prehrana trebala bi sadržavati raznovrsnu paletu namirnica koje pružaju potrebne hranjive sastojke za potporu jetri. Voće i povrće bogato vlaknima, poput jabuka, šljiva i brokule, potiče probavu i eliminaciju otpadnih produkata. Integralne žitarice pružaju kompleksne ugljikohidrate i vlakna, podržavajući stabilnost šećera u krvi.

ANTIOKSIDANTI I JETRA

Antioksidanti su ključni u zaštiti jetre od oksidacijskog stresa. Bobičasto voće, špinat, orasi i zeleni čaj bogati su antioksidantima poput vitamina C, E i beta-karotena. Ovi nutrijenti pomažu neutralizaciji slobodnih radikala, smanjujući rizik od oštećenja jetre.

BILJKE ZA ZDRAVLJE JETRE

Maslačak, kurkuma, artičoka i mnoge druge biljke tradicionalno se koriste za podršku jetri. Maslačak potiče proizvodnju žuči, olakšavajući probavu, dok kurkuma posjeduje snažna protuupalna svojstva. Artičoka pomaže u detoksikaciji jetre i održava zdravu funkciju žučnog mjehura.

VAŽNOST ADEKVATNOG UNOSA VODE

Hidratacija je ključna za očuvanje zdravlja jetre. Adekvatni unos vode pomaže u razrjeđivanju toksina i njihovom lakšem izlučivanju iz organizma. Preporuča se redovito pijeње vode tijekom dana kako bi se održala optimalna hidratacija i podržao rad jetre.

OGRANIČAVANJE ŠEĆERA I ZDRAVLJE JETRE

Šećer može imati negativni utjecaj na jetru, osobito ako se konzumira u velikim količinama. Visok unos šećera može dovesti do nakupljanja masti u jetri, što može izazvati oštećenje. Kontroliranje unosa šećera ključno je za očuvanje zdravlja jetre.

BORBA S NEPRAVILNOSTIMA U PREHRANI I UTJECAJ NA JETRU

Ravnoteža i umjerenost u prehrani ključne su za očuvanje zdravlja jetre. Pretjerivanje s masnom hranom ili alkoholom može opteretiti jetru i otežati joj obavljanje njenih funkcija. Umjerena i pažljiva konzumacija hrane pomaže u održavanju optimalnog rada jetre.

Ovaj dublji pogled na odnos između prehrane i zdravlja jetre pruža osnovu za razumijevanje važnosti pravilne prehrane u podršci prirodnim detoksikacijskim procesima organizma. Integriranjem raznovrsnih, hranjivih namirnica u svakodnevnu prehranu možemo pridonijeti očuvanju zdravlja jetre i unaprijediti opće dobrostanje

Još jedno razmatranje dokumenta Molitveno povjerenje

Zašto su neki ljudi iz Crkve protiv dokumenta?!

Za deklaraciju *Fiducia supplicans* – *Molitveno povjerenje* – o pastoralnom značenju blagoslovâ (Dikasterij za nauk vjere, 18. prosinca 2023.) najprije sam saznao iz „novina” koje su masovno širile vijest poput ove: „Papa (Vatikan) odobrio (dozvolio) blagoslov za istospolne parove”. Kada se na Google tražilici upiše ta rečenica dobije se rezultat od 14.000 natuknica koje spominju tu temu. Nažalost, kao što je vlač. Nebojša ustvrdio u prošlom broju *Zvonika*, mnogi dokument nisu ni pročitali, a govore i pišu svašta. Ja, međutim, nisam među njima. Pročitao sam deklaraciju (izjavu) i obrazloženje spomenutog dokumenta pod naslovom „Priopćenje za javnost o primjeni deklaracije *Fiducia supplicans*” koje je Dikasterij objavio 4. siječnja 2024. Pročitao sam i nekoliko komentara „za” i „protiv” navedene izjave. Najprije sam čitao tekst pod vidom pitanja: što meni kao svećeniku i teologu u tom tekstu smeta? Nakon pomnijeg razmatranja teksta i nakon što sam podcrtao sve što mi smeta, dao sam jedan vrlo kratak odgovor: ono o blagoslovu *neregularnih brakova* i *istospolnih parova* je bilo potpuno nepotrebno staviti u tekst dokumenta. Mogao se dokument zadržati jednostavno na tumačenju razlike između *liturgijskog* i *pastoralnog blagoslova*. I sve bi prošlo bez nepotrebnih razglabanja u smislu jesu li Katolička Crkva, Papa, Vatikan odobrili blagoslov istospolnih parova i neregularnih brakova ili nisu. Takve pastoralne blagoslove dijelio sam i sam bezbroj puta. Istina, još nijedan „istospolni par” nije tražio blagoslov od mene, ali sam bio u „blagoslovu kuće” odnosno obitelji bračnih parova koji su u građanskom braku jer se ne mogu vjenčati u crkvi s obzirom na to da je jedan od bračnih drugova već bio vjenčan u crkvi. I nikom, ni meni ni tim bračnim parovima, nije palo napamet da taj blagoslov tumačimo kao „odobranje” njihovog sadašnjeg (neregularnog) bračnog statusa u Crkvi. Uostalom, o pastoralu rastavljenih i ponovno građanski vjenčanih Crkva je puno razmišljala i govorila, pa i poticala pastoral takvih bračnih parova i obitelji. Međutim, Crkva dosada nije govorila o potrebi pastora „istospolnih parova” te stoga izričita tvrdnja da se u nekim slučajevima „može podijeliti blagoslov i istospolnim parovima” doista unosi zabunu. Još jedno pitanje mi se nametalo dok sam čitao spomenute dokumente: hoće li i u kojem postotku „istospolni par” pristupiti svećeniku – recimo negdje na hodočašću – i zamoliti blagoslov riječima: znate, nama je teško, imamo financijskih, zdravstvenih i drugih problema, molimo blagoslovite nas da nam bude lakše... Još će rjeđi slučajevi biti da takav „par” pristupi i moli blagoslov da imaju snage i milosti prestati s grješnim načinom života i prekinuti takvu vezu kojoj se Bog i Crkva izričito protive... Stoga mislim da je taj dodatak u dokumentu *Molitveno povjerenje*, kao i u tumačenju dokumenta bio doista nepotreban. No, nisam nikakav autoritet u Crkvi da bi se moje mišljenje moralo uvažavati. Stoga sam istraživao što su o dokumentu rekli pojedini biskupi, kardinali ili biskupske konferencije i pronašao sam puno mišljenja koja su bila slična mojem, ali i

puno „oštrija”. Naravno, nemoguće je u kratkom članku na sve se osvrnuti. Stoga se zaustavljam na mišljenju umirovljenog mostarsko-trebinjskog biskupa mons. Ratka Perića koji je u studioznom članku naveo sve ono što je u neskladu s tradicionalnim naukom Crkve, odnosno u neskladu s Božjom riječju i ranijim dokumentima Katoličke Crkve o blagoslivljanju onih koji su u grješnom stanju.

Zaključci biskupa Ratka Perića

U svom članku „O izjavi ‘*Fiducia supplicans*’” („Pouzdanje koje moli”) od 9. siječnja 2024., biskup Perić je pošao od prve stranice Biblije koja govori o Božjem naumu o braku i obitelji, zatim donosi što o grijehu homoseksualnosti donose Biblija i crkveno učiteljstvo tijekom povijesti i na kraju se zaustavlja na analizi 38. broja deklaracije koji glasi: „Ne bi trebalo ni osiguravati ni promicati obred blagoslova parova u neredovitoj situaciji. Istodobno, ne bi trebalo sprječavati ili zabranjivati blizinu Crkve ljudima u svakoj situaciji u kojoj bi oni mogli tražiti Božju pomoć jednostavnim blagoslovom. U kratkoj molitvi koja prethodi ovom spontanom blagoslovu, zaređeni službenik mogao bi moliti za pojedince da imaju mir, zdravlje, duh strpljivosti, dijaloga i uzajamne pomoći – ali također i Božje svjetlo i snagu da mogu u potpunosti ispuniti njegovu volju”.

U nastavku članka on potanko tumači tu točku i opovrgava njezin sadržaj. Prvo, „sve je stavljeno u kondicionalni oblik, ni na koji način obvezatan. Drugo, ne bi trebalo ni osiguravati ni promicati ‘obred blagoslova parova’ u neredovitim prilikama. Ovdje je istaknuta još veća neobveznost i ujedno kontradikcija u frazi ‘obred blagoslova parova’. To se protuslovlje proširuje. Treće, ne bi trebalo ni priječiti ili zabranjivati da im se Crkva približi po zaređenu službeniku da moli mir, zdravlje, duh strpljivosti, dijalog, ‘uzajamne pomoći’. Četvrto, moliti također Božje svjetlo i snagu da ti ‘parovi’ mogu potpuno ispuniti volju Božju i da ih kao pojedince ‘spontanom blagoslovom’ od nekoliko sekundi proprati, a da oni ostanu neraskajani i neobraćeni u preljubničkom ili sodomskom ‘paru’ i bezakonju. Razuman se vjernik pita: ako je sve u ovakvoj kondicionalnoj formi, i ako Crkva ne bi trebala ni promicati ni ne promicati, ‘obred blagoslova’ takvih ‘parova’, niti bi Crkvi trebalo zabranjivati niti ne zabranjivati blizinu, i to po ‘zaređenu’ službeniku, kako se možemo nadati da će ti ‘parovi’ u neredovitim prilikama ustrajnih preljuba ili ustrajnih istospolnih odnosa posve ispuniti volju Božju bez ikakva uvjeta i znaka svoga kajanja i izlaska iz protunaravna bezakonja i grijeha?” zaključuje pitanjem biskup Perić koji sugerira odgovor: nikako ili teško!

Cijeli članak biskupa Perića možete pročitati na: www.vjeraidjela.com/o-izjavi-fiducia-supplicans-pouzdanje-koje-moli/.

Pustinja – rajski vrt samospoznaje i dijaloga s Bogom

Stari Rimljani su posebna mjesta koja zrače energiju, privlače pažnju, utječu na ljudsko srce i um ili izazivaju strah i strepnju zvali *genius loci* – geniji prostora. U ambijentu biblijske literature ovu sintagmu možemo primijeniti na prostor pustinje, ona zauzima posebno mjesto u biblijskoj topografiji jer pogoduje stjecanju dubokih vjerskih iskustava.

Izraelski narod je nakon izlaska iz Egipta, u kojem je robovao faraonu, na putu do obećane zemlje Palestine proveo čak 40 godina u pustinji. Bilo je to vreme čišćenja, čišćenja od nevjere, malodušnosti, praznovjerja, od idolopoklonstva i ujedno vreme sazrijevanja u povjerenju i pouzdanju u Boga, Stvoritelja i Izbavitelja. Ono genijalno u stvarnosti pustinje se sastoji u tome što na prvo saslušanje i na prvi pogled zvuči i izgleda odbojno, odvratno, neprijatno – oskudica, neimaština; samoća; opasnosti. Materijalna oskudica u hrani i vodi treba uputiti oči i srce Izraela prema Bogu koji ima moć i ljubav da kruhom s neba hrani i vodom sa stijene poji svog izabranika. Na ovom iskustvu s Bogom čija ljubav hrani i poji temelji se pouzdanje u Onoga koji sledi plan spasenja sa izraelskim narodom. U pustinji vrebaju mnogi neprijatelji – divlje zvjeri, žarko sunce iscrpljuje snage, pustinjom haraju pljačkaši... Izraelski narod treba se odricati vlastitih strategija preživljavanja koje snuju obično poganska plemena, okaniti se skupljanja oružja ili podizanja bedema i kao legitimnu formu obrane birati Boga Izbavitelja koji oslobađa od neprijatelja kao što je već pokazao u slučaju faraona.

Na ovu simboliku pustinje se nadovezuje Isus. Poslije krštenja u rijeci Jordanu, prije svoga javnog djelovanja se povukao u pustinjsku osamu na 40 dana. U pustinji doživljava i produbljuje iskustvo sinovstva prema Bogu Ocu koje se veličanstveno očitovalo na krštenju. Opis ovog događaja je tema prve korizmene nedjelje i u tom smislu obilježava korizmu duhovnost. Naveli smo da je pustinja mjesto oskudice, opasnosti i samoće i zahvaljujući tome i povlašteno mjesto religioznosti. Isus u pustinji materijalno oskudijeva u hrani i vodi, kroz ovo iskustvo „neimanja” dolazi do bitnog zaključka: *Ne živi čovjek samo o kruhu nego o svakoj riječi što izlazi iz Božjih usta*. Kasnije će ovaj zaključak još precizirati govoreći: *Moja hrana je vršiti volju Oca moga koji je na nebesima*. Kao Isusovi učenici možemo ovo pustinjsko iskustvo postići putem posta, odricanja. Zauzimamo distancu od vidljivih i opipljivih stvari ovoga svijeta koje nam obično donose zadovoljstvo, zabavljaju nas ili uzbuđuju rastjerujući dosadu.

Odričemo se njih na neko vrijeme da bismo se osvijestili o tomu što i tko treba biti na prvome i glavnome mjestu – to mjesto pripada Bogu, njegovoj riječi, njegovoj ljubavi koja je istinsko jelo i pilo. Post, odricanje, tako na kraju obiluje duhovnom hranom, radošću, zadovoljstvom koje je pobožni psalmist ovako artikulirao: *Bože, gorljivo tebe tražim. Tebe žeda duša moja. Tebe želi tijelo moje kao zemlja suha, žedna, bezvodna. Ljubav Tvoja bolja je od života. Moje će Te usne slaviti*.

Isus je u pustinji sam. Na prvi pogled izgleda usamljen, napušten, skrajnut, izvan društvenih tokova. Ali u njegovu slučaju se radi o prividnoj usamljenosti. On u pustinjskoj samoći postiže vrhunac društvenosti jer druguje s Onim kome je najviše stalo do njega, koji ga najbolje poznaje i najintenzivnije voli – nebeski Otac. Isus će još u toku svog javnog djelovanja ponavljati ovo pustinjsko iskustvo kada će se povući u osamu, na samotno mjesto i moliti. I opet nam Isus pokazuje put – pustinjska samoća u kojoj struji snažan dijalog s Bogom Ocem je naša molitva. Molitva zahtijeva od nas upravo povlačenje u osamu, prekidanje odnosa, otkaćivanje s mreža, ali nikako radi toga da postanemo vuk samotnjak, mizantrop koji ne podnosi druge, kome drugi smetaju, nego radi toga da se neometano ugledamo u lice Onoga kome je stalo do nas; da saslušamo njegovu poruku ljubavi koji nam svakodnevno upućuje otkrivajući tako razum koji o nama uvijek razmišlja i kada su svi drugi zaboravili naša imena, bacajući se u Ruke koje nas uvijek podupiru i kada su svi drugi digli svoje ruke od nas.

Treća karakteristika boravka u pustinji jest izloženost opasnostima, ugroženost – zvjeri, žega, razbojnici – to sve vreba, radi o glavi, šteti... U vezi s time zanimljiv je prikaz odnosa Isusa prema ovim opasnim čimbenicima u Evanđelju po Marku iz kojeg uzimamo čitanje za prvu korizmu nedjelju ove godine. Isus sve ove neprijatelje pacificira, preobražava u saveznike. Pustinja tako nakratko postaje rajski vrt u kojem svi elementi – flora, fauna i čovjek žive u slozi: nitko nikomu ne prijeti, nitko nikoga ne ugrožava, nitko nikomu ne šteti. Na ovoj Isusovoj dinamici preobražavanja pustinje u raj pozvani smo kao Isusovi nasljedovatelji sudjelovati čineći djela milosrđa, osobito praštanja, pomirenja i strpljivog podnošenja braće. Nadahnuti Isusovim primjerom, ne pristupajmo drugome kao neprijatelju kojeg treba u samoobrani zgaziti, nego kao zalutalom bratu komu se pruži ruka pomirenja, uvukavši ga u zajedništvo. Milosrdnom ljubavlju, praštanjem događa se velika transformacija naših pustinja mržnje u rajske vrtove zajedništva.

Riječ bolesnicima, starima i nemoćnima

Ispovijed kroz priče o malom i velikom kamenju

Nalazimo se u vremenu koje prethodi najvećem kršćanskom blagdanu – Uskrsu. Vrijeme je to u kojem nam Crkva preporuča da se od grijeha jače branimo i liječimo: molitvom, postom i djelima ljubavi i milosrđa. Kako mi stariji nismo vezani toliko za post, preostaju nam molitva, nemrs i djela ljubavi kroz milosrđe i milostinju. I sami smo, kao grešnici, potrebni milosrđa i praštanja od našeg nebeskog Oca. U svetoj ispovijedi otvaramo srce i dušu, izbacujemo sve grijeha i zla iz sebe, potom se iskreno pokajemo, odlučimo ne grijehiti više i zatražimo oprostjenje od Oca. On nam tada jednostavno ne može ne oprostiti. To je veličina i dubina svete ispovijedi koju je Isus ostavio svima onima koji mu vjeruju i idu za njim. Milosrđe i praštanje dolaze iz ljubavi Očeve prema nama jer smo njegova djeca koja mu se žele vratiti. Čuvajmo se, osobito velikih i smrtnih grijeha, ali isto tako ispovijedajmo i male grijeha kako nam ne bi prešli u naviku. Dvije priče o kamenju i grijesima koje donosimo u nastavku kao da nam pruža sam Isus.

„Pravedan i plemeniti kralj jednom upita starog svećenika:

– Ti kažeš da čovjek koji je stotinu godina činio najgora zlodjela može doći u nebo ako se pred smrt pokaje i zamoli Boga za oprostjenje. Tvrdiš i da čovjek koji je učinio samo jedan veliki grijeh, a ne pokaje se zbog njega, odlazi u pakao. Zar je to pravedno? Zar su stogodišnja zla lakša od jednoga jedinoga?

Stari svećenik malo zastane pa reče:

– Uzmi, kralju, jedan ovakav kamenčić i položi ga na površinu jezera, hoće li kamenčić potonuti ili će ploviti?

– Potonut će – odgovori kralj.

– A uzmemo li stotinu kamena i stavimo ih u lađu, te lađu otisnem na sredinu jezera, hoće li kamenje potonuti ili će ploviti? – upita svećenik.

– Plovit će – odgovori kralj.

– Jesu li onda onih stotinu kamena i lađa lakši od jednog kamenčića? – nasmiješi se svećenik.

Kralj nije znao što bi odgovorio, ali je u svojoj dobroti naslućivao odgovor.

Tada mu starac objasni:

– Tako je kralju moj i s ljudima. Kada se čovjek koji je mnogo griješio osloni na Boga i traži od Njega oprostjenje, neće potonuti u propast. Naprotiv, čovjek koji je i samo jednom zgriješio, a ne uzda se u Božje milosrđe i ne traži u svojoj bahatosti oprostjenje, tone i propada”.

Tako je i s nama dragi moji prijatelji... Evo i druge priče.

„Dodoše dvije žene radi pouke starom monahu. Jedna je smatrala sebe za veliku grešnicu. Druga pak, jer je cijeli

život proživjela po zakonu, nije sebi predbacivala nikakav osobit grijeh. Bijaše zadovoljna sobom. Stari monah ispita obje žene o njihovu životu. Prva mu je kroz suze priznala jedan svoj veliki grijeh. Smatrala ga je tako velikim da nije očekivala da će joj uopće biti oprostjen. A druga reče da ne zna bilo kakve svoje veće osobne grijeha. Stari monah progovori prvoj:

– Hajde, službenice Božja, nađi veliki kamen, tako veliki da ga jedva možeš podići, pa ga donesi!

– A ti – reče onoj koja nije znala ni za kakve svoje velike grijeha – donesi mi također kamenja, koliko god više možeš, ali donesi mi samo sitno kamenje.

Žene odoše i izvršiše naredbu starog monaha. Jedna je donijela veliki kamen, a druga punu torbu sitnog kamenja. Stari monah pogleda kamenje pa reče:

– A sad ćete učiniti ovo: odnesite natrag kamenje i stavite ih na ista ona mjesta odakle ste ih i uzele. Kada ih ostavite, vratite se k meni.

I žene odoše izvršiti starčevu naredbu. Prva je lako našla mjesto s kojega je uzela kamen. Ostavila ga je onako kako je i prije stajao. Ali druga se nije mogla sjetiti svih mjesta s kojih je uzela svaki pojedini kamen. Ne izvršivši naredbu, vratila se s istom torbom kamenja.

– Eto, vidite. Isto je i s grijesima. Ti si ostavila velik i težak kamen na staro mjesto jer ti nije bilo teško zapamtiti odakle si ga uzela. Ti si se sjećala svoga grijeha, trpjela si zbog njega prijekore i ljudske i svoje savjesti, smirivala si se i polako se oslobađala od posljedica svoga velikoga grijeha.

– A ti – okrene se starac ženi koja je vratila sitno kamenje – nisi mogla staviti kamenje na staro mjesto jer nisi zapamtila s kojega si mjesta uzela svaki pojedini kamen. Tako je i s grijesima. Praveći sitne grijeha nisi ih se više sjećala, nisi se kajala zbog njih. Navikla si živjeti u grijesima i osuđujući tuđe grijeha sve dublje si tonula u vlastite. Ne osuđujem te. Samo, znaj da smo svi mi grešnici i da ćemo svi stradati ako se ne budemo kajali.”

Velika je Božja ljubav, milosrđe i praštanje. Za nas je ovo često neshvatljivo. Božje misli i putovi nisu ljudske misli i putovi. Ipak, nije mudro Boga iskušavati i vrijeđati. A, nažalost, to mi svi, bez razlike, u manjoj ili većoj mjeri često činimo napastovani od đavla.

Dragi stari prijatelji... Dokle god smo živi imamo prilike i mogućnosti iskreno i potpuno odreći se grijeha. Molimo se i za one koji u sve ovo ne vjeruju. Dajmo primjer drugima. Pomožimo potrebnima i ljubimo sve ljude kao Isus. Tako će nam lakše i ljepše biti kada se jednom budemo sreli i gledali oči u oči s Ocem našim! Bog vas blagoslovio!

Bački križni put Milosrdnih sestara sv. Križa (I)

Milosrdne sestre sv. Križa su, nakon Družbe sestara Naše Gospe, ženska redovnička zajednica koja je na prostoru Subotičke biskupije djelovala na najviše različitih mjesta. Iako je red osnovan u Švicarskoj, sestre su svoje središnje ognjište pronašle u Đakovu, gdje ih

odlaska vlastelinske obitelji koja je uzdržavala bolnicu, nema više sredstava te 1924. sestre zatvaraju zajednicu. Djela milosrđa iskazivale su i u bolnici u Novom Sadu. Ovamo je 1923. godine došlo čak 27 sestara. No, bilo im je veoma teško jer sve do 8. prosinca nisu imale kapelice,

je pozvao biskup J. J. Strossmayer. Iz Đakova, red se proširio i razgranao sve do Jadranskog mora, Kosova, Srijema, pa i naše Bačke.

Subotički dječji dom njihova je najstarija filijala u Bačkoj. Već je 1919. godine dr. Franjo Sudarević dogovorio s provincijalnom upravom u Đakovu preuzimanje brige za ovaj dječji dom, no sestre ne ostaju ovdje dugo. U jesen 1922. godine, po vizitaciji vrhovne poglavarice, provincijalna uprava ukida ovu filijalu. No, one će se ubrzo ponovno vratiti u Suboticu i to u glavnu bolnicu, gdje su do tada radile sestre salvatorijanke. Od 1926. godine, živjele su u posebnoj zgradi (nedavno srušenoj radi izgradnje trgovačkog centra „Lidl”), a misu im je služio posebno imenovani svećenik u kapeli sv. Elizabete koja je i danas na bolničkom posjedu. Zbog političkih prilika napuštaju bolnicu 1941., jer je nova mađarska uprava željela sestre mađarske narodnosti, te između 1942. i 1945. godine ovdje rade sestre istog reda, ali mađarske provincije. U rujnu 1945. se vraćaju sestre Hrvatice, ali već u srpnju 1946. g. dobivaju otkaz i odlaze iz bolnice zbog komunističke represije.

Sestre su djelovale i izvan Subotice, u Novom Sadu i Starom Futogu. U tamošnjoj bolnici su još od 1904. godine radile Milosrdne sestre sv. Križa, ali iz Moravske, a bolnicu je osnovala i uzdržavala vlastelinska obitelj Chotek, pod imenom „Marianum”. Godine 1922. ovamo dolaze sestre iz Đakova, ali zbog teške ekonomske situacije, te zbog

niti stalnoga duhovnika. Nakon dugih molbi i pregovora kapelica je blagoslovljena na blagdan Bezgrješnog začeća. U novosadskoj su bolnici sestre bile suočene s većom količinom netrpeljivosti jer je dio osoblja bio protiv prisustva redovnica, pa su se sestre morale trostruko više zalagati i dokazivati svoju stručnost u radu. Kada su, zbog političke situacije, 1941. bolnicu preuzeli Mađari, sestre se vraćaju u Đakovo. Za vrijeme njihova djelovanja u bolnici, šef kirurgije dr. Stanko Matanović imao je privatni sanatorij te je za sve teške operacije zvao sestre koje su mu asistirale. Usprkos konstantnom prigovaranju drugog osoblja, dr. Matanović uvijek zdušno brani sestre i njihovu stručnost. Kada je selio sanatorij u novu zgradu, molio je provincijalnu upravu tri sestre izričito za sanatorij. Međutim, ova zajednica nije bila dugog vijeka. Godine 1932. dr. Matanovića ubija njegov sin. U tom je sukobu s. Valentina Bošnjak čudom ostala neozlijeđena, jer je stala između oca i sina i pokušala ih pomiriti, ali nije uspjela. Stoga sestre 1. srpnja 1932. godine odlaze, ali se već 1. studenoga, na molbu novoga upravitelja, dr. Jakovljevića, vraćaju i nastavljaju dalje raditi u sanatoriju. Ustrajale su sve do 1940. godine, kada odlaze jer nisu imale kapelice, a crkva im je bila daleko. Dr. Jakovljević u svoj sanatorij potom poziva sestre franjevke iz Slovenije, o kojima je bilo riječi u jednom od prethodnih brojeva *Zvonika*.

(nastavak u sljedećem broju)

Fra Mijo Radnić

* Kalača, 1636. † Budim, 1709.

Mijo Radnić dolazi iz stare dalmatinske obitelji Radnić. Iz te su obitelji potekli mnogi franjevci i učeni ljudi, ali i mnogi ratnici koje je opisao i sam Andrija Kačić Miošić: Grgota Radnić, Mijo Radnić zvani Armanda i Jure Radnić.

U somborskoj župi je djelovao i glasoviti hrvatski franjevac fra Mijo Radnić, koji je pored svih dužnosti u svojoj provinciji obnašao u dužnost provincijala od 1685. do 1690. godine. Od 1702. do svoje smrti bio je gvardijan franjevačkog samostana u Budimu. Godine 1676. Radnić je prepisao knjigu Junija Palmotića pod naslovom *Kristijada*. Prijepis je načinio bosančicom. Bio je kapelan u Biogradu, tajnik Franjevačke provincije Bosne Srebrene, generalni lektor i kustod iste (1685. – 1690.). Bio je 1699. godine i gvardijan budimskog samostana, a car Leopold I. ga je imenovao dvorskim teologom-savjetnikom. Mijo Radnić smatra se prvim piscem Hrvata u Bačkoj.

Mijo (Mihajlo) Radnić je glavni organizator velike seobe Hrvata iz Bosne i Hercegovine u Hrvatsku i Mađarsku, u krajeve koji su tada pripadali Franjevačkoj provinciji Bosne Srebrene. Dok je bio starješina provincije, Mijo Radnić je primao izvještaje od gvardijana iz pojedinih franjevačkih samostana i župa u Bosni i Hercegovini. Iz tih pisama se vidi u kako je teškom stanju živio narod u Bosni. Bijedno je bilo stanje našega naroda u to doba u staroj postojbini. O tome fra Mihajlo Radnić u svome pismu od 14. lipnja 1686. piše Propagandi: „Mnoga su braća prošle tri godine na komade sasječena, mnoga su umrla u tamnicah, crkveno posuđe bilo je založeno ili prodano, na mjestih dapače bilo je pokradeno ili razgrabljeno, a svim samostanom bili su naprćeni dugovi preko mogućnosti. Životarimo samo na časove, držeć smrt u ustih, ter se skrivamo danju i noćju po špiljah i šumah, i sa svim tim neima (bosanska država) ni jednog od tolikih svojih milih da je utješi (non est qui consoletur eam ex omnibus charis ejus).”

Isto su tako gvardijani iz Bačke, Baranje i Budima javljali kako su doseljenici iz hrvatskih zemalja živjeli u tim krajevima. Iz tih se izvještaja moglo puno doznati o životu ljudi gdje su se Bunjevci i Šokci nastanjivali. Prema tim izvještajima, u ove

krajeve je došlo 22.800 ljudi. Za tako veliku skupinu ljudi je trebala organizacija u mjestu gdje su živjeli. Franjevci su svoje župljane povelili najprije iz krajeva od ušća Neretve do Dalmatinskog zagorja. Idući od juga prema sjeveru putem su se priključili stanovnici iz župa u dolini rijeke Bosne. Kako Župa Modrič, koja se spominje u dokumentu, leži blizu sjeverne granice Bosne, nedaleko Dervente, a dokument je i sastavljen u Kobašu, koji leži blizu Broda, zaključujemo da je naš narod kod Broda prešao Savu i otuda krenuo u dva pravca. Jedan dio išao je prema Osijeku, gdje je prešao Dravu i došao u Baranju (Mohač), drugi su pošli prema Iloku, kamo su franjevci donijeli s sobom sliku bl. Gospe od Olova i ovdje prešavši Dunav stupili na bačko tlo. Nije sav ovaj narod došao u Baranju i Bačku. Neki su se nastanili u Slavoniji i Srijemu, a osobito u mjestima gdje je bilo franjevačkog samostana ili župe. To potvrđuje i fra Emerik Pavić koji kaže u svom djelu da su se franjevci iz Olova nastanili s narodom u Iloku, oni iz Tuzle u Šarengradu, a iz Srebrnice došli su s narodom do Mohača. Franjevci iz Modriča nastanili su se s narodom u obližnjoj Kopanici, gdje su dobili malu kuću za stanovanje. Franjevci iz samostana Gradovrha, nedaleko od Donje Tuzle, došli su sa svojim narodom u Bač, donijevši i čudotvornu sliku bl. Gospe, koju su nekad iz Zvornika spasili od Turaka. Oni su iz pijeteta prema starom svom samostanu nazvali bački samostan „Conventus Bacsensis Mariae Virginis Gradovar”.

Po svjedočanstvu fra Andrije Šipračića, nazvanog Dubočca, iselilo se u zadnjoj seobi iz Bosne preko 100.000 našega naroda, koga su franjevci predvodili. Ovaj se narod raselio po Slavoniji, Srijemu, Bačkoj, Baranji i krajevima pored Dunava do Budima. Tako je on to javio u Rim 1696. godine. Narod je sada živio kratko vrijeme u miru i počeo se baviti zemljoradnjom i stočarstvom. Franjevci su u kuli uredili kapelicu. Dušobrižnici su bili franjevci koji su govorili „slavonskim” jezikom koji je sličan dalmatinskom „qui linguam Slavonicam affinem Dalmaticae loquuntur”. Mijo Radnić je napisao *Razmišljanja pribogomiona od ljubavi Božje* (Rim, 1683.) i *Pogardjenje i ispraznosti od svijeta*. Djelo je objavljeno u Rimu 1833. godine.

Kršćanska sakralnost

Sakralnost je oduvijek okruživala tajnu ljudskog života i svijeta. Umjetničkim izražavanjem čovjek se nastoji pridružiti božanskoj kreaciji. U kršćanskoj sredini umjetnost se prvo javlja kao djelatnost, a tek potom kao stvaralaštvo. Pedagoški, terapijski, kulturni i društveni aspekti također se mogu vidjeti u umjetnosti koja odgaja za plemenitost emocija. Katolička Crkva je svjesna da je kršćanstvo religija utjelovljenja, zbog čega se kroz povijest kontinuirano zalagala za razvoj umjetnosti. Sadržaj i moral umjetnosti važniji su od sjaja forme. Sakralna umjetnost ima svoju simboliku, sakralizacija ljepote povezana je s pričom o spasenju.

Od davnina je umjetnost naglašavala bitnu razliku između čovjeka i životinje. Zadovoljenje materijalnih potreba ostavlja neriješenom privlačnost prema smislu života koja pokreće intimu ljudske savjesti. Razumna

Katolička Crkva je svjesna da je kršćanstvo religija utjelovljenja, zbog čega se kroz povijest kontinuirano zalagala za razvoj umjetnosti. Sadržaj i moral umjetnosti važniji su od sjaja forme. Sakralna umjetnost ima svoju simboliku, sakralizacija ljepote povezana je s pričom o spasenju

priroda čovjeka u kulturnim, jezičnim, društvenim i vjerskim posebnostima očituje se, pa pojedinci institucionaliziraju međusobne odnose uz pomoć komunikacijskih sustava, društvenih procesa, kulturnih činova i vjerskih događaja. Dok tehnologija rješava materijalne potrebe, dopuštajući čovjeku da upravlja okolinom u kojoj živi, umjetnost predstavlja potrebe duha, dopuštajući mu da njome oblikuje čovjekove skrivene želje.

Iz svega toga proizlazi i značajka sakralnosti koja zahvaća misterij ljudskog života i cijelog svijeta, pa je moguće stvarati hipoteze o primjerenim razlozima i želji za božanskim sadržajima. U svakoj kulturi, pa tako i u svakoj religiji koja se u njoj razvija, umjetnost je način povezivanja s božanskom kreacijom, davanja sakralnosti smislenim stvarima, religijskog suobličavanja, izražavanja egzistencijalnog smisla, „uvjetovanja” posliježivotne budućnosti.

Ljepota i svetost spajaju se kako bi ukazale na Boga kroz sjaj oblika, prešle granice u metafori, posijale

beskonačno u stvarnost svijeta, povele putnika na hodočašće izvan vremena. Zanos ljepote tako postaje sredstvom mističnog zanosa, pa se osjetilna ljepota pretvara u božansku ljepotu. To je uspon prema svetome koji se može iskriviti u egoistična, idolopoklonička i praznovjerna posredovanja.

Crkva nije bez razloga umjetnošću izražavala novu „religiju u duhu i istini”, budući da ljepota i sakralnost dovode ljudsku maštu u izvorno prednaravno stanje, kada je prvobitno čovječanstvo razgovaralo s Bogom u gostoljubivom svijetu i omogućuje čovjeku da okusi konačno stanje, kada će otkupljeno čovječanstvo vidjeti Boga u svemiru otkupljenog u Kristu.

Korizmeni hod

Ovogodišnji korizmeni hod uvelike traje, te će mjesec ožujak biti okrunjen svetkovinom nad svetkovinama – Vazmom. Prijedlozi pjesama prate preostale korizmene nedjelje, svetkovinu svetoga Josipa te Cvjetnicu i Uskrs. Intenzivne pripreme zborova u pjevanju Muke Gospodnje, korizmenih slavlja su u tijeku, a i svetkovina Uskrsa je gotovo pred nama. Budimo kreativni, ineventivni i pokušajmo obogatiti slavlja novim skladbama i popijevkama. Obilje glazbenih momenata Cvjetnice, Velikoga tjedna i samoga Uskrsa daju nam bezbroj mogućnosti. Pjevanje zbora i cijele okupljene liturgijske zajednice stopit će se u svečani Aleluja u svetoj noći. Neka svjetlost prodre do svakoga našega glazbenika da nadahnuto i radosno predvode pjevanje, muziciranje zbora i puka. To je predokus vječnoga Uskrsa. Felix – Aleluja!

Treća korizmena nedjelja – 3. 3. 2024.

Ulazna: Ja se kajem (PGPN 460, SB 134)

Otpjevni psalam: A. Igrec: Ti imaš riječi života vječnoga (PGPN XI)

Prinosna: Bog nam posla svog (PGPN 224, SB 33)

Pričest: S rajskih visina (SB 54), Zdrav slatki Isuse (SB 47)

Izlazna: Narode moj ljubljani (PGPN 766, SB 185)

Četvrta korizmena nedjelja „Laetare” – 10. 3. 2024.

Ulazna: Sretnih li vas grešni ljudi (PGPN 463, SB 136) ili Veseli se Jeruzaleme, <https://crkvena-glazba.hr/wp-content/uploads/2020/05/4korizmena.pdf>

Otpjevni psalam: S. Grgat: Nek mi se jezik za nepce prilijepi

<https://crkvena-glazba.hr/wp-content/uploads/2018/01/Psalam-4.-ned.-God.-Nek-mi-se-jezik-za-nepce-prilijepi2c-S.-Grgat-1.pdf>

Prinosna: Spasi Kriste svoje djelo (PGPN 447, SB 131)

Pričest: O da bude radost među nama (PGPN 260)

Izlazna: Bog oprosnik (PGPN 442)

Peta korizmena nedjelja – 17. 3. 2024.

Ulazna: Ja se kajem (PGPN 460, SB 134)

Otpjevni psalam: Čisto srce stvori mi Bože (PGPN 429)

Prinosna: Bog nam posla svog (PGPN 462)

Pričest: S rajskih visina (SB 54), Zdrav slatki Isuse (SB 47)

Izlazna: Narode moj ljubljani (PGPN 490, SB 143)

Svetkovina svetoga Josipa – 19. 3. 2024.

Ulazna: Josipe o milo ime (PGPN 629, SB 196) ili Josipe cio raj nek te uzvisuje – bačka melodija

Otpjevni psalam: Potomstvo njegovo (PGPN 626)

Prinosna: Radniče vrijedni (PGPN 630, SB 197)

Pričest: Zanatlijo tihi (PGPN 632, SB 199)

Izlazna: Josipe diko (PGPN 627 ili bačka melodija) ili Josipe o oče sveti (PGPN 631, SB 198)

Cvjetnica – Nedjelja muke Gospodnje – 24. 3. 2024.

Ophod: Hosana Davidovu Sinu (PGPN 468, SB 137)

Procesija: Židovska su djeca (PGPN 469, SB 138), Slava čast i hvala ti (PGPN 471, SB 139)

Ulazna: Kad je ono Gospodin (PGPN 472)

Otpjevni psalam: Bože moj (PGPN 474, SB 140)

Redak prije evanđelja: Krist postade poslušan (PGPN 475)

Prinosna: Po obećanju (PGPN 228, SB 38)

Pričest: Moj Isuse (245, SB 48), Narode moj ljubljani (PGPN 490, SB 143)

Izlazna: O Isuse daj da pjevam (PGPN 856, SB 144)

Svetkovina Uskrsnuća Gospodnjega – Uskrs – 31. 3. 2024.

Ulazna: Uskrsnu Isus doista (PGPN 553, SB 160) ili Gospodin slavno uskrsnu (PGPN 555, SB 164) ili Doista uskrsnu Gospodin (PGPN 525-1)

Otpjevni psalam: Ovo je dan što ga učini Gospodin (PGPN 531)

Sekvenca: Žrtvi uskrsnici (PGPN 538, SB 157)

Prinosna: Pobjedni dan slavimo (PGPN 558)

Pričest: Žrtvovan je Krist (PGPN 542-1), Na gozbu Kralja Jaganjca (PGPN 544, SB 159), Pjevaj hvale Magdaleno (PGPN 557, SB 166)

Izlazna: Kraljice neba, raduj se (PGPN 562, SB 165 a)

Najbolja korizmena odluka

Draga djeco, sigurno ste u obitelji govorili ovih dana tko se čega odrekao tijekom korizme, je li izdržao, kako su mu se promijenili dani zbog određene odluke. Korizma je doista vrijeme kada imamo priliku promijeniti se, kada je hrana u pitanju postiti, ali i u duhovnom smislu izdržati bez crtića, igrice, društvenih mreža i telefona. Najbolje bi bilo da se telefon pokvari i onda sebi pokažemo i dokažemo da se i bez njega – može! Iskušajte sebe, barem na jedan dan. A kao se želite u vremenu bez telefona malo zabaviti, prelistajte *Zvonik* i riješite zadatke na dječjoj stranici.

Riješi asocijacije

	A	B	C	D
1.	PEPEO	ŠTOLA	I NEMRS	POTOP
2.	SRIJEDA	MISNICA	18 – 60	ŠEST TJEDANA
3.	POST	LJUBIČICA	ČISTA SRIJEDA	4x10
4.	MISA	BOJA	VELIKI PETAK	LUTANJE PUSTINJOM

Provjerite svoje znanje o korizmi

Kviz o korizmi

1. Koja je korizmena boja?

- a) bijela
- b) ljubičasta
- c) zelena

2. Koliko dana traje korizma?

- a) 46
- b) 40
- c) 42

3. Kako se zove gora na kojoj je Isus umro na križu?

- a) Sinaj
- b) Maslinska gora
- c) Golgota

4. Kako se zove dan kada počinje korizma?

- a) Pepelnica
- b) Velika srijeda
- c) Početna srijeda

5. Tko je dužan postiti?

- a) svi
- b) ljudi od 18 do 60 godina
- c) ljudi od 15 do 60 godina

6. Koji su dani strogoga posta?

- a) petak i subota
- b) nedjelja i petak
- c) Čista srijeda i Veliki petak

7. Koliko je dana Isus molio u pustinji?

- a) 40
- b) 50
- c) 30

8. Kako se zove tjedan prije Uskrsa?

- a) Preduskrasni tjedan
- b) Mali tjedan
- c) Veliki tjedan

9. Koja vrsta molitve se moli samo u korizmi?

- a) križni put
- b) krunica
- c) ništa

10. Što znači riječ korizma – *quadragesima* na latinskom?

- a) Put do Uskrsa
- b) Četrdesetnica
- c) Obraćanje

Konačno riješene asocijacije: Korizma A – Pepelnica, B – Ljubičasta, C – Post, D – 40.
Riješena kviza: 1-b, 2-b, 3-c, 4-a, 5-b, 6-c, 7-a, 8-c, 9-a, 10-b.

